1888 HUSZONKETTEDIK ÉVFOLYAM. 265. SZÁM. BUDAPEST, KEDD, SZEPTEMBER 25.

EGYETÉRTÉS

SZERKESZTŐSÉG
BUDAPEST, KECSKEMÉTI UTCZA 6. SZ.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Fél évre . . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia s Szerbiába, általában mindazon országokba, melyek a postaegyesülethez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára helyben 6 kr., vidéken 7 kr.

KIADOHIVATAL:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCZA 6 SZ
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John, F. Jones & Cie, 31 bis, Faub. Montmartre
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Mosse Rudolf, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Daube G. L. és Tarsa, I., Wolzeille Nr. 12.
Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12.
Danneberg J., Riemergasse 13.
Stern Móritz, I., Wollzeile Nr. 22.
és valamennyi hirdetési iroda.

A belvárosi választás.

Budapesten felébredt a polgári önérzet feltámadt a közszabadság lelke.

A mult évi általános választások után nem kellett-e fájdalommal kérdeznünk, hogy az ország fővárosában létezik-e még közszellem? A kormánypárt gunyolva hirdette, hogy a főváros egyetlen kerületében sem tudott az ellenzék számbavehető erővel fellépni. Az ellenzéki elvek hitelvesztettségének és az ellenzéki pártok lejártságának bizonyságát látták benne, a kormánypárt terjedő népszerüségének és hóditó felsőbbségének elismerését magyarázták ki belőle. De bármily szempontból mérlegeljük is a politikai elvek viszonyos értékét, lehetett az valaha természetes dolog, hogy azok a politikai áramlatok, melyek a nemzet életét átjárják, ne ömöljenek bele a főváros politikai életébe? A nyilvános küzdelmek jogos erkölcsi feltételeiből folyhatott-e az, hogy a főváros, hol a vélemények hullámzásának, az eszmék összeütközésének mindig legjobban kell kifejlődnie és a kormány működésének ellenőrzése a részletekben is folytonosan nyilvánulhat, kritika nélkül, szolgai, fegyelmezettséggel boruljon az uralkodó hatalom lábaihoz? Hol látjuk ennek párját más fővárosokban, melyek polgári önkormányzattal dicsekedhetnek és melyekben egy alkotmányos állam életerői futnak össze? Valósággal a fővárosi választások mult évi eredménye csak az irtózatos mételyező hatást bizonyitotta, melyet a korrupczió rendszerének hosszantartó uralma a fővárosra gyakorolt, hol a legtöbb személyes érdek és személyes befolyás volt hozzája lánczolva. Némi figyelem az egyes városrészek választási mozgalmaira, azokra a sajátságos jelenetekre, melyek kivált a VI., VII., VIII., IX. kerületekben lefolytak, már akkor tisztán kimutatta minden elfogulatlan előtt, hogy a főváros befolyásos választó elemei fölöslegesnek kezdik tartani a közérdekek ellenőrzését és lemondanak minden elvi szempontról, hogy a politikát egyáltalán olyba kezdik venni, mintha a jubileumot ünnepelt miniszterelnök örökbe haszonbérbe vette volna az országot, és nekik egyéb gondjuk sem lehetne, csak saját külön és személyes érdekek megfelelő ellátását biztositani. A főváros közélete holt szigetnek tünhetett fel az ország politikai mozgalmában.

De a romlásnak ez a magas foka biztossá tett is arról, hogy a visszahatásnak nem sokára be kell következnie. És hogy bekövetkezett b. Kaas Ivor választási győzelme tesz róla fénylő tanuságot. igen az egészséges közérzés támadt fel itt a hatalom imádása ellen és a meggyőződés erkölcsi hatalma győzött az önző érdekek szövetsége fölött. Nagyon hiába emlegették az ellenpárton, hogy eltérő elvek hivei szövetkeztek az ellenzéki jelölt zászlója alatt. Épen ez a körülmény adja meg a mai győzelemnek valódi erkölcsi jelentőségét. A belváros ma megválasztott képviselője nem azokat a függetlenségi elveket vallja, melyeket mi hirdetünk. A függetlenségi párt belvárosi hivei mégis a legbuzgóbb tevékenységgel támogatták b. Kaas Ivor jelöltségét, mondhatni döntő rész illeti is meg őket a választás szerencsés kimenetelében, nörtént ez azért, mert mindazok, kik meggyőződésekkel birnak, ha meggyőződéseik eltérők is, mindenekelőtt vissza kivánták vivni az erkölcsi erőknek megillető helyöket a közéletben, elismertetni akarták a tiszta meggyőződés fensőbbségét az önző számitások felett. A mai választás eredményében legkevesebb része volt a tisztán személyes tekinteteknek, melyek oly nagy szerepet játszottak a mult évi általános választásokban. Nem b. Kaas Ivor személye győzött egyedül Steiger Gyula személye fölött. A kormánypárt jelöltjéről szivesen ismerjük el, hogy számos érdemei és kiváló tulajdonságai teljes mértékben vivták ki számára a köztiszteletet, sok más téren méltán szerezték is meg neki polgártársainak bizalmát és egyénileg egész más sorsot érdemelt volna, mint hogy a kormánypártnak bukásra itélt jelöltje legyen. De az ő egyéni feddhetlensége, tiszta magánjelleme nem takarhatták el annak a politikai zászlónak mocskos szineit, melynek árnyékába állott, azt a jellemtelen, romlott párturalmat, mely ma az országot kiszivattyuzza és kicsinyes érdekek rabjává teszi századok viharaival büszkén megküzdött népünket. A kik Kaas Ivor győzelmét ünneplik a belvárosban, nem egyesültek politikai elvben, de összeforrasztotta őket a hit képessége, lelköket egyforma utálat töltötte be a politikai nihilizmus ama szörnyü fekélye iránt, mely közéletünket belepte. Budapest belvárosa, azt hiszszük, nem nyilatkozott ma sem az egyik, sem a másik ellenzéki párt meggyőződései mellett, de igenis nyilatkozott határozottan és félreérthetlenül ama párt ellen, melynek egységét a meggyőződésnélküliség alkotja. Megmondották, hogy a közerkölcsök megjavitása az ellenzéki küzdelem egyesitő jelszava. Jól mondották.

Teljes rokonszenvünkkel kisértük ezért kezdettől fogva a belvárosi ellenzék küzdelmét és teljes szivünkből örvendünk a kivivott győzelemnek. Nekünk, a független sajtó munkásainak azonban az általános politikai tekinteteken kivül különös okunk is van, hogy melegen üdvözöljük a mai választás eredményét. Ez ama fényes elégtétel melyet az elvekért küzdő, közérdeket szolgáló független hirlapirodalom nyert egyik legjobban érdemesült és egyik legbuzgóbb tagjának kitüntetésében. Bizonyára egy szabad országra nézve sohasem lehet közönbös, milyen szellemtől van áthatva politikai sajtója. A sajtónak kétségtelenül nagy a hatalma és ezzel a hatalommal könnyen lehet visszaélni a közérdekek kárára, ha a sajtó hivatásszerü munkását nem vezeti komoly felelősségérzet és hacsak saját egyéni hasznát keresi. Nagy politikai sajtónkról még nem foszlott le a mult nemes tradiczióinak varázsa, de kétségtelenül mutatkozik a romlásnak sok jele is. Hála istennek, hirlapirodalmi viszonyaink már annyira fejlődtek, hogy igazi hivatással és fáradhatlan munkaerővel itt is megkeresheti valaki kenyerét, a magyar sajtó szolgálata rendes életpályává vált, de valljuk meg, nagyon sok önmegtagadásra van még annak szüksége és sok lemondást kell annak gyakorolnia, ki a sajtó terén függetlenül, egyedül meggyőződéseit kivánja szolgálni. Egy romlott kor és egy önző kormányzati rendszer kisértései között, az anyagi érdekek kérlethetlen versenyében nem sokan maradnak, kik hirlapirói hivatásukat mindvégig a közjó szolgálatának tekintik. Biz látunk már elég «tekintélyes» hirlapirót is, ki korunk egyik hatalmát képviseli, mert épen a kor minden romlottságából kiveszi busás üzletrészét, bár ezzel a hatalommal arányban áll az a benső megvetés is, melylyel érdektársai adóznak neki. Mily felemelő látványt képez ezzel szemben, ha az ország legelső és legértelmesebb választókerületének polgárai lelkesült bizalmukkal, benső ragaszkodásukkal emelik fel azt a hirlapirót, a kit pályáján mindig a szegénység kisért, de kisért igaz bátorság a kor uralkodó hatalmaival szemben és kisért az odaadó szeretet a nemzeti élet nagy eszményei iránt. B. Kaas Ivorban fölismerték polgártársai az olyan hirlapiró nagy nemzeti hivatását, ki magasabbra becsüli hirlapirói öntudatát, hogy sem bárkinek eladhatná és ki nem annyira a közérdekek szolgálatából él, mint inkább a közérdekek szolgálatáért él. Midőn az uralkodó kormányzat romlottsága, a közszellem lehanyatlása és az általános szolgaiság ellen tiltakozva, a belváros polgárai épen egy függetlenségét soha fel nem áldozott hirlapirót választották meg képviselőjüknek, valóban a legnagyobb szolgálatot tették a hazának és a közügynek, mert fölemelték minden független polgár önérzetét és kiválóképen fölemelték annak a független hirlapiró hivatását, ki polgártársai javáért őrszemet áll a közszabadság bástyafokán.

Üdvözöljük szivünkből a főváros független szellemének fenséges nyilatkozását. Friss, üde fuvallat fog belőle szétáradni az ország eltikkadt közéletébe.

Budapest, szeptember 24.

Gróf Csáky Albin az imént kinevezett vallás és közoktatásügyi miniszter, ki ma este a fővárosba érkezett, holnap délelőtt teszi le az esküt a király kezeibe.

Kállay Béni közös pénzügyminiszter, mint a *Zasztavának* Szerajevóból jelentik, októberben hosszabb körutat tesz az okkupált területen. Ugyane lap hire szerint br. Kucsera boszniai polgári adlátus legközelebb a külügyminiszteriumba fog meghivatni.

A *Strossmayer-ügyről* a berlini «Germania» tegnapi száma egy Bécsből keltezett hosszabb levelet közöl, mely telve van valótlanságokkal. A levél megtámadja a magyar sajtót s hamis védelemmel áll pártjára Strossmayernek. Beszél a horvát nemzet elnyomatásáról s nem röstelli azt állitani, hogy 1848-ban «a horvátok voltak akkor azok, a kik a trónt és monarchiát a forradalom ellenében megmentették.» Strossmayerről ezeket irja a Schulvereinos ujság: «Ugyanazon mértékben, a melyben a diakovári püspök nemzetének (a horvátnak) szeretetét és tiszteletét élvezi, ugyanolyanban vonta magára a liberálizmus gyülöletét és a magyar (magyarisch) chauvinistáknak ellenséges érzületét. Az uralkodó-párt Magyarországon nem rokonszenvez (!!!) a horvátokkal, már 1848-ra való tekintettel sem, a mikor a horvátok fegyverrel kezükben harczoltak a császár és a birodalomért a magyar forradalmárok ellen. Ama pártnál tehát minden horvát nemzeti mozgalom gyülöletes s az olyan férfiu, mint Strossmayer, a ki oly sokat tett a horvátok nemzeti életéért, a legnagyobb mértékben van diszkreditálva. E részről sokáig alattomosan leskelődtek alkalomra, hogy a kényelmetlen egyházfejedelmet politikailag lehetetlenné tegyék. Sajnos, hogy Strossmayer maga adta meg ezen alkalmat. — Mint mai kelettel *Zágrábból* táviratozzák, a *Sremar* Strossmayer püspöknek egy julius hó 15-én kelt a dyakovári püspökség papságához intézett körlevelét közli, melyben tudatja, hogy a katholikus propaganda érdekében müködő lyoni társaság a püspöknek ujra 2000 frankot küldött a szerbiai katholikus missziónáriusok számára. A körlevél fölemliti a «katholikus hit terjesztésére alakult» lyoni társaságnak azt a kérelmét, hogy támogassák s a püspök ennek folytán elrendeli, hogy gyüjtések indittassanak és minden év október hónapjában a begyült összegeket küldjék be a püspöki igazgatóságnak. A *Svemar* azt jegyzi meg erre a körlevélre, hogy ez nem egyeztethető össze a kievi ünnepre küldött üdvözlő távirattal s a püspöknek a nyugoti és keleti egyházak kibékülésére vonatkozó eszméivel. Oroszországban mindezek után tarthatnak a mit akarnak Strossmayerről, a szerbek tudni fogják, hogy mit tartsanak az ő szinleléséről és ámitásáról. A *Timesnek* távirják Konstantinápolyból, hogy az ottani szláv-katholikus egyházközségekben a Strossmayer ügy nagy feltünést keltett s élénk megbeszélés tárgyát képezi a diakovári püspöknek uralkodói megdorgáltatása; de általában az a nézet, hogy a püspök megérdemelte a dorgálást. Ezzel kapcsolatban a *Times* levelezője felemliti, hogy egy bolgár püspök, kit kormánya orosz üzelmekben való részvéte miatt számüzött, egyházi felsőbbségétől engedélyt kért annak idején arra, hogy a kievi ünnepélyeken részt vehessen. Az egyházi hatóság azonban nem adta meg erre az engedélyt s igy a püspök nem jelent meg, mert elvesztette volna, ha megtagadja az engedelmességet egyházi felsőbbsége iránt, a püspöki állást. A «Times» elismeréssel emeli ki a bolgár egyházi hatóság ezen eljárását.

A *horvát pártviszonyokban* ujabb változások történnek, melyek hatását az ottani parlamenti életre nem lehet kicsinyelni. Miután Draskovich József gróf már a mult évben visszalépett a politikai élettől, most gróf Draskovich Iván, a grófi család feje, követi őt a visszavonulás utján. Annyiban bir jelentőséggel a gróf visszavonulása, hogy ennek következtében a politikai irány, mely Magyarország és Horvátország között a viszony javitását a kiegyezés ugynevezett tisztaságával akarta javitani — végkép eltünik a politikai látóhatárról. Gróf Draskovich Iván visszalépésének motiválásában sajnálattal konstatálja, hogy Horvátországban a mérsékelt iránya nem talál talajra, mig Magyarországban az ellenkező áramlat még a konzervativ körökben is tulsulyra vergődik. Hogy mi történik a mérsékelt ellenzékkel, arról még mit sem lehet tudni, de valószinü, hogy a pártvezér visszavonulása, annak feloszlását vonja maga után. A mint a N. Fr. Presse-nek irják, hire jár, hogy Strossmayert pártfelei megnyerték arra, hogy a tartományi gyülésben virilis helyét elfoglalja, melyet tizenöt év óta nem vett igénybe s ha ez a hir megvalósul, Diakovár püspöke lesz az ellenzék vezére.

Az uj miniszter.

Ugy tetszett, ujjá kell alakitani az egész miniszteriumot, de csak a közoktatásügyi tárczát töltötték be. Pedig komoly baj az, hogy egyes tárczák csak ideiglenesen vannak ellátva. A miniszterelnök és valóságos belügyminiszter ideiglenesen a pénzügyi tárczát kezeli. Az ő felsége személye melletti miniszter pedig, a ki valósággal soha sincs ő felsége személye mellett — s nem volt ott akkor sem mikor nem volt egyéb foglalkozása — ideiglenesen a belügyi tárcza teendőit látja el. A földmüvelési miniszter pedig bár ne látná el egy miniszteriumnak se a teendőit.

Ezeket a kérdéseket, mind rendezni kellett volna. S jobb lett volna most egyszerre, mint hogy huzzák halasztják az ügyet, magának a közérdeknek a rovására.

Utoljára is Tisza tisztában lehet az iránt — annyi idő után, hogy mit akar. Megakarja-e tartani a pénzügyminiszteri tárczát, vagy át akarja adni másnak? Ha pedig meg akar maradni végleg mostani ideiglenes helyén, ha érzi azt a kötelességet, hogy neki meg kell valósitania a pénzügyi programmot, melyet a nemzet elé festett s hogy neki kell a kivezető utat is megtalálnia abból a hinárból, melybe a nemzetet vezette: akkor ám neveztesse ki magát ő felsége által pénzügyminiszternek s ajánljon a belügyi tárczára oly egyént, a ki az akaraterő teljét viszi oda s a ki tud rendet csinálni a mindinkább fejetlenné lévő viszonyok között. Mert helytartót nem tarthat ott örökösen, a nélkül, hogy veszélyeztetné az egész közigazgatást. Ha a miniszterelnök mindenre erőt érez magában s ő akar lenni az egész kormánynak mozgató szelleme, az elismerésre méltó

ÁLOM.

Egyedül jogositott magyar forditás.

REGÉNY. 5

Irta ZOLA EMIL.

Forditotta FÁI J. BÉLA.

Huberték napról napra élénkebb vonzalommal viseltettek iránta. Mind a kettőjöknek az a gondalata támadt, hogy leányuknak fogadják. Hanem nem szóltak róla semmit, nehogy fölélesszék örök bánatukat. Mikor aztán egy reggel, a szobájokban, az ember elhatározta magát, az asszony egy székre roskadva, zokogásra fakadt. Magokénak fogadni ezt a gyermeket nem annyi-e, mint lemondani arról, hogy nekik is lesz még valamikor? De igaz, az ő korukban erre már nem lehet számitani: s Hubertine megadta a beleegyezését, elérzékenyülve attól a jó gondolattól, hogy Angelikát leányává tegye.

Angelika, mikor erről szóltak neki, a nyakukba ugrott s majd megfuladt könnyeitől. Megegyeztek; Angelika mindig nálok fog maradni, itt, ebben a házban, mely most már tele van ő vele, megifjodott az ő fiatalságától, mosolygóvá lett az ő mosolyától.

De mindjárt az első lépések megtételekor akadályba ütköztek, mely megdöbbentette őket. Grandsire békebiró, kinek tanácsát kikérték, megmagyarázta nekik az örökbefogadás sarkalatos lehetetlenségét, mivelhogy a törvény azt követeli, hogy az örökbefogadandó nagykoru legyen. Azután, látván levertségöket, a hivatalos gyámság módszerét ajánlotta nekik: minden ötven éven felül levő személy elfogadhat törvényes czimen egy tizenöt éven alul levőt, hivatalból gyámjává lévén. A kellő kor megvolt mind a két részről, s ők örömmel álltak rá; söt megegyeztek, hogy utóbb végrendeleti uton valósitják meg az örökbefogadást, miként ezt a törvény megengedi. A békebiró magára vállalta a férj folyamodványának és az asszony hozzájárulásának bejelentését, azután érintkezésbe tette magát a gyámhatósági igazgatóval, kinek a beleegyezését meg kellett nyerni. Volt a dologban vizsgálat, azután az akták Párisba kerültek, a kijelölt békebiróhoz. És már csak a jegyzőkönyvet várták, mely a hivatalból jelölt gyámság okiratát képezi, midőn Hubertéknek, későre, aggodalmuk támadt.

Mielőtt Angelikát igy leányuknak fogadják, nem kötelességök lett volna-e kisérletet tenni, hogy megtalálják a családját? Ha az anyja él, honnan veszik ők a jogot, hogy leányával rendelkezzenek, ha csak nem feltétlenül bizonyosak abban, hogy a gyermek el van hagyva? Aztán meg ott volt az az ismeretlen eredet, az a talán romlott törzs, a melyről ez a gyermek szakadt, a mi már régebben is nyugtalanitotta őket s a minek az aggodalma most felujult bennök. Annyira zaklató volt ez, hogy aludni sem tudtak miatta.

Egyszerre Hubert felutazott Párisba. Katasztrófa volt ez az ő csendes életében. Hazudott Angelikának, azt mondván neki, hogy jelenlétére szükség van a gyámság elnyerése végett. Azt remélte, hogy huszonnégy óra alatt megtud mindent. De Párisba érve, a napok egymás után teltek, az akadályok lépten-nyomon merültek föl, és ő már egy egész hetet töltött Párisban, fütől fához járva, róva az utczákat, elbódultan, csaknem sirva már. Először is a menedékházban nagyon hidegen fogadták. Az intézetnek törvénye az, hogy a gyermekek nagykoruságukig ne világosittassanak föl származásuk felől. Két délelőtt egymásután küldték odább. Erősködnie kellett, magyarázatokat adnia három irodában is, berekedésig mutogatni be magát hivatalból jelölendő gyám képében, a mig egy nyurga, szikár aligazgató elég kegyes volt végre közölni vele, hogy teljességgel hiányzik mindenféle határozott adat. Az igazgatóság nem tud semmit, a gyermeket, ki a keresztségben Angelika Mária nevet nyert, egy bába asszony adta be, a nélkül, hogy az anyját megnevezte volna.

Hubert kétségbeesetten volt már visszaindulandó Beaumontba, midőn egy ötlet negyedszer is visszaterelte, hogy betekintést kérjen az anyakönyvi kivonatba, a melyben meg kell lenni a bábaasszony nevének is. Egész nagy dolog volt ez is. De végre megtudta a nevet: Foucartné, söt megtudta azt is, hogy Foucartné 1850-ben a Rue des Deux-Ecusben lakott.

Ekkor aztán ujra kezdődött a futkosás. A Rue des Deux-Écus vége le volt bontva és a szomszédos utczák egyik boltosa sem emlékezett Foucartnéra. Hubert megnézett egy czim- és lakjegyzéket; a Foucart név már nem volt meg benne. Rászánta magát, hogy az utczákon a czimtáblákat nézegetve fölmegy minden bábához. És ez a módszer segitett is rajta; szerencsésen ráakadt egy öreg asszonyságra, a ki elkiáltotta magát: Hogyne ismerné Foucartné asszonyt! azt a derék asszonyt, a kit balesetek érték! A Rue Censierben lakik, Páris tulsó végén. Hubert odaszaladt.

A tapasztaláson okulva, föltette magában, hogy itt már diplomatikus módon fog eljárni. De Foucartné, kurta-lábu tagbaszakadt asszony, nem engedte, hogy szép rendben tegye föl az előre elkészitett kérdéseket. A mint a gyermek kettős keresztnevét meg a beadás napját fölemlitette, az asszonyság maga indult neki s bizonyos bosszuérzéssel beszélte az egész történetet. Oh, hát él a kicsike? No, eldicsekedhetik vele, hogy hires rossz anyja van! Igen, Madame Sidonienak, a mint özvegysége óta nevezik, nagyon előnyös összeköttetései vannak, mert, ugy mondják, miniszter-bátyja van, a mi azonban nem akadályozza abban, hogy a legcsufabb mesterséget ne üzze. Azután elmondá, hogyan ismerkedett meg vele, mikor a Rue Saint-Honoréban provencei gyümölcsöt és olajat árult, férjével együtt, a kivel Plassansból jöttek Párisba, szerencsét próbálni. A férj aztán meghalt, s tizenöt hónappal utóbb Sidonie asszonynak leánya született; maga sem igen tudta, hol szedte, mert száraz volt, mint egy kontó, hideg, mint egy óvás, s egykedvü és durva, mint egy végrehajtó. Hibát csak megbocsát az ember, de hálátlanságot! Mert hát mikor a boltját megette, nem ő, Foucartné, tartotta-e mialatt betegágyat feküdt, s nem ő segitett-e neki elvetni a gyermek gondját azzal, hogy oda beadta? És jutalmul, mikor azután ő is rossz sorsba jutott, nem sikerült tőle megkapnia azt az egy havi tartást, de még a készpénzben kölcsön adott tizenöt frankját sem! Ma már az a haszontalan a Faubourg-Poissonière-utczában bir egy kis boltot, meg három szobát, a hol csipke-árulás czimén mindent árul. Hja bizony, bizony, ilyen anyát jobb nem ismerni!

Egy órával utóbb Hubert a Madame Sidonie boltja körül ólálkodott. Meglátott ott egy sovány, sápadt nőt, nemet és kort el nem áruló arczczal, elviselt fekete ruhában, melyen a nem ajánlatos foglalkozás szennyfoltjai látszottak. A véletlenszülte gyermeknek az emléke bizonyára sohasem hevitette föl ezt a közvetitői szivet. Hubert óvatosan kérdezősködött és olyan dolgokat tudott meg, a miket nem mondott el senkinek, még a feleségének sem.

De azért mégis habozott, még egyszer visszajött, hogy elmenjen a titokzatos szük bolt előtt. Nem kell-e benyitnia, hogy megmondja, mi járatban van s megnyerje a beleegyezést? Rajta áll, mint becsületes emberen, annak a megitélése, hogy van-e joga örökké kettészakitani ezt a köteléket. Egyszerre aztán hátat forditott s estére hazatért Beaumontba. Hubertine épen az imént értesült Grandsire békebirónál arról, hogy a gyámsági jegyzőkönyv már alá van irva. Es Hubert, mikor Angelika a keblére borult, a leány szemének könyörgően kérdő tekintetéről jól látta, hogy megértette: mi végből járt ő Párisban.

És ekkor egyszerüen ezt mondta neki:

— Gyermekem, a te anyád meghalt.

Angelika sirva ölelte meg őket szenvedélyesen. Sohasem szóltak erről többet. Angelika az ő leányuk volt.

III.

Ebben az évben Huberték pünkösd hétfőjén elvitték Angelikát a Hautcoeur-kastély romjaihoz, mely lefelé a Ligneul partján Beaumonttól két mértföldnyire esik; és másnap, a futkosással, vidám nevetéssel a szabadban töltött nap után, a leány még aludt, mikor a mühely vén órája a nyolczat ütötte.

Hubertinenek föl kellett mennie, hogy bekopogtasson az ajtaján.

— Ejnye, te lusta!... Mi már meg is reggeliztünk.

Angelika sietve öltözött fel és jött le reggelizni, egyedül. Azután belépett a mühelybe, hol Hubert és felesége már épen munkához fogtak.

— Oh, hogy elaludtam! Hát a casula, melyet vasárnapra igértünk!

A mühely, melynek ablakai a kertre szolgáltak, tágas helyiség volt, csaknem érintetlenül tartva meg eredeti állapotában. A mennyezet két mestergerendája és a három keresztgerenda még csak megszelve sem volt, hanem füstös, szu-rágta, s a meghasadozott vakolat alatt látni lehetett a béllelés léczeit. A kőpárkányok egyikén, melyek a gerendákat tartották, 1463-as évszám volt látható, mely nyilván az épités idejét jelezte. A szintén kőből való, de már málladozó kandalló megtartotta egyszerü nemességét, karcsu oszlopaival, konzoljaival, párkányos szegélyével, koronába futó kürtőjével; a párkány-szegélyen még most is ki lehetett venni, bár régisége miatt már elmosódottan, egy naiv faragványt, mely szent Clarust, a himzők pátrónusát ábrázolta.

De a kandalló nem volt már használatban; üregét nyitott almáriommá változtatták át, polczokat rakván bele, melyek minta-rajzokkal voltak zsufolva. A szobát most kemencze, otromba nagy öntöttvas-kályha melegitette, melynek a csöve a menynyezet alatt végig huzódva, a kandalló kürtőjébe torkollott. Az ajtók, melyek már rozogák lettek, XIV. Lajos korából eredtek. A régi padozat egyes lemezei rothadoztak az ujabb lemezek közt, melyeket egyenkint rakosgattak be az időnkint támadt hézagokba. A falak sárga festése száz éves lehetett, fenn szinét vesztette, lenn lesurlódott és szikes foltokat mutatott. Minden esztendőben emlegették, hogy átfestetik, de a változástól való irtózás miatt nem tudták magokat rá elhatározni.

Hubertine, a himző-ráma előtt ülve, melyre a casula ki volt feszitve, fölemelte a fejét.

— Emlékszel, hogy a kerted számára egy kosár árvácskát igértem, ha vasárnap átadhatjuk a munkát.

Angelika vidáman kiáltott föl:

— Igaz!.. Oh, tüstént hozzá is fogok!.. De hol van az ujjadzóm? A müszerek szétrepülnek, ha az ember nem dolgozik.

Ráhuzta a régi elefántcsont-gyürüt kisujja második izére, és odaült a ráma másik felére, szemközt az ablakkal.

A mühely berendezésén semmi változás sem történt a mult század óta. A divatok változtak, a himzés müvészete átidomult, de itt volt még a falba erősitve a szolgafa, melyre a ráma egyik szélét támasztják, mig másik szélét mozgatható állványláb tartja. A sarkokban régi korból való müszerek hevertek, egy arany-motólla, fogas kerekeivel és orsóival, melyek az arany-fonalat csévére gombolyitják, a nélkül, hogy kézzel kellene fogni; egy csigaszerü kézi rokka, mely a falhoz erősitett fonalak összesodrására szolgál; mindenféle nagyságu dobok, fölszerelve tafotájokkal és abroncsukkal, melyeken horgoló-munkát végeznek. Egy polczon egész gyüjteménye volt látható a pillangó-lemezkék kivágására szolgáló mintáknak, s ott lehetett látni a régi himző-mesterek klasszikus nagy réz-gyertyatartóját is. Egy fogas gyanánt fölszegezett szij karikáiba árak, furkók, kalapácsok, pergament-metsző vasak, simitófácskák voltak dugva. A szabásra szolgáló hársfaasztal mellett egy nagy motólla állott, két pászmatartóval, melyeknek kitágitható füzfa-bordái a fonalat feszesen tartották. Élénk szinü selymektől duzzadó orsócskák függtek zsinegre füzve a láda mellett. A padozaton egy kosár tele volt üres orsókkal. Egy széknek a szalmáján olló, s a földre esve egy szétbomlott zsineg-köteg hevert.

— Ah, milyen szép idő! milyen szép idő! szólt ismét Angelika. — Gyönyörüség élni.

S mielőtt lehajolt volna, hogy belemerüljön munkájába, még egy pillanatra ottfeledkezett a nyitott ablak előtt, melyen csak ugy özönlött be a sugárzó májusi reggel. A székesegyház tetejéről egy kis verőfény sütött le, a püspöki kertből üde orgonavirág-illat szállott föl. Angelika elkápráztva, tavaszi fényben fürödve, mosolygott. Azután, megrezdülve, mintha ujra elaludt volna, mondá:

— Apa, nincs arany-fonalam.

Hubert, ki épen befejezte egy diszpalást rajzának a kiszurdalását, odament a ládához, kivett egy pászmát, elmetszette, s levakarva a selymet boritó aranyat, kifoszlatta a két végét, s azután a pászmát pergament-tekercsbe fogva hozta oda.

— Egyéb nem kell?

— Nem.

Angélika egy pillantással meggyőződött róla, hogy semmije sem hiányzik; a különféle arany-fonalat, vöröset, zöldet, kéket tartalmazó vetélők; a minden szinárnyalatu selyem csévék; a pillangó-lemezkék, göndöritett és sodrott arany- és ezüst-fonalak egy katulya gyanánt szolgáló karimátlan kalapban; a hosszu finom tük, az aczél-csiptetők, gyüszük, ollók, a viasz-gombolyag, mind ott rezgett a ráma kifeszitett kelméjén, melyet vastag szürke papir óvott a szennytől.

Arany-fonalat füzött be egy tübe. De az első öltésbe a fonal beleszakadt, s ujra kellett befüznie, lekaparva a végéről egy kevés aranyat, melyet belevetett a hulladékos katulyába, a mely szintén ott volt a rámán.

— Ah, valahára! mondá, mikor az első öltést megtette.

Mély csend uralkodott. Hubert egy himző-ráma kifeszitéséhez fogott. Föltette a két oldalrudat a szolgafára meg az állványra, lehetőleg párhuzamosan, hogy pontosan a szálak irányában tegye rá a palást karmaszin-vörös selymét, melyet Hubertine az imént varrt fel az oldalrudak vásznára. Most bedugta a feszitő-léczeket az oldalak csaplyukaiba s megerősitette négy kis szöggel. Miután jobbra és balra kellően eligazitotta, a csapszögek hátratolásával kifeszitette a kelmét, mely, a mint ujjai hegyével megveregette, ugy szólott, mint a dob.

Angelika ritka ügyességre tett szert a himzésben, és izlése olyan volt, hogy Huberték bámultak rajta. Azon kivül, a mit tőlük tanult, belehozta lelkesülését, mely életet adott a virágoknak, áhitatot a szimbolumoknak. Ujjai alatt megelevenedett az arany és a selyem, misztikus lendület emelte a legcsekélyebb diszitményt is; egészen odaadta magát müvészetének, szünetlenül éber képzeletével, a láthatlan világ végtelenségében való hitével.

Némely himzése oly feltünést keltett a beaumonti egyházmegyében, hogy egy archeologus pap, meg egy másik, ki a festményeket kedvelte, eljött a látására, elragadtatásba merülve madonnái előtt, melyeket az őskori egyház naiv alakjaival hasonlitottak össze. Ugyanaz a jámborság, a tulviláginak ugyanaz a sejtése volt ez, a legkisebb részletek tökéletességével párosultan. Angelikában megvolt a rajz-tehetség, valóságos csoda, mely tanitó nélkül, csupán este lámpavilág mellett folytatott tanulmányai alapján, gyakran képessé tette arra, hogy min-

önbizalom lehet, de annyira előtérbe tolni a saját egyéniségét minden téren, talán még is kissé erős dolog.

Most hát a remélt nagyobb ujitások helyett be kell érnünk azzal, hogy legutóbb megüresedett tárcza lett betöltve.

S nem habozunk kijelenteni, hogy teljes bizalommal nézünk az uj miniszter, gróf Csáky Albin kinevezése elé. Nagy nyereségnek tartjuk mindenek fölött azt, hogy eddig távol állott a politikai küzdelmek zajától. A mostani többség politikája, korteskedései, a hivatalok osztogatásának egész rendszere bizonyos megmételyező hatással vannak azokra, a kik e politika küzdelmeinek részesei. Nekünk legalább ez a tapasztalásunk. S oly annyira megy az, hogy szinte feltünő, s csodálkozást kelt, ha egy-egy miniszter a hatáskörébe eső állások betöltésénél a kvalifikáczió, nem pedig a kortes érdemek által vezetteti magát. Feltünő jelenségét láttuk ennek a Fabinyi miniszter ellen intézett, s akkoriban nagy feltünést keltett támadásokban. És bizonyos, hogy ez a szellem sehol sem okozhat akkora pusztitást, mint épen a közoktatási tárczánál. Mert itt az ifjuság szellemének megrontásáról van szó. S valaki lehet jó kortes, de azért a görög nyelvet vagy a mathezist rosszul értheti. Nagy veszedelem fenyegeti pedig az egész tanitást, ha gimnáziumainkon és egyetemeinken nem ez a szakképzettség az egyedül döntő a kinevezéseknél. Voltak példák, fájdalom, erre is.

Megnyugvással fogadjuk tehát, sőt bizonyos bizalommal, hogy gróf Csáky eddig távolabb állott ezektől a mindennapi politikai küzdelmektől. Megnyugvással konstatáljuk azt is, hogy megyéjét, melynek huzamos időn keresztül állott élén, példás rendben tartotta. Örömmel jegyezzük fel, hogy ismerősei majdnem kivétel nélkül széles körü müveltséget tulajdonitanak neki. Tudjuk róla azt is, hogy nem elhamarkodva vállalkozik helye betöltésére, s nem a rangkórság az, a mi elhatározó volt reá. Lehetett volna miniszter előbb is, ha akart volna. Most akart lenni, jele, hogy hivatást érzett hozzá, s hogy eszméi vannak, melyeket meg akar valósitani.

Mind oly jelenségek ezek, melyek reménynyel töltenek el müködése iránt, s biztositják számára a szimpathiákat, ha azoknak a fontos feladatoknak megoldására komolyan vállalkozik, melyek uj helyén várnak reá.

VIDÉK.

* **Zentáról** irják lapunknak e hó 21-diki kelettel: Városunkból azt az érdekes hirt közölhetjük, hogy a függetlenségi párt a városi képviselőtestületben többségre jut s dominálni fog, minek következménye az lesz, hogy a most üresedésben levő állások a többség soraiból töltetnek be. Valószinü az is, hogy még több állás, nevezetesen a főügyészi is üresedésbe jön, mert a kormánypártiak a főispánnal meghasonlásban vannak két év óta s igy a függetlenségi párt rohamait kiállani nem képesek, felülről pedig támogatásban nemcsak nem részesülnek, de nyomásnak vannak kitéve. Nyilvánvaló tehát a kormánypárt szétzüllése, melynek fentartásához most már a párt vezetői sem ragaszkodnak. Ezt a f. hó 20-án tartott gyülésen is igazolták, hol már meg sem jelentek s mint halljuk, addig, mig a jelenlegi főispán uralkodik, megjelenni nem is fognak. Ezen a gyülésen az eddig nagy kisebbségben levő ellenzék soraiból küldettek ki tagok a legközelebbi városi képviselők választásához szükséges munkálatok teljesitésére. A kormánypártiak a szavazók egyharmadát birják, a mi eddig összetartás és hatalmi támogatás folytán itt-ott győzelemre is segitette őket, jövőre azonban egyáltalán nem lesznek félelmetesek, mert a főispán által szitott meghasonlás hosszu időre harczképtelenné tette őket. Nem bir ugyan jogosultsággal a községi életben a politikai pártállás szerinti uralom és hol ez divik, ott sok viszszásság történik, de ezt megszüntetni igen bajos, a hol az ellentétek oly élesek, mint különösen itt, Zentán. Az uralomra jövő párt figyelembe veheti, hogy uralma csak akkor lesz erős és tartós, ha önzetlenül fogja a város felvirágzását előmozditani. Ép most jár hire, hogy a megyei főispán, Sándor Béla itt van hivatal-vizsgálatra és a függetlenségi párt egyik legtekintélyesebb tagja, Appel Ede plébánost látogatásával nemcsak megtisztelte, hanem az általa a főispán tiszteletére rendezett diszebéden is résztvett. E körülmény a függetlenségi pártra csak buzditó lehet! Zenta városa a fejlődés stádiumában van és égető szükség van vasutra, vizvezeték, rakpart épités stb. efféle közhasznu dolgokra, azért a fiatal pártra sok teendő várakozik és az volna még a legszebb, ha a város törvényhatósági joggal való felruházását kieszközölné. Ez azonban nehezen megy, mert a főispán e kérdés kedvező elintézését gátolni iparkodik, pedig csakugyan áldás lenne Zentán mindkét pártra, ha a megyei uralom alól kivonhatnák magukat.

* **Szepesmegye** uj főispánjává, mint a M. A. értesül, az uj kultuszminiszter fivére, gr. Csáky Vidor fog kineveztetni.

* **Gyula** város képviselőtestülete tegnap tartott közgyülésén nagy lelkesedéssel igtatta *Kossuth* Lajost diszpolgárai sorába. A képviselőtestület egyhangulag hozott határozatáról diszfeliratban értesiti a nagy számüzöttet.

* **Kolozsvárról** távirják mai kelettel: A státus gyülést megelőzőleg ünnepélyes «Veni sancte» tartatott, melyen *Loenhardt* püspök pontifikált. Ezután a tagok a gyülésterembe vonultak, hol az elnöki székek egyikét *Jósika* Lajos báró világi elnök foglalta el. A korelnök, hilibi *Gál* Lajos inditványára küldöttség ment *Lönhardt* püspökért, kit megérkeztekor a tagok zajosan megéljeneztek. A püspök elfoglalta elnöki székét s a gyülést megnyitotta. Beszédében megemlékezik a status gyülések történetéről, a király látogatásáról; a tárgyalásnál — ugymond — egész buzgóságunkra, mondhatnám áldozatkészségünkre lesz szükség, ha a katholikus névnek és érdekeknek megfelelően óhajtjuk elintézni a tárgysorozatot. Ezután igen hosszasan és melegen szólt az elhunyt miniszterről, ki az erdélyi katholikus ügyek iránt méltányos és igazságos eljárásáért el nem évült érdemeket szerzett. Hosszantartó éljenzéssel fogadta a gyülés a püspök beszédét. Ezután az igazolás történt meg. A gyülés későbbi folyamán hilibi *Gál* János inditványára a pápához üdvözlő sürgönyt küldtek. A kongrua-ügy tárgyalásánál zajos éljenzéssel vette tudomásul a gyülés a *Loenhardt* püspök által felajánlott 4310 frtnyi évi segélyt. A bizottság lehetőnek tartja, hogy a kongrua önerejüleg is rendezhető lesz, a lelkészi javadalmazásnak 600 forint minimális összegbeni megállapitását a status megteheti, illetőleg megkezdheti olyképen, hogy a mennyiben az egyszerre való javitás nem történhetnék meg, akkor egyenként vitessék keresztül. Ezen czélra 12,660 frt szükséges, melylyel szemben különböző jövedelmekből és a püspök adományából akkora összeg van, hogy csak 2259 frt fedezetlen. Remélhető, hogy a jóltevők nagylelküsége és a javadalmak felemelése ez összeg fedezését is lehetővé teszik. A bizottság inditványozza, hogy a status határozza el a kongrua ügyrendezését. *Ugron* Gábor megjegyzi, hogy a rendezésnél az autonomiát sérelemnek nem szabad érnie. A 600 frt minimumot kevésnek tartja. A hiányzó összeget illetőleg inditványozza, hogy kérvény intéztessék ő felségéhez, a vallásalap dotálása iránt. Egyelőre elfogadja a bizottság javaslatát, de az ő felségéhez intézendő kérvényben látja a további lépést, melyet a megoldás érdekében tenni kell. *Hilibi Gaal* János elegendőnek tartja a 600 frtot. Dr. *Farkas* Lajos sem a püspök nagylelkü ajánlatában, sem a bizottság által felsorolt fedezeti módokban nem lát mindenkorra biztos alapot állandó kiegészitésre. A megjelölt alapoknak más rendeltetésük van, nem a kongrua rendezése. Előfordulhat kényszerüség, hogy az illető összegeket nem lehet elvonni, megtörténhetik, hogy az előre láthatatlan ingadozásoknak kitett püspöki jövedelem nem szolgáltathatja ki a most felajánlott évi segélyt, jöhet püspök, ki nem adja e beneficziumot. *Lönhardt* püspök megjegyzi, ha a kongrua rendezésére szánt segély véglegesen megállapittatik s jóváhagyást nyer a királytól és pápától s meghatározott összeg állandó teher leend a püspöki jövedelmen. Dr. *Farkas* folytatólagosan inditványozza, hogy bizottság küldessék ki, mely a rendezésben állandó alapot keressen s vegye tekintetbe a bizottság az egyházközség megadóztatásának módját; felszólalnak még *Groisz* Gusztáv, ki pártolja Farkast *Győrffy* Gyula, *Ugron* Gábor, dr. *Mohay* Sándor *Biró* Béla és *Kumda* József, mire a 15-ös bizottság' javaslata elfogadtatik, azon hozzátétellel, hogy a 600 frt minimum ideiglenes. Következett az igazgató-tanácsi és uradalmi személyzet nyugdij-szabályzatának tárgyalása. *Lönhardt* püspök azt inditványozta, számittattassék ki szakértőkkel, mennyire terjed a nyugdij-szabályzat által befolyó jövedelem és csak azután alakittassék meg a szabályzat. Ez inditványt a gyülés többek felszólalása után elfogadta. Ezzel a délelőtti gyülés véget ért. Délután fél 3 órakor a vigadóban banket volt, melyet az egyházközség rendezett. Az első pohárköszöntőt *Lönhardt* Ferencz püspök mondta, a pápát és a királyt éltetve. Szavait perczekig tartó lelkesült éljenzés követte. *Eszterházy* Kálmán gróf Lönhardt püspököt, *Gaál* János Jósika Lajos bárót, a status világi elnökét, *Élics* Károly Kolozsvár közönségét, *Biró* Béla kanonok Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi minisztert köszöntötte fel, mire még számos toaszt következett. A bankett után a gyülést folytatták.

UJDONSÁGOK.

— szept. 24.

— *Személyi hirek.* *Stefania* trónörökösné eddigi megállapodás szerint október 3-án tér vissza Bécsbe délvidéki utjáról. — *Mária Jozefa* főherczegnő Sigmaringenből Bécsbe érkezett. — *Reuss* herczeg, a német birodalom bécsi nagykövete tegnap látogatást tett Kálnoky külügyminiszternél, kivel hosszasabban értekezett. — *Galimberti* pápai nunczius ma Raigernba utazott. — *Császka* György szepesi püspök Késmárkon szeptember 19-én bérmált, hol nagy óvációval fogadták a népszerü főpapot. — *Khuen Héderváry* Károly gróf, horvát bán, holnap visszaérkezik Zágrábba. — *Vajkay* Károly, a kir. tábla elnöke, szabadságáról visszaérkezett s holnap megkezdi hivatalos müködését. — *Irányi* Dániel e héten Nyiregyházán időzött.

— **Frigyes császár naplója.** A Times mai számában olvassuk, hogy Frigyes császár, a mint San-Remót elhagyta, annak a villának tulajdonosa, melyben a császár lakott, Zirio átvizsgálta a villát s egy szekrény fiókjában két vastag kötet kéziratra talált, melyeket a császár naplójának ismert föl. Rögtön táviratilag értesitette Radolinskit, ki arra kérte Ziriót, hogy a talált kéziratokat gondosan őrizzék meg s annak a bizalmas embernek, kit értük küldenek, adják át. Valószinü, a kézirat az a napló, melynek egy része most napfényre jutott, s melyet mi is bemutattunk. Arra a kérdésre vonatkozólag, hogy vajon a közzététel Vilmos császár beleegyezésével történt-e vagy se, a *Hamb. Corr.* a következőket jegyzi meg: «A kérdést már abból a külső körülményből is el lehetne dönteni, hogy a *Deutsche Rundschau* szerkesztősége a beleegyezésről nem tett emlitést. Ezenkivül tulnyomó belső okok is szólnak az ellen, hogy Vilmos császár ebben az alakban bármit is tett volna a közlés érdekében. A közlésnél a szükséges diskrécziót sem tartották meg mindenhol. A császári szerző, a ki elvégre is csak magának gondolt és irt, olyan nyilatkozatokat tesz egyes emberekről és dolgokról, a melyek egész teljességökben olvasva, könnyen helytelen nézetekre és felfogásra vezethetnek.»

— **Károly Lajos főherczeg körutja.** A vöröskereszt-egylet védnökhelyettese és neje Mária Terézia főherczegné tegnap este érkeztek meg Temesvárra. A főherczegi pár temesvári időzéséről távirják a mai kelettel: Károly Lajos főherczeg ma reggel fél tiz órakor a vöröskereszt-egylet megyei választmányát Ormós főispán s az egyleti delegátusokat br. Ambrózy Béla fődelegátus vezetése alatt fogadta. A főherczeg tiz órakor a régi lövöldébe ment s aztán megtekintette a vöröskereszt sebesültszállitó oszlopát, hol Deschán Achil fogadta és kalauzolta a temesvári választmány élén. Innen különvonaton a józsefvárosi állomáson levő betegszálló állomásra és a szekerészlaktanyában levő tartalékkórházba ment s megelégedéssel nyilatkozott mindenütt a tapasztalt rend fölött. Utjában óriási közönség képezett sorfalat, lelkes éljenzéssel üdvözölvén őt. A főherczegasszony e közben Ormós alispán kiséretében a vásártérre hajtatott, hol épen országos vásár van, s a népélet typikus alakjait ábrázoló fényképeket vett; lefényképeztetett továbbá a megyeházán egy bolgár népcsoportot és czigányokat is. ½3 órakor diszebéd volt a Rudolf trónörökös szállodában, melyre a város és megye előkelőségei kaptak meghivást. — Az ebéd végeztével a főherczegi pár Szegedre utazott. *Szegedről* távirja tudósitónk: A főherczegi pár este fél kilencz órakor érkezett meg ide. A város nevében Pálffy polgármester, a vörös kereszt-egylet nevében Wőber Györgyné elnöknő üdvözölte a vendégeket, a katonaság részéről Kreybig tábornok jelent meg a fogadásnál. A főherczeg hosszasan beszélt a polgármesterrel, Kreybig tábornokkal, özv. Vőbernével, ki a főherczegnőnek pompás bokrétát nyujtott át. A főherczegi pár a vasuti kupéban tölti az éjt. Holnap délelőtt megtekintik a várost, a vörös kereszt-kórházat. A főherczeg asszony óhajára délelőtt több szegedi typikus alak fog bemutattatni, kiket a főherczegnő lefényképez.

— **A walesi herczeg Bécsben.** Az angol trónörökös, mint Bécsből jelentik, ma jelen volt az angol nagykövetség bécsi kápolnájában tartott istenitiszteleten. Tizenkét órakor a trónörökös reggelit adott, melyen Rudolf trónörökös, Ottó főherczeg, a trónörökös kisérete, báró Hirsch bankár, és Foresti lovag ezredes vettek részt. Este Rothschild Náthán bárónál nagy thea-estély volt a trónörökös tiszteletére, hol az angol nagykövet neje s a nagykövetség tagjai is megjelentek. A trónörökös csak a késő éjjeli órákban vonult vissza a fényes estélyről. A walesi herczeg pénteken többnapi tartózkodásra Budapestre érkezik.

— **A görög király Bécsben.** I. György görög király ma reggel 8 órakor Hadji Petro hadsegéd és Dhon udvari marsall kiséretében Berlinből Bécsbe érkezett. A király kivánatára, a ki Arkohon gróf név alatt inkognitó utazott, a pályaudvaron minden hivatalos fogadtatást mellőztek. A pályaudvaron a vonat megérkezése előtt megjelentek Marc Dragumis görög, és gróf Knuth Joachim dán követek és a két követség tagjai. A király megérkezésekor a két követtel kezet szoritott, és rövid cercle után a görög követtel a Hotel Imperialba hajtatott. A király két-három napig marad Bécsben. A walesi herczeg ma délelőtt meglátogatta a királyt. Konstantin trónörökös spártai herczeg egyelőre Berlinben marad.

— **Vámbéry Armin Konstantinápolyban** a diplomácziai kar, valamint a török előkelő politikai körök nagy érdeklődése mellett folytatja tanulmányait, melyeket maga a szultán is figyelemmel kisér és minden módon elősegit. A kitünő orientalista tiszteletére a konstantinápolyi angol és olasz nagykövetek diszebédet adtak, a magyar kolonia pedig hangversenyt rendezett, melyen az ünnepelt tudóson kivül jelen voltak Fraknói Vilmos az akademia főtitkára, továbbá Strauss Adolf és Kunoss Ignácz, kiket szintén tanulmányaik tartanak a török fővárosban. A hangversenyben a szultán első hegedüse és Hetyei magyar zongora müvész — Liszt tanitványa is részt vettek. A lefolyt selamlik alatt az Yldiz kioszk egyik ablakából a legnagyobb kitüntetések közepette Vámbéry a magyar tudósok társaságában nézte az ünnepet, mialatt a szultán szárnysegéde üdvözölte őket és közbe-közbe theát és frissitőket szolgáltak fel nekik az indus szolgák.

— **Az angol királyné jövedelmei** s a walesi herczeg apanageja. Nemrégiben az a hir volt elterjedve Angliában, hogy a walesi herczeg évi járulékát legközelebb emelni fogják. Ez alkalomból a Liverpool Daily Post közli, hogy a királynénak, kinek jövedelméből a walesi herczeg is fedezi kiadásait, mekkora évi jövedelem áll rendelkezésére. Ezek szerint a királyné a konszolidált alapból 385,000 font sterlinget huz, melynek főrésze a trónörökösre esik. Ezenkivül a királyné magán birtokai 37,372 acrest tesz, ezek évi jövedelme 20,733 font sterling. A királyné két évvel ezelőtt 78,000 fontért megvette Claremontot, melynek ma értéke 150,000 font sterling. Ezenkivül Sir James Camelen Neild 1852-ben egy negyedmilliós legatumot tett a királyné javára. A királyné férjének hagyatéka 600,000 font sterlingre rug. Ezen adatok szerint tehát a trónörökös nem igen van rá szorulva évi járulékának felemelésére.

— **A pápa levele.** A németországi katolikusok freiburgi XXXV-ik nagygyülése alkalmából XIII. Leo pápa a nagygyülés elnökéhez, *Müller* koblenczi ügyvédhez levelet irt, mely szószerinti szövegében igy hangzik:

Szeretett fiunk! Üdv és apostoli áldásunkat! A Freiburgban megtartott s oly népesen látogatott kath. nagygyülés, a melynek végezményeiről te, szeretett fiunk, Németország oly számos kitünő férfiai nevében, haladéktalanul értesitést küldöttél számunkra, ismételten valóban dicső és jelentőségteljes bizonyságát adja tántorithatlan hithüségtek, kiváló jellemszilárdságtok és rettenthetlenségtekről, a melytől különben valamennyi, a keresztény névre valóban méltó férfinak átlelkesedve kellene lenni, ha arról van szó, hogy megvédelmeztessenek és megóvattassanak a vallás legfontosabb javai. És valóban szorongattatásaink és gondjaink közepette a ti jelentőségteljes nyilatkozataitok jótékony és annyira kivánatos vigaszként hatott, mely bajok különösen sulyosodnak reánk a hosszantartó és vészteljes harczok közben, a melynek alá van vetve az egyház. Mi ugyan, a mennyire ezt erőnk engedi, minden módon rajta vagyunk, hogy lerázzuk magunkról a minden jog ellenére a római pápaságra erőszakolt rabszolgaság jármát, de ezen czél elérésére nem itélhetünk alkalmasnak más eszközt, mint azt, hogy ily nagy ügyért kifejezésre jusson a kath. népek egyhangu lelkesedése és az egynézetüek buzgó törekvése. «Felette örvendünk, hogy — Istennek hála! — már hozzá láttak annak megkezdéséhez. Ti pedig, szeretett fiaink, maradjatok továbbra is ezen kinyilatkoztatott érzelmeiteknél és alázatosságtoknál. Es részesüljetek az apostoli áldás teljében, a melyet az isteni javak zálogául és különös jóakaratunk jeléül szivünk mélyéből osztunk mindnyájatokra egyaránt. Kelt Rómában, sz. Péternél, 1888. szeptember 12-én, pápaságunk tizenegyedik évében *XIII. Leo pápa.*»

— **József főherczeg** — mint táviratilag jelentik — Nyáry br. kamarás, altábornagy, Clair ezredes főparancsnoki segédtiszt és Dobieczky százados parancsőrtiszt kiséretében, 5 óra 40 perczkor Marosvásárhelyre érkezett s a pályaudvaron Kovács altábornagy kerületi parancsnok, Andrássy tábornok dandárparancsnok által fogadtatott. A városi hatóságot Győrffy Pető polgármester és Lazár rendőrkapitány képviselték. A főherczeg a kerületi parancsnoktól a jelentéseket megkapván, a polgármester hódoló üdvözletét fogadta. Ezután az udvari várótermen keresztülmenve, a Transylvánia szállodába hajtatott. Henneberg altábornagy lovassági parancsnok tegnap este érkezett Marosvásárhelyre. A hadgyakorlatok a Maros folyó jobboldalán, Egerszeg és Bátos községek határán fognak megtartatni. Egy ujabb távirat jelenti: József főherczeg kiséretével egy órakor ebédelt a «Transylvánia» szálloda disztermében. ¼4-kor kikocsizott a sátortáborba, hol a katonai zenekar a himnuszszal fogadta. A főherczeg a kerületi és dandárparancsnok jelentéseit fogadta, mire a kórházat megvizsgálta és a pavillonokban szemlét tartott és a látottak felett megelégedését kifejezte. Hat órakor lakására hajtatott. Mivel a hosszas utazás és szemle kifárasztotta, a polgárság tervbe vett tisztelgéseit megköszönve, nyolczkor lakosztályába vonult. A holnapi gyakorlatok Szent-Anna és Sárpatak közt folynak le és az nap véget is érnek.

— **Franczia tudós Budapesten.** A franczia kormány megbizásából Saglio Edmond hirneves franczia tudós, a párisi Institut tagja s a Louvre igazgatója jelenleg Budapesten időzik, hogy a magyar főváros müggyüjteményeit s különösen a müvészeti és müipari oktatást tanulmányozza. A jeles vendég tegnap a fővárosi felső iparrajziskolát tekintette meg az intézet igazgatója, Vidéky János kalauzolása mellett. Megmagyaráztatta magának az oktatás egész folyamatát és sorra nézte az intézet érdekes gyüjteményeit. Saglio ötödfél órát töltött az intézetben s távoztakor meleg elismerését fejezte ki Vidéky igazgató előtt. A hirneves tudós a hét folyamán még több müintézetünkben tesz látogatást.

— **A Stanley expeczidió.** A Stanley expedicziót üldözi a fatum. Barttelot őrnagy meggyilkolásáról csak a napokban adtunk hirt s már Barttelot egy társa s helyettesitője Jameson halálát jelentik Kongoból. Jamesont a láz ragadta el s ma már a Stanley expediczióban az Aruvimi környékén, egyetlen európai ember van, Bonny, az expediczió orvosa. A Kongo kormány erőtelen, az Aruvimi melletti poziczia pedig reménytelen. Graham Wilmot Brooke, afrikai missionárius jul. 18-án kelt, a Timeshoz intézett levelében következőkép irja le a Manyema afrikai törzset, mely Bartellot megölte. «Oly vad és kegyetlen e törzs, hogy még a zanzibariak is utálattal gondolnak arra, ha velök kell valami rablókalandra kiindulni. Arab és angol szemtanuk beszélik, hogy nem ritkaság egy-egy manyema tanyán a tüzhelyek köré állitott fazekakban emberi kezeket és lábakat látni. Ezeknek az embereknek az arabok puskákat adnak s aztán kiküldik őket azok elfogására, kik elefántcsont birtokában vannak. Tippu-Tipp azt eszelte ki, hogy a becses elefántcsont birtokába más, könnyebb szerrel jut. Puskaport s rozsdás tüzköves puskákat ad érte cserébe. Az a négyszáz manyema, kik Barttelot őrnagyot kisérték, fel volt hatalmazva Tippu-Tipptől elefántcsott gyüjtésre is. Utjokat azonban mindenütt rablás, gyilkolás s emberevés bélyegezte meg»

— **Egy pap, a ki nem kell.** Sok baja van Kunszentmárton városnak a papjával. Az egri érsek olyan papot nevezett ki oda, a kit egyáltalában nem akarnak a kunszentmártoniak a magukénak vallani, *Dózsa József* ez, a kinek, mint a «Gyöngyös» irja, még az uti költségét sem akarja a városi képviselőtestület kifizetni. Dózsa plébános a városi képviselőtestületi közgyülés egyhangu határozatát, a melyben az általa kért utiköltség megtéritése megtagadtatott, megfelebbezte a megyéhez, ezenkivül megfelebbezte a képviselőtestület azon egyhangu határozatát is, a melyben őt és az érseket jegyzőkönyvileg értesitik, hogy Kunszentmártonban plébánosnak el nem ismerik. A képviselőtestület az egri érsektől eddig nem kapott választ. Egerbe számos kocsin asszonyok mentek fel küldöttségileg kérni az egri

---

tait kiigazitsa, eltérjen tőlük, átengedje magát saját képzelődésének, tüje hegyével teremtve.

Huberték, kik a rajz tudományát a jó himzéshez mulhatatlanul szükségesnek tartották, háttérbe is vonultak mellette, bár régiebbek voltak a müvészetben. És szerényen odáig jutottak, hogy csupán segédei voltak neki, őt bizva meg a nagy fényes diszmunkákkal, melyekhez ők csak az alapot készitették el neki.

Mennyi csillogó és szent remek került ki a keze alól az év kezdetétől az év végéig! Csupa selyem, szatin, bársony, arany- és ezüst-kelme vette körül. Egyre-másra himzett casulákat, stólákat, karöltőket, palástokat, dalmatikákat, infulákat, zászlókat, kehelytakarókat. De kivált a casulák fordultak folyvást elő, ötféle szinökkel: a fehér a hitvallók és szentszüzek ünnepeire, a vörös az apostolok és vértanuk évnapjaira, a fekete a halotti misékre és böjtnapokra, a violaszin az aprószentek napjára, a zöld az összes ünnepekre: de sürü használatu az arany is, mely helyettesitheti a fehéret, a vöröset és a zöldet. A kereszt közepében mindig ugyanazok voltak a szimbolumok, a Jézust és Máriát jelentő betük, a bárány, a pelikán, a galamb, kehely, monstranczia, tövisektől vérző sziv; mig a kereszt felső ágában és a két karjában diszitmények vagy virágok futottak végig, egész ornamentácziója a régi mintáknak, egész flórája a nagy virágoknak: kökörcsin, tulipán, bazsarózsa, gránátvirág, hortenzia. Nem mult el évszak, hogy ne himezte volna a jelképes kalászokat és szőlőfürtöket, ezüsttel feketére, aranynyal vörösre. A nagyon gazdag casulákra képeket árnyalt, szentek fejeit, az angyali üdvözletet, a pásztorok imádását, a kálváriát. A szegély-pántok hol rá voltak himezve az alapra, hol pedig rátoldva, selyemmel vagy szatinnal brokátra vagy aranyra. És a szent ékességeknek ez a pompája mind az ő vékony ujjai alatt virult ki.

Az a casula, a melyen ép most dolgozott, fehér szatinból volt s keresztjét arany-liliomok képezték, melyeken élénkszinü, különféle árnyalatu selymekkel himzett rózsák fonódtak keresztül. Középen piczi aranyrózsákból alkotott koszoruban a Mária betüi ragyogtak piros és zöld aranyban dusan ékitve.

(Folytatása következik.)

SZEGENY MARCZEL.

19

— SVÁJCZI TÖRTÉNET. —

Irta: COMBE T.

— Siessetek! mondá Prenel Bódog türelmetlenül Mikor gombóczot meg hust szagoltok, mindig azt hinné az ember, mintha mindegyiketeknek egy tartalék almárjomotok volna a gyomrában, melyet még külön megszeretnétek tölteni. — Három tele kocsi szénának behordva kell lennie, mielőtt neki indul az eső!

Egy pillanatra a házajtó elé állott és nyugtalanul pillantott fel az égre, mely eléggé fenyegetően intett le. Nehéz, fehéres felhő tömegek vonultak el az ólomszürke égen, a fenyők szinte feketéknek látszottak és a legcsekélyebb szellőcske se mozdult.

— Most egy perczet se szabad veszitenünk, jelenté ki Prenel Bódog, mikor ismét belépett a konyhába. Most gyorsan munkára, majd folytathatjátok az ebédet, ha visszajöttök!

— Én is velük megyek, mondá Teréz. Szükség esetén én is tudok ugy dolgozni, mint akárki más.

Valamennyien felkeltek az asztaltól és kisiettek. Prenel Bódog maga zárta be a ház ajtaját, a kulcsot zsebébe tette és egy fiut a legelőre küldött, hogy a marhákat azonnal behajtsa, mihelyt az első mennydörgést hallja.

A magasan fekvő rés mintegy tiz perczn yire feküdt a pályaudvartól. A munkások nagy sietséggel fogtak a friss, illatos széna felrakásához és rövid idő mulva egészen tisztességes boglya volt együtt.

— Mily kár volna, ha ez a jó széna megáznék! kiáltott fel Prenel Bódog. Csak serényen tovább, ti derék legények és leányok. — Vigyétek a kocsit egészen a pajta alá és hozzatok magatokkal egy másikat a kocsiszinből. — Csak óvatosan hegynek meg völgynek!

— Ha már a bókoknál tart, talán akad még egy bókja valaki számára, a ki szintén egy derék legény? szólott Thonin Leó, a ki a gyalogösvényen a réteken át észrevétlenül került ide és rendkivül jókedvünek látszott. Egészen közel lépett Prenelhez és azt mondá: Ily zivatar előtt két munkabiró kart nem vetnek meg? Meg van engedve segiteni?

— Fogadd előre is köszönetemet, fiam. Fogj villát a kezedbe és tégy ugy, mintha otthon volnál!

— Ki tudja, vajon nem-e vagyok itt inkább otthon, semmint ön gondolná? mondá Thonin Leó félig hangosan, mialatt elment egy vasvillát keresni, melylyel a legközelebb álló létrás kocsihoz fordult.

Leó segitsége csakugyan nem volt megvetendő, mert a zivatar gyorsan közeledett. Egyes szélrohamok vonultak a fákon keresztül, ragadtak szénaszálakat magukkal és egészen távolról halk moraj hallatszott; csak a paraszt gyakorlott füle volt képes biztossággal megkülönböztetni, vajon ez a moraj csakugyan menydörgés-e vagy csupán a kerekek forgásából ered-e valamely távolabbi tanyán. Időközönkint kékes fény világitotta meg az égboltozatot és a felhők mind jobban összegomolyodtak.

— Még van egy negyed óránk! szólott Prenel Bódog az embereihez, igen kemény zivatar lesz. — Alvina, miért nem raktad ki ma száritani a ruhát? Akkor bizonynyal estig egy csepp eső sem esett volna!

— Bizony igen sok dolgot illetőleg jó volna, ha mindent előre tudnánk; ugy a róka se kapna annyi tyúkot széjjelmarczangolás végett.

Es ezután a titokzatos válasz után, mely voltaképen válasznak se látszott, Alvina hátat forditott a gazdájának.

Miként Prenel Bódog helyesen előrelátta, a zivatar a völgy eszaki része felé huzódott. Az égboltozat közepe egyszerre kivilágosodni kezdett és ugy nézett ki, mintha tisztára söpörhetett volna, mig a keskeny völgyben sárgás félhomály uralkodott. A felhők mind nehezebben látszottak leereszkedni, mig végre beburkálták a fenyők csucsait. Nyugaton szakadatlanul czikáztak a villámok és a mennydörgés moraja is megszakitás nélkül egyre tartott.

Nincs fenségesebb a zivatarnál hegyvidékeken, hirtelenül váltakozó világitásával, a végtelen örvényekkel, melyek a felhők ölében támadnak, a hegycsucsokkal és mezőkkel, melyek a sokszorta váltakozó világitásban életet kapni és megmozdulni látszanak.

De a mi szorgalmas kaszásaink, kik szétszórva dolgoztak a terjedelmes réten, nagyon természetesen nem szakitották félbe a munkát, hogy a zivatart megfigyeljék. Hisz rájuk nézve az ellenség volt az, a ki ellen sikra kellett szállniok.

A rétnek a legvégén az a kényszerüség, hogy még egy kocsirakomány szénát együvé teremtsenek, Leot, Terézt és Marczelt együvé hozta. Az első felrakta, mig Marczel nyujtotta és Teréz összegereblyézte a szénát. Mind a hárman hallgatag, tőlük telhetően dolgoztak, de a helyzetet igen kinosnak találták.

— Igy ni, ez el volna végezve! szólott Leo, a kötelet a széna körül szorosabbra feszitve. Aztán leugrott a földre s megfogta a lovat kantáránál, hogy haladéktalanul megkezdje a nehéz lejtutat a tanya felé. Igy haladt Teréz mellett és midőn Marczel, ki alig két lépésnyi távolban volt tőlük, egy izben fölemelte a fejét, észrevette, hogy Leo fekete szemei a gyanakvás és a bosszu kifejezésével voltak ő rá irányozva.

Egy vakitó, zegezugos tüzsugár furódott ebben a pillanatban egészen a közelükben a földbe és borzasztó, fülsiketitő dörgés következett nyomban utána.

— Marczel! kiáltott fel Teréz és egy szökéssel melléje menekült, mintegy ösztönszerüen oltalmat keresve nála, a mi miatt már a következő pillanatban elpirult.

— Ne aggódjék, viszonzá Marczel, minden erejét összeszedve, ne hogy karjaiba ölelje és oltalmazva keblére zárja Terézt. — Nézzen csak oda!

A villám, alig husz lépésnyi távolban tőlük, egy magányosan álló öreg nyirfába csapott, a mely talán már két évszázad viharainak ellenállott volt. A nagy ágak széjjelforgácsolva csüngtek alá a hatalmas törzsről, a melyen egy széles barázda jelezte a borzasztó villamos folyam utját.

Valamennyi munkás megrémülve állott ott, mintha a lába a földhöz gyökerezett volna s néhányan közülök keresztet vetettek.

— Reménylem, senkinek se történt baja, mond Teréz, a ki ijedtségéből magához kezdett térni.

A nélkül, hogy bátorsága lett volna Marczelre nézni, távozott tőle és megszégyenitve érezte magát a miatt, hogy neki valamit elárult; hogy mit? azt maga se tudta volna megmondani.

Ha még egyszer rátekintett volna Marczelre, ugy észrevette volna, hogy ez nálánál még inkább remegett. Mintegy csudaképen sikerült neki a hirtelen sugallatnak, a mely arra késztette őt, hogy a lányt szivéhez szoritsa és megmondja neki azt, a mi az ajkain égett, ellenállani. Azt hitte, hogy még érzi az érintés, a mely egy pillanatra csupán csak horzsolta és a kifejezés, a melylyel őt nevén szólitotta, még most is remegni látszott neki a levegőben.

Hatalmas esőcsöppek és vastag jégszemek kezdtek esni.

— Hozzatok mindent biztosságba, a mi még menthető! kiáltott Prenel Bódog. Leó, mire vársz még? Miért nem indulsz utnak? Esik és te ugy állsz ott, mintha a mennykő beléd csapott volna!

Egy bizonyos értelemben mindenesetre ugy tetszett, mintha a romboló fényár Leót érte volna. Az iménti esemény hirtelen nyilvánulás volt neki, mely hirtelenül és vakitóan, mint egy villámcsapás érte őt. A mit látott és megértett, vagy helyesebben: a mit megérteni vélt, az annyira minden előrelátáson kivül esett, hogy szótlanul, egészen kihozva sodrából és mégis dühtől magánkivül állott ott.

— Ez tehát a dolog bibéje? mormogá és fejénél megragadta a lovat, hogy a göröngyös, meredek uton levezesse. — Azt hiszem, a leány eszét vesztette! A vidék legszebb legényei között választhatna, nem is szólva a leggazdagabbakról!

Ekkor lelki szemei elé tünt Marczel képe, ahogy azt az imént Teréz fölé hajolni látta, annyi büszkeséggel és benső gyöngédséggel a tekintetében, annyira megváltozva egész lényében, hogy még Leónak elfogult szemei sem zárkózhattak el eme megismerés elől.

— Nagy gyerek volt, mikor a tanyára került, most férfiuvá lett, kezdé Leó ujra magánbeszédjét. Annyival több ok rám nézve, hogy a háttérbe szoritsam. De ez nem is lesz oly nehéz dolog. Az apa, ugy látszik, semmit se sejt felőle — kiváncsi vagyok, hogy mit szól majd ehhez a szerelmi viszonyhoz! Csak arra kell ügyelnem, hogy el ne veszitsem lábaim alól a talajt. Ha megtudja Teréz, hogy én vagyok az, ki az öreget ellene fölizgatja, ugy örökre kisiklik kezeim közül a gazdag örökös lány. Soha életében nem bocsátaná meg nekem, mert ép oly önfejü . . . mint én — tevé még találóbb hasonlat hijjában hozzá. — És milyen gyönyörü gazdaság ez itt! folytatá aztán, szemeit a lekaszált réteken, az érő félben levő gabonatáblákon, a terjedelmes legelőkön és erdőkön legeltetve. — Igaz ugyan, hogy egy sous vagyonom sincs, de fiatal vagyok és az a hir van felőlem elterjedve, hogy hetedhét országban nem találni hozzám fogható csempészt. Mit kezdene Prenel Bódog nálam nélkül? Türelmesen elvárok őszig; de ha majd eljön a nagy szállitási idő s a sajtárusok majd befütenek neki, hogy betartsa a határidőt — akkor majd a mellének szegezem a pisztolyt: «Ide a lányoddal, vagy pedig egyenesen a vámházhoz hajthatsz a portékáddal!» Akkor aztán majd meglátjuk, vajon nem szalad-e utánam és nem könyörög-e az isten szent szerelméért, hogy csak legyek a veje, hogy ez által biztositsa magának szolgálataimat! A többiek tisztán csak bábuk; ha nem huzom meg a zsinórt, ugy egyikük se mozdul és Prenel papa bele kerül a hinárba. A szégyen miatt sehol se volna szabad magát mutatnia, ha most vén napjaira kellene kezdenie minden egyes darabért vámot fizetni! — De addig nem szabad Marczelnek a tanyán maradnia! oly gyorsan hajtottam, a hogy csak lehetett, a nélkül, hogy a felborulást koczkáztattam volna, és ime, Alfonz mégis már ott van a tanya oldalon. Ha ezt utólérhetném és valamit a fülébe sughatnék, ugy nem vallanám kárát! Ennek a fiunak kell a dolgot előkészitenie!

Ugy látszott, hogy Leónak sikerült Alfonzot a jó ügy előharczosául megnyerni, mert mikor ez egy fél óra mulva ujra megérkezett üres létrás kocsijával a réten, kiderült, hogy feladata nagyságának képes is volt megfelelni.

Az esőből felhőszakadásszerü vizömlés lett, a melynek se vége, se hoszsza nem volt. Mialatt Leó nyugodtan ült a pajta fedele alatt s pipázva és mintegy gyönyörködve az eső szakadásán, azalatt a szegény emberek ott fent a réten tőlük telhetőleg igyekeztek magukat az időjárás viszontagsága ellen megóvni. A gereblyéket és vasvillákat ott hagyták a félig megrakott kocsik mellett: Teréz és Alvina egy félig összeomlott kőtörő-gunyhóban kerestek menedéket, néhány ember és két leány neki dült a közeli fáknak — hisz nem volt semmi czélja bőrig átázni, ha már nem akadályozhatták meg, hogy a széna megázzék.

Egy bikkfa alatt, melynek galyjai igen tökéletlen esernyőt képeztek, állott Prenel Bódog és boszusan nézte az esőt, a mely szép szénáját megrontotta. Egyszerre mellette termett Alfonz és mintegy magyarázatául annak, hogy az állását megváltoztatta, azt mondta neki:

— Azt hiszem, emitt sürübbek valamivel az ágak!

— Mily elkényeztetett nép ezek a mai legények! Azt hiszed, hogy egy ilyen esőtől elolvadsz és eluszol? viszonzá a gazda igen rosszkedvüen.

Alfonz nem válaszolt, de kis vártatva fölegyenesedett guggoló állásából és lehetőleg hosszura nyujtotta a nyakát, mintha valami igen fontosat igy jobban láthatott volna meg.

— Nos, mi van látni való? förmedt rá Prenel Bódog. Talán arról akarsz meggyőződni, vajon nem esik-e békaeső?

— Ilyesmit érdemes volna látni! De valami után néztem, a mi nálunk nem mindennapi látvány. Ha jól látom, ugy Auvernel Marczel oda át van és ez után itélve, azt kell hinnem, hogy Teréz kisasszony se lehet messze onnét.

Ez annyit jelentett, mint a hajóit merészen elégetni maga mögött. Ily kezdet után nem maradt egyéb hátra, mint folytatni. És ezt meg is cselekedte Alfonz egy pillanat mulva, mely alatt hiába várta, hogy a gazdura beszélni fog.

— Ugy tetszik nekem, hogy nagyon szereti a kisasszonyt, mert lépten nyomon követi őt. De nem is csuda, hisz Teréz kisasszony oly jóságos a szegény ficzkóhoz, a ki után három hónap előtt már a kakas se kukorékolt. Illik is, hogy hálás legyen a kisasszonynak, ha egyébért nem, hát már csak a virágokért is, melyeket minden héten a szegény Anasztázia sirjára visz.

(Folytatása következik.)

érseket, hogy vonja vissza Dózsa kineveztetését. A kunszentmártoni népnek Dózsa iránti idegenkedésében az a különös, hogy Dózsa kunszentmártoni s jeles pap hírében áll, de hát régi közmondás: «Nemo profeta in patria sua».

— **Garázdálkodó czigányok.** Somogymegyében, mint onnan irják, ez idő szerint egy több tagból álló czigánybanda garázdálkodik. A czigányok e hó 10-én Lőrincz D. zseliz-kisfaludi lakost, majd néhány nap mulva B. J. kisharsányi lakost agyonlőtték és kirabolták. Ezenkivül Hajmás, Homok-Komárom, Zsitkócz és Tótlak községekben több nagyobb rablást követtek el. A garázdálkodó bandát, daczára a szorgos üldözéseknek, mindeddig nem sikerült kézrekeriteni.

— **Eltünt turista.** Emlitettük már, hogy dr. Schiek Viktor döbelni orvos a mult hónapban a tiroli alpesekben, hova Malsból hosszabb kirándulást tett, nyomtalanul eltünt. Mindjárt kezdetben az a gyanu merült fel, hogy Schieket az az ismeretlen ember ölte meg, a ki Malsban hozzá csatlakozott. Az eltünt fivére ekkor keresésére indult, és hosszu kutatás után sikerült kifürkészni a gyilkost. A rendőrség a következő módon jutott a gyilkos nyomára: Nehány nappal ezelőtt Jörg malsi órásnál egy Kuhn nevü Fartsch községbeli pásztor jelent meg, és egy arany órát és lánczot adott át az órásnak javitás végett. Jörg az órát Meránba lakó fiához küldte, a ki szintén órás. Ez az órát gondosan megvizsgálta és az óra belsejében «W. S.» betüket talált bevésve. Schiek meggyilkolásának gyanuja természetesen azonnal a pásztorra irányult, s őt valamint Schöpf nevü pásztor társát azonnal elfogták. Az elfogottak lakásán a rendőrség kutatást tartott, s az eltünt Schieknek utlevelét több ruhadarabját és monogrammal ellátott értéktárgyát találták nála. A két vádlott azt állitja, hogy Schieket a hegyek között már meghalva találták, s igy nem gyilkosságnak hanem szerencsétlenségnek esett áldozatul. A rejtélyes eset felderitése czéljából a vizsgálatot erélyesen folytatják.

— A **nagyváradi László-fürdő.** Nagyváradról távirják: A László-fürdő tervszerü átalakitása tárgyában ma Schlauch Lőrincz püspöknél értekezlet volt, melynek Alpár Ignácz müépitész bemutatta a közoktatásügyi miniszterium megbizásából készitett tervezetét. A tervezet a fürdő létesitéséhez szükséges összes épületekre kiterjed s remélhető, hogy a kormány hathatós támogatása mellett két év mulva hazánk egy miden tekintetben megfelelő s a kor kivánalmai szerint berendezett fürdővel gazdagabb lesz.

— **Érdekes álomlátás.** A «R. H—ó» különös esetről ir, a melyet bizonyára nagy megelégedéssel vesznek tudomásul mindazok, a kik az álomlátásra adnak valamit. Pohorellán a mult napokban egy 12—13 éves fiu a Garamba fult. Ökröket legeltetett s a folyó partján járkált, de egy helyen a part alá volt mosva s itt leszakadt a fiu alatt, a ki eltünt a habokban. Hiába volt minden keresés, nem akadtak rá, noha tizenhat ember egészen Polamkáig lement a folyó partján. A fiu holttestét végre is ugy találták meg, hogy egy katona, a ki Jolsván volt hadgyakorlaton, megálmodta a garamparti szerencsétlenséget s azt, hogy a holttest melyik pontján van a folyónak. Ezt az álmát megirta haza. Ekkor ujra keresni kezdték a fiut s a katona által megjelölt helyen meg is találták.

— **Vakmerő ékszerlopás** történt a mult szombaton virradó éjjel Morbach odavaló ékszerész üzletében. A tettesek zajtalanul belopóztak az üzletbe s ott körülbelől 40,000 márka értékü ezüst lánczot, gyürüt és egyéb ékszert magukhoz véve ép oly csendesen eltávoztak. A tolvajoknak mindenesetre járatosaknak kellett lenniök a helyiségben, mert még idejekorán arra is gondoltak, hogy az üzletből a tulajdonos szobájába vezető villamos csengetyüt használhatatlanná tegyék. A rendőrség buzgón folytatja a nyomozást, mely azonban eddig még nem vezetett eredményre.

— **Pálffy Arthur gróf öngyilkossága.** Párisból irják, hogy már kétségtelenül ki van deritve, hogy Pálffy Arthur grófot a teljes vagyoni elzüllöttség vitte az öngyilkosságra. Az öngyilkos gróf, a kinek azelőtt évi lakása volt, két hónap óta a nagy diadalkapu közelében az Avenue Friedlanden egy fogadóban lakott. Mint Campbell asszony, a fogadó tulajdonosnője állitja, a mult vasárnap óta minden feltünés nélkül bevonult a szobába és fekete kávét hozatott magának. Mire a kávét behozták, a gróf már bevett volt egy erős adag digitalint, melyet szivbántalmai ellen szokott használni. Kevéssel azután meghalt. A gróf különben már aznap reggel ugy nyilatkozott, hogy életunt, s hogy nem képes tovább küzdeni szeszélyes balsorsával.

— **Léghajó-vadászat.** Brüsszelből e hó 21-ikéről a következőket irják: Jövő vasárnap a világkiállitás kertjében vadászatot rendeznek léghajókon. Négy léghajón ugyanis üldözőbe fognak venni egy már jóval előbb feleresztett léghajót. Azok, a kik az üldözöttet elérik, jutalomban fognak részesülni. A furcsa vadászatot e hó 30-ikán ismétlik, a mikor kilencz-tiz léghajó fog résztvenni a küzdelemben.

— **Vérengző katonatiszt.** Megirtuk már, hogy Miholaczon Petrendics közöshadseregbeli vadászhadnagy Czindel Antal képviselőt összevagdalta. Az esetről a *Fünfkirchner Ztg* a következőket irja: A Sokcsevics-gyalogezred Belovárról hazatérőben e hó 20-dikán érkezett Dolnyi-Miholaczba. Este a tisztek összejöttek a nagyvendéglőben, a hol egy polgári emberekből álló társaság is volt együtt. Jupics, a Majláth-féle birtokok ispánja ez alkalommal felköszöntötte Czindel Antalt, a dolnyi-miholaczi kerület képviselőjét, a mi Petrendics vadászhadnagynak sehogy sem volt inyére s nem tetszését ki is fejezte, a mennyiben megtiltotta az uraknak, hogy politizáljanak. Czindel képviselő ekkor kérdőre vonta a hadnagyot, hogy mi jogon avatkozik bele az ő ügyeikbe. A vita hevében végre tettlegességre került a sor, mely alkalommal Petrendicset a földhöz vágták. Ekkor egy főhadnagy kivételével a többi tisztek elhagyták a helyiséget. Petrendics a földről felugrott, kardot rántott, dühösen rárontott Czindelre és összevagdalta. A küzdelem mindaddig tartott, mig Czindel ájultan össze nem rogyott. Sebei sulyosak s az orvosok nem igen biznak abban, hogy felépül. Az eset óriási feltünést keltett.

— **Gyilkos férj.** Mezőkövesdről irják, hogy Keresztes-Püspöki községben a napokban vakmerő gyilkosság történt. Kalivoda Imre odavaló lakos neje a minap hirtelen eltünt a községből. Hosszas kutatás után megtalálták az asszonyt egy félreeső ház mestergerendájára felakasztva. Az ajtó belülről volt bezárva s igy mindenki abban volt, hogy az asszony öngyilkosságot követett el. Dr. Tarnay Gyula, a kiküldött vizsgálóbiró, a ki jelen volt, mikor a holttestet a kötélről levették, gyanusnak találta a kötélen levő asszonyt, és Kalivoda Imrét magához hivatva, vallatni kezdte. A vallatás nyolcz teljes órát vett igénybe, s az lett az eredménye, hogy Kalivoda töredelmes vallomást tett s elmondta, hogy ő gyilkolta meg a feleségét, a ki iránt az utóbbi időben engesztelhetetlen gyülöletet érzett. Hogy a tett gyanuját magáról elháritsa, belülről bezárta az ajtót és a padláson keresztül hagyta el a szobát. Kalivodát természetesen azonnal letartóztatták.

— **Nagy tüzvész** pusztitott e hó 18-án Kanyár szabolcsmegyei községben. A tüz Barta István odavaló gazda házában keletkezett, s a nagy szélben a szomszéd házakra is átterjedve, rövid idő alatt 14 lakóházat és 20 melléképületet elhamvasztott. Tizenhét családfő 95 családtaggal maradt hajlék nélkül. A kár körülbelül 10000 forintra rug. A leégett épületek közül egy sem volt biztositva. Kanyár községet, mely már a nyár folyamán a jégverés által is igen sokat szenvedett, a tüz által okozott kár nagy szerencsétlenséggel sujtja. A katasztrófa áldozatainak felsegélésére gyüjtést inditottak.

— **A vigyázatlanság halottja.** Nagy csapás érte Bakony-Nánán (Veszprémmegye) *Baly* uradalmi kasznár családját. E hó 20-án délután a Baly házikertjében három cseléd burgonyát szedett. A munkások körül játszogatott a kasznár két éves kis leánya. Játékközben a gyermek az egyik cseléd kapája alá bukott, éppen a mint a szolgáló a burgonya-kupaczba akart vágni. A vigyázatlan leány nem vette észre a gyermeket, teljes erejével neki vágott s az éles eszköz a kis leány feje tetejét, a nagy agyon keresztül hatolva, ketté szelte. A szegény gyermek nehány percz mulva meghalt. A szolgáló rémületében elfutott s még az nap estig nem találták meg. Képzelhető a sajnálatra méltó család bánata. Különösen leverőleg hat a szerencsétlenség a Baly nejére, a ki gyermekágyban fekszik.

— **A szabadkai negyedmilliós lopás** ügyében a vizsgálat adatai szerint egy nagyszabásu s sokfelé elágazó bünszövevény csomóját vette kezébe a büntető igazság. A 22,000 frtos rablás tetteseit, Csonka Bálintot és Faragó Józsefet, még több betöréses lopás sulyos gyanuja terheli. A szegedi főkapitánynak jelentést tettek arról, hogy a Tóth Imre és Oltványi Ferencz szegedi lakosok kárára elkövetett betöréses lopás és házásás tettesei szintén Csonka Bálint és Faragó József voltak, a kiknek Tili Nagy János röszkei lakos segitett. A megszökött Csonka tagadta ezt a büntettét is, mint a többit, de Faragó beismerte az ujabban kiderült két betörést. Különben ugy a Csonka Bálint asszonya, mint Faragóné elismerték, hogy a náluk lelt ujjast és selyemkendőket uraiktól kapták. Ezek a ruhaneműek pedig a Tóth Imre kárára történt betörésből származtak. Különben a két asszony vallomása kétségtelenné teszi, hogy ezt a két betörést is Csonka és Faragó követték el. Bevallott távollétük összeesik a betörések idejével, valamint az is kiderült, hogy hol és mikép osztoztak meg e zsákmányon. A főkapitány Börcsök Péter nyomozó pusztai kapitány jelentése folytán kiadta a rendeletet a harmadik czinkos elfogatása iránt. Molnár János lovasbiztos ma éjjel el is fogta Röszkén Tili Nagy Jánost, a kire a két asszony rávallott, de a lakásán megtartott nyomozáskor semmi gyanus tárgyat nem találtak. A harmadik bünlársat szintén átadták a büntető törvényszéknek. — Mint mai keletjel szegedt levelezőnk táviratozza, Maczky Antalt, Juhász Mihályt, Törköly Terát és Huszta Ferenczet ma délután Kelemen csendőr főhadnagy hat csendőrrel négy koesin az ókanizsai fogházból a szegedi börtönbe szállitotta. Rózsa vizsgálóbiró is visszajött Szegedre.

— **A Csonka Bálint szökése,** a melyről mai lapunkban már megemlékeztünk, rendkivüli izgatottságot keltett Szeged környékén. Mint tudósitónk irja, a hirhedt betyár a börtön ablakán át szökött meg. Hogy milyen ez a börtön, arról fogalmat adhat az a körülmény, hogy még vasrostély sincs rajta. Egyébiránt a megszökött rab gyors kézrekeritését remélik, mert az összes csendőrség mozgósitva van elfogására. A Csonka Bálint szökése különben csak a 22,000 frtos rablás ügyének vizsgálatát és illetőleg lebonyolitását akasztja meg, de nem a Geiger-féle negyedmilliós lopásét, melyben Csonka Bálint, a ki 22 évi illavai fegyházbüntetés után martonosi felelős őr lett, közvetlen részt nem vett. Mint a «Sz. N.» értesül, Csonka egy zárt folyosóra nyiló czellába volt csukva s másfelé semmi esetre sem mehetett. Itt ezelőtt éjjel-nappal fegyveres csendőr állt őrt. Attól tartanak, hogy Maczonka és Csonka után még a harmadik főczinkost is meg fogják szöktetni. Tegnap korán reggel hat lovascsendőr, utánuk pedig két csendőr kocsin indult Csonka üldözésére. 10 órakor már Keresztturon voltak, hova Martonoson keresztül mentek, mindent felkutatva. Keresztturon egy gazdag ráczná! keresték, de eredménytelenül. Azt hiszik, a szökevényeknek olyán összeköttetéseik vannak, hogy sohasem fogják őket megtalálni. Szabadkai levelezőnk azt irja, hogy a Csonka szökése valóságos csoda, mert folyvást meg volt vasalva s egy csendőr őrizte szakadatlanul. Maczonka, a ki már korábban megszökött, alkalmasint Szabadka határában rejtőzik a tengeri földeken. Valószinü, hogy ha a foglyokat átviszik a szegedi törvényszék börtönébe, akkor majd jelentkezni fog. Hevér Géza szabadkai főkapitány az egész hetet Ó-Kanizsán töltötte és segitségére volt a vizsgáló birónak. Csonka Bálint szökése valószinüleg még jobban összezavarja ezt a mindenfélekép összezavart bünügyet, mert Törkő Verka megrablásában ő volt a főgonosztévő. Bármint végződik e bünügy, Geiger se pénzét, se «smukját» — a mint ő nevezi, — meg nem kapja s hogy 160,000 forint már biztositva volna, valótlan. — Egy ma éjjel érkezett táviratunk igy magyarázza meg a Csonka Báliat szökését: A rab éjjelre az ajtóhoz volt lánczolva, de kezét a béklyóból kiszabaditván, a rácstalan ablakon kiugrott akkor, mikor az őr az épület szegletén befordult.

— **Anglia gyilkossági statisztikája.** Az angol rendőrséget tudvalevőleg, általában a rendőri szervezet mintaképekint szokták emlegetni. Anglia gyilkossági statisztikája azonban nem igen látszik megerősiteni ezt a kiváló véleményt. A mult évben ugyanis Angliában és Walesben összesen 87 gyilkossági eset történt. A 86 gyilkos közül 35-öt elitéltek és 21-et kivégeztek, azonban *51 esetben* nem sikerült a tettesnek nyomára jönni.

— **A barczelonai osztrák-magyar jury banketje.** Barczelonában az osztrák-magyar jury banketjén, mint Barczelonából tegnapi keletteI táviratozzák, Schlick konzul mondta az első felköszöntőt a királyra. Kubinsky nagyiparos a spanyol királyi párt éltette, Juvald a kiállitás főherczegi védnökére,Nagy, Schlick konzulra emelte poharát.

— **Nagy robbanás** történt tegnapelőtt este Berlinben a Nook-féle illatszer-üzlet pinczéjében. Mikor ugyanis egy ugyanebben a házban lakó asszony a fiával lement a pinczébe, kezében gyertyával, egyszerre óriási robbanás reszkedtette meg a levegőt. A pinczében levő benzin hordók egyikéből kifolyt a benzin, s csak a párája robbant fel. A robbanás nagy pusztitásokat vitt véghez. A szegény asszonyt a fiával együtt a levegőbe röpitette s a pinczeboltozatot áttörve a fölötte levő lakásokban is nagy rombolást tett. Az udvaron az aszfalt burkolat teljesen összerepedezett s a ház összes ablakai összetörtek. A szerencsétlen két áldozat halálosan megsebesülve fekszik a kórházban. A robbanás a pinczében tüzet is gerjesztett, a melyet azonban szerencsére csakhamar sikerült eloltani.

— **Az időjárás Budapesten** Ma ismét gyönyörü őszi nap kedvezett a fővárosiaknak. A levegő hőmérséklete jóval emelkedettebb volt az előző napinál és reggel 7 órakor a higanyoszlop Celzius szerint + 10·2 C., a légnyomás ugyanekkor 766·0 mm.-t mutatott. Lapunk zártakor derült égbolt mellett a levegő kissé hüvös.

Rövid hirek. *A t. ladányi* börtönből nemrég Csütök Péter rab megszökött s az édes anyjához ment, a ki tegnapelőtt maga vitte vissza a fiát Nyiregyházára a kir. ügyészhez. — ***Fördeben*** Westfáliában e hó 21-ikén nagy robbanás volt a dynamitgyárban, mely alkalommal több ember meghalt és megsebesült. — ***Hohensteinban*** a napokban egy 13 éves leány a vizbe ölte magát. — ***A szilvágyi erdőben*** e hó 16-ikán meggyilkolták Berger N. csonkahegyháti lakost, a kitől hatvan forintot is elraboltak. — ***Beregszászon*** a minap Szilágyi Sándor városi erdőfelügyelő vigyázatlanságból meglőtte a jobb kezét. — ***Nagy-Károlyban*** e hó 17-én Bencze György kőmüves legény egy állványról lebukott és sulyos sérüléseket szenvedett. — ***Győrött*** egy Asztalos György nevü munkás, a kit az Austerlitz-féle olajgyárból hanyagsága miatt elbocsátottak, Austerlitz gyárost boszuból le akarta ütni. Az ütés szerencsére csak a kezét érte a gyárosnak. — ***Bécsben*** a napokban több szoczialista munkást fogtak el, a kiknél kompromittáló iratokat és levelezéseket találtak. — ***Bécsben*** tegnap az ügető versenytéren egy Sturm János nevü traineurt elragadott a lova, a kocsija felfordult és Sturm oly sulyos sérüléseket szenvedett, hogy pár órára rá meghalt.

—

= **Tüz az operában.** A központi tüzoltóság parancsnokságához ma este fél nyolcz órakor az a hir érkezett, hogy *az operaházban tüz van.* S Budapest legpompásabb, legbüszkébb palotájában csakugyan tüz ütött ki. A gépház egyik melléképületében támadt a veszedelem, a mely egészen jelentéktelen volt. Két kosár forgács gyult meg, de a tüzet szerencsére már keletkezése pillanatában észrevették s néhány erős vizsugárral pár másodpercz alatt eloltották. A mai muló veszedelem azonban megmutatta, hogy tüzoltóságunk gondos, éber, jól szervezett tüzoltóság. Alig jelezték ugyanis a tüzet, gyors egymásutánban sorra érkeztek az opera elé a kerületi tüzoltóságok s alig egy negyed óra mulva a főváros majd minden tüzoltója, a veszedelem szinhelyén volt. Persze a közönségre se volt hatás nélkül a nagy riadalom, s kevéssel nyolcz óra előtt akkora embertömeg torlódott össze az Andrássy-uton, hogy a közlekedés megakadt. A közönséggel csak nagy későn lehetett megértetni, hogy nincs semmi veszedelem, s a tüzoltóság elvonulása után is még jó félóra telt bele, mig a megrémült közönség az opera környékéről távozott.

= **Öngyilkos korcsmáros.** Vendl Mihály 43 éves, nős korcsmáros oszlop-utcza 15. sz. a. lakásán ma d. u. fél 4 órakor halántékon lőtte magát s szörnyet halt. Zsebében levelet találtak, melyben öngyilkossága okául életuntságot emlit. Holttestét bevitték a Rókus halottasházába.

= **Eltünt pénzeslevelek.** Megemlitettük tegnap, hogy a budai pénzügyigazgatóságot és a rendőrséget három pénzeslevél rejtélyes eltünése foglalkoztatja. A folyamatban levő vizsgálat előzményeiről a következő hiteles adatokat vesszük:

Az eltünt 3606 frt 36 krból a gyöngyösi kir. sóhivatal 1001 frt 39 krt, az esztergomi kir. adóhivatal 2600 frtot és Szentendréről ismeretlen feladó 5 frtot küldött a budai kir. adóhivatal számára. A pénzeslevelek a budai postahivatal állitása szerint szept. 14-én már oly időben érkeztek, hogy azokat az napon a kiadóhivatalnak nem kézbesithették s igy a három levél az illető postai alkalmazottaknál maradt. A következő napon a kir. adóhivatal részére érkezett levelek a postai kézbesitőkönyv másik lapján jegyeztettek be s midőn azok a kir. adóhivatal által átvétettek, ekkor a kérdéses és a postai kézbesitési könyvnek szept. 14-ről keltezett lapján bevezetett három levél a kir. adóhivatalnak át nem adatott s igy azok átvételét sem akkor sem később el nem ösmerhette. A pénzes levelek eltünésére a budai kir. adóhivatal szabályszerü eljárása vezette a postahivatalt, mert a gyöngyösi sóhivataltól szept. 15-én «értesitvényt» vett, hogy a kir. adóhivatal czimére 1001 frt 39 krt adott postára és miután ez összeg még szept. 19-kén sem érkezett meg, a budai kir. adóhivatal szept. 19-én megkereste a gyöngyösi sóhivatalt a bejelentett pénzküldemény megküldésére; mire a gyöngyösi kir. sóhivatal a postán reklamálta küldeményét s ezzel a postahivatal a kérdéses levelek eltünésének tudomására jutott. Dr. Czollner László kir. tanácsos, pénzügyigazgató az adóhivatal jelentésére rögtön elrendelte a vizsgálatot s annak megejtésével Perleberg Viktor pénzügyi tanácsost, Fekete Benő pénzügyi titkárt és Jánosfy Kálmán számtanácsost bizta meg. A bizottság a rovancsolást nyomban elvégezte s megállapitotta, hogy a pénztárban fekvő pénz a naplókkal teljesen egyezik. A bizottság a vizsgálat eredményéről még tegnap szóbeli jelentést tett Czollner pénzügyigazgatónak, ki viszont az eredményt közölte a rendőrséggel. A rendőrség még tegnap szintén meginditotta a vizsgálatot s kihallgatta a levélhordót, Finket, ki azt állitja, hogy kézbesitette a többivel együtt a kérdéses leveleket is. A rendőrség most a póstahivatalnál folytatja a nyomozást s a vizivárosi postahivatal személyzetének tagjai közül ma délelőtt már többeket kihallgatott. Finket, az öreg levélhordót, ki már 40 év óta van a posta szolgálatában s alig nehány nap mulva nyugalomba léphetett volna, ma szolgálatától felfüggesztették.

Szalonikiak Budapesten.

A szaloniki vendégek hivatalos fogadtatásának programmja ma véget ért. A mára kitüzött napirend is elejétől végig minden pontjában kitünően sikerült s bár egy napra kissé sok volt, oly tapintatosan volt összeállitva, hogy fokról-fokra többet nyujtott s a vendégeket — ha kissé elfárasztotta is — érdeklődésüket fokról-fokra felcsigázta. Legélénkebben bizonyitja ezt a vendégek egyik vezetőjének, *Szalem* ügyvédnek ama hivatalos és megbizásból tett kijelentése, hogy a ma véget ért programm befejezésével nem akarnak az annyira megszeretett magyar fővárosból eltávozni, hanem itt időzésüket még egy nappal meghosszabbitották. A holnapi napot tehát vendégeink tetszés szerint fogják eltölteni s többen közülök kizárólag üzleti összeköttetésekre fogják idejüket forditani. A mai nap lefolyásáról különben adjuk a következő tudósitást:

A tegnapi programm után meglehetős hosszu ideig pihentek a vendégek. 8 óra helyett csak tizkor gyültek össze a vigadó előtti kávéházban, hol *König* révkapitány a dunagőzhajózási társulat képviseletében már várt reájuk. Tiz órakor szálltak a vendégek a «Sólyom» hajóra, mely felvitte őket egész a vasuti összekötő hidig. A törökök érdekkel hallották a vámház, közraktárak, elevátorok, stb.-re vonatkozó magyarázatokat. A budai kioszk előtt a hajó kikötött s itt a társaság kétfelé oszlott. Az egyik rész Gelléri Mór vezetése mellett a Rudasfürdőt tekintette meg, hol a fürdőigazgató szolgált tüzetes magyarázatokkal. A másik és pedig nagyobb rész, melyhez a hölgyek is csatlakoztak, Zichy gróf vezetése alatt a királyi várkertet tekintette meg. Meglátogatták *Strobl* műtermét, majd a történeuelmi arczképcsarnokot s egy külön lépcsőn felmentek a királyi várkertbe, hol a remek kilátásban gyönyörködtek s megtekintették a királyi lak belső helyiségeit is. Tizenegy óra után a társaság nehány elkésett vendéggel megerősödve, a Margitszigetre hajózott. Itt *Ertl* Nándor felügyelő üdvözölte és kalauzolta az idegeneket, kik a fürdőt és a forrásokat megtekintvén, villásreggelihez ültek. Innen lóvasuton a sziget alsó kikötőjéig hajtottak s hajón a Császár-fürdőig mentek, hol az igazgatóság üdvözölte őket. A Császár- és Szent-Lukács-fürdő igazgatósága liqueurökkel, fekete kávéval s finom török dohánynyal kinálta meg a vendégeket, kik rövid pihenő után a *Jellinek* igazgató által rendelkezésre bocsájtott külön vonaton, melyet *Pétery* felügyelő vezetett, a Ganz-gyárba hajtattak.

E nagy terjedelmü telep élénk benyomást tett a látogatókra, kik Gulden igazgató, Tscheuke és Mechwardt urak vezetése mellett egy órát töltöttek annak nagyon elfoglalt műhelyeiben. Négy órakor a különvonat az első magyar részvényserfőző-társaság telepe elé szállitotta a vendégeket, hol Brüll Miksa lovag elnök, Basch Fülöp alelnök, Mendl István, Gschwindt Mihály, Flesch Mór igazgatósági tagok, Natter Ferencz vezérigazgató és Szlávy László rendőrtanácsos sat. vártak megérkezésükre. Mint vendégek többek közt ott voltak Baumann Antal fővárosi bizottsági tag, Benedikovics Lajos plébános, Kolba Alajos és többen. A vendégeket Brüll Miksa elnök üdvözölte franczia nyelven s aztán részletesen bemutatta nekik a sörfőző helyiségeit. Ezután a már elfáradt társaság részvényserfőzde igazgatóságának meghivására dinerre gyült egybe a régi sörház nagytermében.

Az izletes diner alatt az első felköszöntőt *Brüll* Miksa mondta, a részvénytársulat nevében üdvözölve a vendégeket. Ezek nevében *Allatini* bankár felelt és azon óhaját fejezte ki, hogy a budapestiek mielőbb viszonozzák a látogatást. Majd gróf *Zichy* szólalt fel; első sorban a szaloniki osztrák-magyar koloniáról emlékezett meg, melynek tagjai a fától messzire esett gyümölcsök, de azért hiven rávallanak a fára. Megőrizték honfiérzelmeiket, hiven teljesitik missziójukat, mint európaiak és mint honfiak, mert él bennük a kötelességérzet, mely a nemzeti tevékenység éltető forrása. Vendégeink sok éljent hallottak itt, de egy az, a mi leghasznosabb lehet nekik: láttak egy nemzetet, melynek tagjaiban él a honszeretet és a kötelességérzet, ha messzire jutnak is hazájuktól, melynél bátran mondhatjuk mindig, hogy követik Nelson szavait: «A haza elvárja minden fiától, hogy kötelességét teljesiteni fogja.» Szalonikiba szakadt honfitársainktól ebben a tekintetben a szalonikiak sokat tanulhatnak. A törökök láthatják nálunk, hogy egy nemzetet mi teszi nagygyá és maguk is arra az ösvényre kezdenek lépni, mely őket még közelebb hozza hozzánk. Fáradozásaikban sok sikert kivánunk a török nemzetnek és jövőjére poharat emelünk. *Gelléri* Mór a török nemzet itteni hivatalos képviselőjére emel poharat, ki a vendégek távozta után is köztünk marad és a két nép közti rokonszenveket fejlesztve, hivatva van a most lancirozott eszméket megvalósitani: A törökök nevében *Szalem* ügyvéd lelkes szavakban mondott köszönetet a tapasztalt vendégszeretetért; örömét fejezte ki a fölött, hogy a magyar nemzet az ipar, a tudomány és a müvészet minden ágaiban oly nagyot haladt; megigérte, hogy az itt nyert impressziókat ő és társai közölni fogják honfitársaikkal; majd köszönetet mondott a kirándulás kezdeményezőjének, Maulwurf Ödönnek, Szalonikban élő honfitársuknak, a városnak és az iparegyesületnek és végül, annak bizonyságául, hogy ő és társai itt mind jól érzik magukat — kijelenti, hogy itteni tartózkodásukat meghosszabbitják egy nappal. Végül *Munir* bey itteni török főkonzul mondott nagy hatásu beszédet. Arra utalt, hogy Nagy Péter kancsukával czivilizálta az oroszokat, mig Medsid szultán a Hatti-Humajun gülhanét bocsátotta ki, a török jog alapját; a mostani szultán is egész erejét népe értelmiségének fejlesztése érdekében fejti ki. Hogy ez mennyire sikerült, tanusitja az, hogy mig eddig csak egyes törökök jöttek Európába csodabogaraknak, most egy ily szép és nagy horderejü kirándulást sikerült létrehozni. Tanusitja a vasuti csatlakozás létesitése, melynek horderejét nem méltatják eléggé. Azt mondják, hogy a csatlakozás előnyére fog válni Szalonikinak és Maczedoniának. Pedig Szaloniki és Maczedonia csak kis részei a török birodalomnak. A csatlakozás fontossága abban rejlik, hogy a török faj tüzhelye, *Kis-Azsia* kerül érintkezésbe Európával, hogy meg van alkotva a kapcsolati vonal, mely összeköti a Keletet és a Nyugatot és lehetővé teszi a birodalom sebesebb haladását a czivilizáczió munkáiban. Ifj. pákai *Kölber* Fülöp éltette még Natter igazgatót, Zichy éltette Brüll és Mendl urakat, köszönetet mondott a fényes fogadtatásért, Sasvári Armin éltette a hölgyeket. A legkitünőbb hangulatban bucsuzott el a társaság a házigazdáktól s este 7 órakor kiki szállásán volt a napi fájdalmakat kipihenni.

Holnap a helybeli török főkonzul a vendégek tiszteletére bucsuebédet rendez.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Az operából.** A «Fidelio» holnapi előadásában Leonora szerepét Spányi Irma k. a. helyett, ki közbejött rekedtsége miatt fel nem léphet, Györgyné Zsófia asszony fogja énekelni.

— **A népszinház** legközelebbi ujdonsága *Gerő* Károly három felvonásos népszinmüve az *Uzsai gyöngy* lesz, mely Blaha Lujza asszony vendégjátékával a czimszerepben szombaton e hó 29-én kerül bemutatóra. A darabból szorgalmasan tartják a próbákat.

— **Danton szobra** Francziaország egyik városában, Arcis-sur-Aubeban, tegnapelőtt leplezték le a nagy franczia forradalom egyik kiválóbb alakjának, Dantonnak szobrát. Dantont a szobrász álló alakban ábrázolta, jobb keze előre hajlik, bal keze pedig egy széken nyugszik. Az alak tartása szónokias. A talapzat első oldalán Arcis városának czimere van; a talapzat jobb és baloldalába Danton e szavai vannak bevésve: «A békében a nép első szüksége az oktatás.» «Elszántság és ismét elszántság és ujra elszántság s a haza mentve van.» A talapzat hátsó oldalán e szavak állnak: Danton 1759—1793. Az ünnepen Lockroy, közoktatásügyi miniszter is megjelent.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottság** ma d. e. Fuchs Gusztáv bizottsági tag elnöklete alatt tartotta rendes ülését az uj városházának magánépitési bizottmányának termében. Első tárgy volt a tanács és főszámvevő előterjesztése aziránt, hogy a pesti ágostai hitvallásu evangelikus magyar-német egyház uj temploma felépitésére a város 1889 évtől kezdve öt éven át évenkint tizezer forint segélyt adjon. A bizottság ez előterjesztést egyhangulag magáévá tette és az összegnek fedezése szempontjából azt ajánlja, hogy a kérdéses tizezer forint az évi előirányzatba felvétessék. Tárgyaltatott a kőbányai agyagrétegeknek miként leendő kezelése s ezzel együtt a mérnöki hivatalnak jelentése, hogy a furatásokat nem eszközölte, mert azok tetemes költségbe kerülnek, azért, ha az agyagrétegeket meg akarják becsülni és azokat értékesiteni, furatások lennének eszközlendők. Hosszas vita kelt e tárgynál s végül azt határozták, hogy a vizvezetéki igazgatóság szólitassék fel, hogy kisérleti furatásokat eszközöljön a mérnöki hivatallal egyetértve, s aztán tegyen jelentést, hogy mily nagy az agyagterület s esetleg mily összegért lesz kiadható e terület. A köztemetői vasutat épitő vasuttársulatnak ama kérelmét, hogy egy második vasutvonalnak az uj köztemetőbe vezető uton leendő kiépitésére engedély más vállalkozónak ne adassék, a középitési bizottság javaslata szerint elfogadta a bizottság, s maga részéről a közgyülésnek ajánlani fogja. Egyszersmind kimondatott, hogy a tarifa az eredeti szerződésben megállapitott tarifa összegei szerint fentartandó mindaddig, mig a társulat 8%-ot nem fog mint jövedelmi forrást nyerni e vonalból s le nem szállitható addig, mig a 8% ki nem kerül, azzal hogy a normális összeg határozottan megállapittassék és azt a társulat soha felemeltetni ne kérhesse. Végül apróbb ügyeket intéztek el.

— **A magánépitési bizottság** mai ülésén a következő épitési engedélyek kiadását hozta javaslatba, u. m. Wolfram Gergelynek VII. külső dob-utcza 4651. sz. a. kétemeletes házra, Herz Aron fiainak k. soroksári-ut 89. sz. a. szalámi gyárra, Meduna Józsefnek X. fertő-utcza 8629. sz. a. gőzmalomra, gőz- és kazánházra, molnár lakásra és raktárra, Berger Ignácznak csömöri-ut 44. sz. a. egyemeletes szappangyár toldalékra, a Pannonia-gőzmalomnak a kárpát-utczában raktárra, Temesváry Imre és társainak X. óhegy 7980. sz. a. földszintes lakházra, a Sacré coeur-uek az Istvánmezőn fészerre, Mönnich Emilnek a házépitő tisztviselők telepén földszintes családi házra, Jerzsabek Jánosnak a hidegkuti uton 6248. sz. a. földszintes toldalékra, Luczenbacher Pálnak az V. ker. felső rakparton gabnaraktárra, Ganz és társának kőbányai-ut 8628. sz. a. kazánkovács mühelyre, Pfannenwald Ignácznak Szondy-u. 67. sz. a. földszinti toldalékra, dr. Gedeon Mihálynak a tisztviselők telepén családi házra, Garai Károlynak a svábhegyen nyaraló toldalékra, Janda Józsefnek kőbányai ut 11. sz. a. és Mészáros Györgynek cserhát-utcza 20. sz. földsz. toldalékra, a tót egyházközségnek a kerepesi-uti templomban orgona-chórusra; végül elutasittattak: Böhm Armin, Schubert József, Hilbert Károly, Popelka Tamás, Ekhardt Borbála, Nicholson Fülöp, Dombay Gusztáv.

— **A főváros közgyülése** szerdán a következő fontosabb ügyeket fogja tárgyalni: az uj köztemetői menedékház korcsmájának bérbeadása, a dunabalparti homokbánya bérlete, a keresk. muzeum segélyezése, az amerikai szőllővesszők költségeinek fedezete, a kiszuglói lóvasut, az ideigl. villamos-vasut meghosszabbitása a népszinházig, a köztemetői vasut, a Déry-utcza csatornázása, a szüret idejének megállapitása, az orsz. iparegyesület átiratási dijának elengedése, a Margithid összeköttetése a Margitszigettel, több felfolyamodás és apróbb tárgy.

— **A lipótvárosi bazilika.** Lipótvárosi templom épitkezési bizottsága legutóbb tartott ülésén uj programmot állapitottak meg. Ez évben a programm szerint, a dom főpárkányáig fog az épités haladni. A főhomlokzat előtt levő állványokat le fogják bontani, hogy a templom előrésze szabadon álljon. A jövő évi programmon most dolgoznak az épitési irodában s a munkát november végeig valószinüleg befejezik.

A belvárosi választás.

Az elhunyt Trefort Agoston helyébe ma választott Budapest IV-ik kerülete uj országgyülési képviselőt. Két nagy párt állott egymással szemben. Az egyik a szabadelvü párt, a volt Trefort-párt, a mely *Steiger* Gyulának, a pesti hazai első takarékpénztár vezérigazgatójának s igazgatósági elnökének nevét irta fel zászlajára, a másik pedig, a mely a mérsékelt ellenzék, a függetlenségi negyvenynyolczas párt hiveiből s több kormánypárti választóból *Kaas* Ivor hirlapiró jelöltsége érdekében tömörült össze egy párttá. Mindkét párt a választás kezdetére a törvényben megszabott nyolcz óránál már jóval előbb felvonult a régi városházára, a melynek első emeleti tanácstermében folyt le a választás két küldöttség előtt. A Kaas Ivor pártja 7.15 perczkor vonult fel a városházára a Török-császár kávéház elől Polónyi Gézának, a Steiger párt pedig nyomban ezután a váczi-utczai korona kávéház elől Kautz Gyulának a vezetése alatt. A szavazás kilencz órakor megkezdődve egy félóra mulva Steiger 8 szavazattal előnyben volt, de csakhamar utólérte Kaas s 10 órára már el is hagyta. Ettől kezdve mindvégig a Kaas pártja volt előnyben. Steiger pártja a legnagyobb erőfeszités, a hivatalnokok tömeges leszavazása mellett sem tudta utolérni. 11 órakor Kaas többsége 38 volt, 12 órakor 67, 1 óra 25 perczkor 53, 2 órakor 43, 3 órakor 25, de 3 óra 30 perczkor már ujra 43, 4 óra 35 perczkor 57, 5 órakor 49 s kevéssel a záróra kitüzése előtt 70 szavazat. Az a körülmény, hogy Kaas pártja mindvégig s főleg a déli órákban is, a midőn az ingatagok s habozók maguknak a pártok állásáról tudomást szereztek, folyvást előnyben volt, döntő hatással volt a választásra. A Kaas-párt kitünő szervezetének, minden egyes párttag buzgalmának köszönheti, hogy a szavazók beszállitásában serényebb s szerencsésebb volt. A választás eredménye az, hogy *Kaas* Ivor **816** szavazattal **749** szavazat ellenében *Budapest* belvárosa képviselőjének megválasztatott s a főváros kilencz kerülete közül ismét lobog egyben és pedig a legfontosabban a diadalmas ellenzéki lobogó.

Kiválóan érdekes mozzanatát képezte a választásnak, hogy *Csemegi* Károly kuriai tanácselnök leszavazott *Kaas* Ivorra. Csemegit szavazása után a városházáról való távoztakor a szavazatszedő bizottság asztalától egeszen az utczáig élénk éljenzés kisérte. Csemegi példája, a melynek gyorsan hire terjedt a városban, sokakra volt hatással.

Kaas Ivor győzelmének kihirdetése után a városháztér oly élénk jeleneteknek volt szinhelye, mint a minőnek 1848. óta talán soha. A mikor Rottenbiller polgármester 1848. márcz. 15-én a városháza erkélyéről felmutatá a népnek a városi tanács által aláirt 12 pontot, akkor láthatott a városház tér (1848-ban: Szabadságtér) olyan örömtől rivalgó tizezernyi népet együtt mint ma este, a midőn ugyanarról az erkélyről a melyről Rottenbiller szólott, *Ney* Ferencz választási elnök kihirdeté a választás eredményét s megjelentek az erkélyen *Kaas* Ivor a megválasztott képviselő, *Apponyi* Albert s az ellenzék e nagy győzelmének főszervezője s tényezője *Polónyi* Géza. A belvárosi ellenzék örömrivalgása betöltötte nemcsak a belváros utczáit, nyilvános helyeit, hanem az egész fővárost.

Pontban nyolcz órakor *Ney* Ferencz választási elnök megnyitotta a választási eljárást. A városház tanácstermében összegyült pártemberekhez rövid beszédet intézett, s azon kezdte, hogy senki sem veheti szerénytelenségnek, sem illetlenségnek, ha ő kimondja, hogy szerette volna, ha a sors megkimélte volna a mai választás vezetésétől. Őszinte meghatottsággal és fájdalommal emlékezik meg a *gyászesetről,* mely a mai választást szükségessé tette, s pár rövid szóval megemlékezik a sulyos veszteségről, mely a polgárokat Trefort halálával érte. De bár ismételten kijelenti, hogy fájlalja a választás szükségességét, mégis szerencséjének tartja, hogy a bizalom ismét feléje irányult. Hivatkozik végül arra, hogy a mai választás milyen előkelő városrészben történik s épen ezért szükségtelennek tartotta a választóknak pártok szerint való elkülönitését. A nagyobbmérvü tolongás kikerülése végett épen csak annyi intézkedést tett, hogy egyszerre tiz választónál többet ne eresszenek a terembe. Szavait azzal végzi, hogy a választási aktust a törvény értelmében megnyitja, s mivel eddig csak az egyik párt részéről történt jelölés, felszólitja a másik pártot, hogy jelölési iratát nyujtsa be.

Erre előlépett *Kautz* Gyula, a Steiger-párt vezetője s bejelentette Steiger Gyula jelöltségét, egyuttal felkérte az elnököt, hogy mint mindenkor, ugy most is adja jelét ismeretes pártatlanságának.

Az egyik választási jegyző ezután nyomban felolvasta a két párt által benyujtott jelölési iratot.

A Kaas-párt jelölése igy hangzik:

Tekintetes választási elnök ur! Tisztelettel alólirott budapesti IV. ker. belvárosi választópolgárok az 1888. évi szept. 24-re kitüzött országgyülési képviselő-választásra *jelöltül Kaas Ivor báró választó polgárt ajánljuk* és kérjük a szavazás elrendelését. A választáshoz pártunk részéről bizalmi férfiak gyanánt bejelentjük az első szavazatszedő küldöttséghez *Anderlik* Ede szücsmester választópolgárt, dr. *Burszky* Dániel ügyvéd választópolgárt, a második szavazatszedő küldöttséghez *Komjáthy* Béla ügyvéd választópolgárt és *Preyer* Hugó ügyvéd választópolgárt, a mennyiben pedig a szavazás hosszabb tartama alatt bizalmi férfiaink helyettesitésének szüksége felmerülhetne, helyettesekül bejelentjük a I. szavazatszedő küldöttséghez *Hegedüs* Károly ügyvéd választópolgárt, és *Kőváry* Armin banküzlet tulajdonost, választópolgárt. A második szavazatszedő küldöttséghez *Kiss* Albert ügyvéd választópolgárt és *Rosemberszky* Ödön ügyvéd választópolgárt. Budapesten 1888. szeptember 23. tisztelettel Királyi Pál, Kainái Rezső, dr. Preyer Hugó, Török György, Kőváry Armin, Babos Károly, Polónyi Géza, dr. Burszky Dániel, dr. Szadovszky József, Kramer Miksa, Fellner Manó, dr. Gebhardt József, báró Purzell Andor, dr. Rosemberszky Ödön, dr. Halász Ferencz, Bernáth Béla.

A Steigert-párt jelölési irata a következő:

Tekintetes választási elnök: Alólirottak mint Budapest főváros IV. ker. országgyülési képviselő választók a mai napra törvényesen kitüzött országgyülési képviselő választásra ezen IV-ik kerület országgyülési képviselőjelöltül Steiger Gyula polgártársukat ajánlják és kérik a szavazás elrendelését. Kelt Budapest, 1888. szept. 24-én. Giczey Soma, Kautz Gyula, Agoston József, Bánhidy Béla, Sacellary György, Pálfy Ferencz, Máttyus Arisztid, Marton Alajos, Gál Jenő, Biró Zsigmond, Lechner József, Piufsich Frigyes, dr. Huszár Kálmán, Vidéky Ferencz és Sacellary Mihály. A párt bizalmi férfiakul ajánlja Huszár Kálmánt, Meixner Emilt, Vidéky Ferenczet és Mandel Samut.

Az iratok felolvasása után a választási elnök kijelentette, hogy a törvény értelmében fél kilencz óráig várni kell, nem akad-e ujabb képviselőjelölt. A félóra leteltével az elnök konstatálván, hogy uj jelölt nincs, a szavazás megkezdését kilencz órára tüzte ki s felhivta a pártembereket, hogy addig is hagyják el a termet.

Pontban 9 órakor elképzelhető nagy foku izgatottság között kezdetét vette a szavazás. Az első küldöttségnél Anderlik Ede, a másodiknál Pesko Medard voltak a legelső szavazók, *s mind a ketten báró Kaas Ivorra adták szavazatukat.*

A szavazás ilyetén megindulása után tömegesen jelentkeztek a választók. Az első félórában a Steigerpártból nyolczczal több ember szavazott le, mint az ellenzékből, ettől kezdve azonban folytonosan vezetett a Kaas Ivor-párt, s az első félóra után egy csapásra felszaporodott 40—50 szavazatnyi többségét megtartotta mindvégig, s azt — a kormánypárt, óriási erőfeszitése daczára — a záróra kitüzése után hatvanhét szavazatra rugtatta fel.

A legelső szavazók között volt *Orczy* Béla báró miniszter, a ki — természetesen — Steigerre adta voksát. Orczy minisztert Gebhardt előljáró, a ki a szavazóbárczákat osztogatta, személyazonossága igazolására hivta fel. Utána a kormánypárti választók tömegesen kezdtek betódulni a terembe, és pedig, a kiadott rendelet ellenére, mind a két ajtón. Dr. Gebhardt főorvos erélyesen tiltakozott e szabályellenesség ellen s felszólitotta intézkedésre a választási elnököket.

Tiz óra tájban *Csemegi* Károly, kuriai tanácselnök, valós. belső titkos tanácsos, lépett az urna elé, s szavazatát *Kaas Ivor báróra adta.* Óriási éljenzés támadt e szavazat után, mely a tanácselnököt távoztakor a lépcsőkön, s az utczán is messze elkisérte. Ezután nem sokára Bedekovich Kálmán horvát miniszter érkezett meg, s bárczáját kivéve Steigerre szavazott. Ugyanezt tették a kormánypárti képviselők: Csernátony Lajos, Hegedüs Sándor, Krajcsik Ferencz, Chorin Ferencz és Vadnay Károly, a kiknek példáját követte Földváry Mihály alispán és Ráth Károly főpolgármester. Utánuk azonban a megye több tekintélyes tisztviselője Kaas Ivorra adta szavazatát.

A mint emlitettük, az első félóra elteltével az ellenzéki szavazók száma fokozatosan emelkedett. Tiz órakor *két* szavazattal volt előnyben Kaas Ivor, féltizenegykor *tizenhat,* — tizenegykor *negyvenhat,* — féltizenkettőkor *ötvennyolcz, — pontban déli tizenkét órakor pedig ötvennégy szótöbbsége volt az ellenzéki pártnak.*

A szavazatok arány-számai délig a következőképen állottak:

	Kaas Ivor	Steiger Gyula
½10 órakor	84	92
10 »	166	164
½11 »	249	233
11 »	335	288
½12 »	403	345
12 »	450	396

Egy Weisz Béla nevü ellenzéki választó polgárt, — a ki a teremben vette ki bárczáját, de tévedésből Vész Béla névre szóló czédulát kapott, — Morlin K. elnök elutasitott s mikor később elhozta a jó bárczát, *akkor sem akarta elfogadni szavazatát.* Nagyon természetes, hogy ez alkalomból heves vita támadt, mely azzal végződött, hogy Weisz végre is leszavazhatott.

A délelőtt folyamán egy kortesfogásról értesült a Kaas-párt, a melyet a Steiger-párt kortesei ugy akartak zavarba hozni, hogy minden Kaas-párti választóhoz az *ellenzék nevében* litografirozott levelező lapokat küldtek a következő tartalommal:

A mai este tartott választmányi ülésen hozott határozat folytán, van szerencsénk uraságodat még sürgősen értesiteni, miszerint, mint pártunk rendithetlen hivét a tartalékba tettük és kérjük szavazása végett holnap (hétfőn választás napja) erre való intézkedésünket *otthon* készen bevárni, hogy a szükséghez képest előbb, de legkésőbb a déli órákban kocsival elhozathassuk. Tisztelettel *az elnökség.*

Éljen Kaas Ivor báró képviselőnk.

Az ellenzék azonban idejekorán értesült erről a kétségbeesett fogásról s nyomban falragaszok utján értesitette elvtársait, hogy a levelező-lapok hamisitványok s a kormánypárt kortestáborából származnak. A félóra alatt kinyomatott és felragasztott értesités a következőképen hangzik:

Steiger-párti kortesfogásra figyelmeztetjük pártunk tagjait. Azok a levelezőlapok, melyek arra hivják fel szavazóinkat, hogy ne jelenjenek meg a választás szinhelyén és várják be a kocsikat, *rut hamisitványok.* Ez a Steiger-párt müve. *A Kaas Ivor-párt.*

A Kaas-párt *főhadiszállása* a Török császár kávéházban volt. Itt valami husz tollforgató ember dolgozott *Zilahi* Simon és *Hentaller* Lajos vezetése alatt. Az irodának feladata volt, hogy minden pillanatban tiszta képet adjon a pártok arányáról, e végből állandó összeköttetésben volt a szavazó helyiséggel, valamint a Kaas-párt intéző férfiaival, a kik Polónyi Géza vezérlete alatt a választók beszállitásáról gondoskodtak. Polónyi Géza ezt a bonyolódott feladatot rendkivül ügyesen és bámulatos kitartással végezte, étlen-szomjan, reggeltől estig. Vezérlete alatt egy olyan törzskar müködött, melynek fáradhatatlan buzgalma lehetségessé tette, hogy az előre megállapitott haditerv a legnagyobb pontossággal hajtassék végre. A párt intéző férfiai közül *Török* György, *Gundel* János, *Kramer* Miksa, *Hegedüs* Károly, *Madary* Gábor, *Mesterházy* Kálmán, *Némay* Antal, *Visontai* Soma, *Kővary* Armin, *Gebhardt* József dr., *Garami* Ede, *Szadovszky* József, *Krauser* József, *Bernáth* Béla, *Főry* János, *Mezei* Péter és sok mások állandóan keze ügyére voltak a fővezérletnek. Csak igy történhetett meg, hogy az előre összeirt választók kevés kivétellel mind bejöttek és leszavaztak. A kávéház előtti téren mintegy ötven fiaker állott rendelkezésre a választók beszállitására. *Lukáts* Gyula és *Seffer* László vezetése alatt egy csapat lelkes egyetemi ifjuság szakadatlanul arról gondoskodott, hogy minden pillanatban kellő számu kocsi roboghasson a szélrózsa minden irányában a választókért. Az egész választás alatt leirhatatlan élénkség uralkodott a főhadiszalláson. Itt tanyáztak a Kaas-párt leszavazott hivei, itt várták roppant érdeklődéssel a városházáról érkező hireket. A délutáni óráktól kezdve a választás befejezéséig ott tartózkodtak a főhadiszálláson: Apponyi Albert gróf, Beöthy Ákos, Horánszky Nándor, Grecsák Károly, Rohonczy Gedeon, Andrássy Tivadar gróf, ifj. Andrássy Gyula gróf, Bolgár Ferencz, Eötvös Károly, Károlyi Gábor gróf országos képviselők, továbbá Herman Ottó, Ivánka Zsigmond és még igen sokan.

A régi városháza komor épülete alig látott még akkora riadalmat, mint ma. A kapualja, a lépcsőház és főkép a folyosók reggeltől estig tömve voltak erélyes pártvezérekkel, lelkes kortesekkel, hazafias választókkal és zajosan éljenző kiváncsiakkal. A szavazókat a kapuban éljen kiáltásokkal fogadták s a szerint, hogy Kaas-párti vagy Steiger-párti volt, nemzeti kokárdát tüztek a mellére, vagy a Steiger-párt monogrammját erősitették a gomblyukába. Azután tiz, husz ember kisérte fel mindegyiket a széles lépcsőkön s hangos kiáltások erősitgették politikai meggyőződésüket.

Az éljenzésből az oroszlánrészt a Kaas-párt vette ki: e mellett sorakozott a lelkes ifjuság, mely nem szavazott ugyan, de annál nagyobb kitartással lelkesedett és lelkesitett. A Steiger-pártnál nagy komolyság és nagy disczíplina helyettesitette az amott nyilvánuló ifjui hevet, a lelkesedést: ezek csendben, szó nélkül haladtak föl a lépcsőkön, beadták szavazatukat s ismét csöndesen távoztak. Néha-néha tett ugyan egyik-másik kormánypárti kortes is kisérletet, hogy egy hatalmas «Éljen Steiger Gyula» kiáltással felkeltse a lelkesedést, de ezek a törekvések csak azt eredményezték, hogy annál hatalmasabban, annál tüzesebben zugott fel az: «Éljen Kaas Ivor!»

A folyósókon a Steiger-párt nyugodtsága természetesen élénk megbeszélés tárgya volt: sokan annak a jelét látták benne, hogy a párt biztosnak tartja a győzelmét, a választókat visszatartja s egyszerre száz meg száz szavazót küld az urnához; mások meg ugy okoskodtak, hogy a kormánypárt már lemondott a győzelem reményéről s hiábavalónak tart minden erőlködést.

Félóránkint egy-egy bejárós kortes jött ki a szavazóteremből, kezében fehérczédulát győzelmi zászló gyanánt lobogtatva. Ezeket pillanat alatt körülfogták, s lesték az ajkairól az igét: «Mennyi a többség?» A hirhozó persze egy kis költői tulzást megengedett magának, s a tényleges 40—50 többség helyett 60—70-et mondott. Ezek a számok szájról-szájra adva leértek az utczára, utközben lavinamódra növekedve, ugy hogy a városháztéren pár másodperczczel utóbb már százötven többségről beszéltek. De ez a szám még ezentul is növekedett, Kaas Ivor minden tisztelője kötelességének tartotta, hogy választói számát egy-kettővel jólelküen megtoldja.

Az idő előrehaladtával nagy mértékben fokozódott fővárosszerte az érdeklődés, mely a déli órák után már erős izgatottságra vált. A Kaas-párt irodája körül, a «Török császár» kávéház előtt folyton növekedett az élénkség és lelkesedés, mely különösen nagy volt a délutáni órákban, mikorra a Steiger-párt erősen reménylette, hogy az ekkor érkezendő hivatalnoki kar egyszerre le fogja nyomni az ellenzék többségét.

Ez a remény azonban hiu volt, a többség állandóan változatlanul megmaradt. Egyetlen egyszer sem volt képes a kormánypárt annyi szavazatot bevinni egyszerre, hogy az ellenzék szavazat számát elérhette volna. A városház-téren egybegyült tömeg állandóan Kaas Ivort éltette, s zajos örömmel vette tudomásul a koronkinti jelentésekből, hogy a kormánypárt chanceai a győzelemre folyton alább szállnak, s hiábavaló minden erőfeszitése az ellenzék nagy lelkesedésével szemben.

A délután folyamán következőleg álltak a szavazatok arány-számai:

	Kaas Ivor	Steiger Gyula
1 órakor	532	485
2 »	566	521
3 »	652	617
4 »	712	671
5 »	749	713
½6 »	757	718

Öt óra tájban már lassan szállingóztak a választók mindkét részről s *½6 órakor a választási elnök kitüzte a zárórát.* Fél hét órát jelölte ki a szavazás befejező pontjául s felhivta a szavazókat, hogy szavazataikat ez ideig adják be.

A Kaas-párt ezalatt elküldött jelöltjéért, a kit, midőn a Lipót-utcza felől jövet a Rózsa-téren feltünt, perczekig tartó éljenzés fogadott. A lelkesült választók kiemelték kocsijából s vállra emelve vitték be a Török császár kávéházba, majd pedig folytonos éljenzés közt vitték vállaikon a városház-térig s vissza a kávéházba. A záróra kitüzésekor Kaas többsége 44 volt. A záróra alatt is tulnyomó számmal Kaas-pártiak kerültek az urna elé, s öt-hat ellenzéki szavazat után hangzott fel egy-egy Steiger Gyulára adott voks. Csakhamar a kormánypárt bizalmi férfiaira és korteseire került a sor, leszavaztak ezek is, hogy mégis ne muljék el a záróra Steiger-szavazat nélkül, de a szavazás után nyómban el is hagyták a termet, a melyről ekkor már biztosan tudták, hogy számukra az teljesen vesztett csatatér. A választóknak kocsin való behozatalában a Kaas-párt igazán fáradhatlan buzgalmu korteseinek lelkes egyetemi ifjak serege segédkeztek.

A záróra utolsó perczei a városház környékét s lépcsőit megszállt nagy tömegben meglehetős izgatottságot keltettek. Várták jön még Steiger-párt részére valahonnan valami váratlan tartalék, a mely egyszerre részökre billentse a szavazás mérlegét, de az uj szavazók kevés kivétellel mind a Kaas-pártot erősitették. Minden Kaas-párti uj szavazót a városház falait megrengető éljenzés fogadott.

A zárórán belől igy növekedtek a szavazatok

	Kaas Ivor	Steiger Gyula
½6 órakor	768	722
¾6 »	773	732
6 »	783	738
¼7 »	801	742
½7 órakor	**816**	**749**

Utolsónak adta be szavazatát 6 óra 25 perczkor a mai ellenzéki győzelem egyik legelső tényezője: *Polónyi* Géza orsz. képviselő, ki arra a kérdésre, hogy kire szavaz, a már elvitázhatatlan diadal biztos tudatában stentori hangján azt kiáltotta oda: *Éljen Kaas Ivor báró, a belváros országgyülési képviselője!* Frenetikus éljenzés tört ki e szavazatra a teremben, s az éljenzés végighuzódott az előszobán, a lépcsőházon, s künn a téren felfogta a már ekkorra több ezer főre felszaporodott közönség és eget verő, viharos éljenekkel ünnepelte Kaas diadalát.

Polónyi szavazata után leszavazott még Steigerre Morlin küldöttségi elnök s aztán a választási elnök bezárta a választási aktust, kiürittette a termet s hozzáfogtak a jegyzőkönyvek hitelesitéséhez.

Kevéssel a záróra letelte előtt, mikor a kormánypárti kortesek elhagyták a városházát, két Steiger-párti zászló ott maradt őrizetlenül a kapu előtt. A városháztéren összegyült sok ezer főnyi néptömeg rárohant az elhagyott zászlókra s egy pillanat alatt rongyokra tépte. A zászlótartó legények csak a rudakat tudták megmenteni.

A záróra letelte után, mikor fönn a tanácsteremben a jegyzőkönyveket hitelesitették, már az egész környék telve volt néppel. A városháztéren ember ember mellett szorongott s az óriási emberáradat hosszan benyult a váczi-, zsibárus-, kigyó-, városház- és kötő-utczákba.

A tömeg türelmetlenül várta a már ismert eredmény hivatalos kihirdetését s hallani kivánta a belvárosi képviselőt. A jegyzőkönyvek hitelesitése azonban sokáig elhuzódott, s a várakozás alatt az egyetemi ifjuság összeállott és rázenditette a «Szózat»-ot, a «Hymnus»-t és a «Kossuth»-nótát. Az egész közönség lassankint belevegyült az ifjuság énekkarába s talán a 48-ki napok óta nem zendült még fel ilyen ünnepélyesen s ennyi torokból a «Hazádnak rendületlenül» megható melódiája, mint ma este.

A mig bent a teremben a mandátumot szövegezték, *Kaas* Ivort felhozták hivei a választási helyiség szomszédságába s az ott levő rendőrtisztviselő alig tudta megirni Tisza Kálmán miniszterelnöknek az utolsó jelentést, a melyben Tisza nagy személyes ellenfelének, Kaas Ivornak diadalát tudatta, már is ellepte a szük szobát a Kaas Ivor környezetében betóduló polgárság, oly tolongás támant e szobában, hogy számosan a folyosóra vezető ablakokat kitörve, azokon menekültek a tolongás, az agyonnyomás félt veszedelme elől. A tolongásban egy rendőrbiztos kissé durvábban utasitott ki a szobából egy egyetemi hallgatót, a kit aztán a polgárság erélyesen védelmébe vett. A támadt zavargásnak *Paupera* s *Kolozsváry* rendőrfogalmazók tapintatos csillapitó közbelépése vetett véget.

A városháztéren az ezrekre menő tömeg folyvást szaporodott, nem hagyva üresen a nagy téren egy talpalattnyi földet sem.

Zajos éljenzés hangzott fel, mikor *Apponyi* Albert és *Károlyi* Gábor grófokat a nép közt, a legnagyobb tömegbe szorulva fölismerték.

Elütötte a városház tornyán a háromnegyed nyolczat is, mikor az emeleti termek ablakain át dörgő éljenek hangzottak alá, jelezve, hogy a választási elnök akkor uyujtotta át a mandátumot az uj képviselőnek.

Csakhamar megjelent az erkélyen *Ney* Ferencz választási elnök kezében a választás jegyzőkönyvével. Intésére a téren néma csend lett s ő igy szólt emelt hangon a közönséghez:

Ezennel kihirdetem a most lefolyt szavazás eredményét. (Zajos halljuk-kiáltások.) Beadatott összesen **1565** szavazat s **ebből 67 szónyi többség esik Kaas Ivor báró urra.** (Viharos éljenzés, taps.) E szerint a főváros IV-ik kerülete **megválasztott országos képviselőjének Kaas Ivor báró urat nyilvánitom.** (Perczig tartó éljenzés és taps.) Még néhány perczyi türelem, várakozás s az erkély hátterében sorfallá rendezkedtek két felől az odafenn álló pártférfiak gárdája s e sorfalak közt megjelent az erkélyen Kaas Ivor báró, mélyen meghajtva magát a 10,000 főnyi közönség előtt, mely vagy két teljes perczig tapsolt, éljenzett, kalapjával intett, kendőjét lengette.

Kaas Ivor igy szólt a népbez: Tisztelt polgártársak! (Halljuk! Halljuk!) Önök küzdöttek, önök győztek, önöké a dicsőség, enyém a kötelességnek megfelelni és a felelősség a hazát, önöket a főváros polgárait hiven szolgálni. (Szünni nem akaró éljenzés.) Midőn a hála legmelegebb érzetével itt önök előtt előre fogadom, hogy soha nemzetem, soha polgártársaim, soha e főváros érdekeit szem elől téveszteni, soha azokat más érdekeknek alárendelni nem fogom. (Hosszantartó, meg-megujuló éljenzés.) Két vezércsillagom lesz: egyik a hazaszeretet, a másik a lelkiismeret. (Zajos éljenzés.) Követni fogom és a mennyiben erőm lehetségessé teszi, eszközölni fogom a jót és küzdeni fogok az ellen, a mit rossznak tekintek. (Zajos éljenzés.) Ezen nagy, rendkivüli győzelem, a mely nemcsak ezen kerületnek, de e fővárosnak, az egész országnak szemeláttára vivatott, *e győzelem egy romlott rendszer alkonya* (Zajos felhiáltások: Ugy van! Igaz!) és egy jobb jövendőnek pirkadó hajnala. Mert e győzelem azt jelenti, hogy ezen százezerek és ama milliók az országban, megunták a korrupcziót és a becsületes és mindenben a haza szolgálatát követő kormányzást követelik. (Ugy van! Ugy van!) És azért választottak oly jelöltet, ki évek hosszu során át küzdött ezen rendszer ellen az ellenzék soraiban. (Zajos éljenzés.)

Midőn ezért a megtisztelő bizalomért, ezért a mandátumért, ezért a lelkes hazafiságért, mely önöket heviti, hálás köszönetemet kifejezem, nem tehetem azt a nélkül, hogy ne emlékezzem meg azokról, a kik e győzelmemet elősegitették, hogy meg ne emlitsem pártom vezérét, *Apponyi* Albert grófot (szünni nem akaró éljenzés és taps), a ki a parlamentben és a választókerületekben egész életének ifjuságát annak szentelte, hogy e rossz kormányzás ellen küzdjön. (Zajos éljenzés.) És köszönetet mondok pártom, a mérsékelt ellenzék mindama férfiainak, a kik e diadalt elősegitették. (Éljenzés.) Köszönetet mondok az ellenzék másik országos pártjának, *a függetlenségi és 48-as pártnak,* a mely kezet fogva a kormány presssziója ellen a főváros minden független érzésü és önérzetes polgárával és kezet fogva a másik ellenzéki párttal, tevékenységének roppant buzgalmával ezen győzelmet önöknek lehetségessé tette.

Nem feledhetem el ama nagy férfiut, *Kossuth* Lajost (perczekig szünni nem akaró lelkes éljenzés), ki levélben azt izente pártjának, hogy ezen kormányrendszer ellen mindenütt küzdjön egész erejével és ne nézze az ellenzéki pártokban a különbségeket, hanem szavazzon azért, hogy megdöntsék azt, a mi a hazának árt. (Zajos éljenzés.)

Egy férfiunak, ki számosak élén e választást vezette, *Polónyi* Gézának (élénk lelkes éljenzés), mondok köszönetet. Nélkülük e győzelem nem lett volna lehetséges.

És most végül köszönetet mondok a népnek, a melynek lelkesedése tette legfőkép lehetővé azt, hogy diadalra emeltessék az ellenzéki eszme ezen fővárosban, ezen első kerületében az országnak és hogy ezzel maga a nép utat tört nehéz akadályokon keresztül saját jövője megalapitására, jobb, szebb, tisztább kormányzat által. (Élénk éljenzés.)

Hogy e czélok elérésében tényező lehessek, hogy ezekhez csekély erőmhöz képest necsak tollammal, mint eddig, de a parlamentben is szavammal és szavazatommal hozzájárulhassak, ez lesz büszkesége életemnek, melynek legszebb napja a mai nap. (Szünni nem akaró éljenzés), melyhez fogható reám fölé az életben nem marad és nem is virradhat soha. A nép szeretetét élvezem és tudom szeretni a népet és ezen szeretet az, a mely engem boldogit. Isten áldja meg hazánkat, isten áldja meg nemzetemet! (Szünni nem akaró, meg-megujuló éljenzés és taps.)

Kaas Ivor báró után, a közönség zajos kivánságára *Apponyi* Albert gróf tartott messze elhangzó csengő hangu beszédet, a többi közt a következőket mondva: Önök bizonyságát adták annak, hogy az ország szivében, az ország fővárosában, az ország fővárosának központjában a szellemi, az erkölcsi nagyság, a szellemi harczokban szerzett érdem, az önálló meggyőződésre való hivatkozás többet nyom, mint a hivatalos hatalom, többet nyom, mint a befolyásos összeköttetés, (Igaz! Ugy van! Lelkesült éljenzés), hogy a polgári meggyőződés szabadságának sulyát a választás mérlegében semminemü más tényező lenyomni nem képes. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Ma nemcsak az udvariasság követelményei szerint állok önök előtt fedetlen fővel, hanem szivem mélyéből, — azon szivnek belsejéből, mely soha hizelgő gondolatot nem táplált semmi hatalmasság, de a nép iránt sem — ma azon nyelvemmel, melylyel e hizelgő szót senkinek, de főleg hazánk népének nem mondtam, megmondhatom, hogy nagy és magasztos a városnak ezen polgársága. (Hosszantartó lelkesült éljenzés és taps.) A politikai szabadság, t. barátaim, olyan kincs, melyet nem elég egyszer meghóditani, hanem folytonos hóditás által lehet csak fentartani. (Zajos helyeslés és éljenzés.) A haza polgársága abban a mértékben lesz nagy és hatalmas, a mely mértékben porba hullanak mindazok a jogosulatlan hatalmak, melyek a szabad meggyőződésnek lenyügözésére szövetkeztek. (Igaz! Ugy van! Viharos éljenzés.)

Önök ma egy nagy lépést tettek a polgári nagyságnak megszerzésére, a polgári szabadságnak megőrzésére, a politikai önérzetnek megalapitására, önök ma méltóknak bizonyultak azon hivatáshoz, melyet a városok polgárságának, a hol nemcsak az ipar és kereskedelem, de az eszméknek forgalma is sürübb és élénkebb az országban, az ország népének többi részei előtt jó példával előrehaladva, betölteni hivatva van. (Hosszantartó, viharos éljenzések és tetszésnyilvánitások.)

Ez a választás jelent egy üdvös, egy szükséges intést a nemzet kormányához, a parlament többségéhez; jelenti azt az intést, hogy minden pártban mély gyökeret vert az a tudat, hogy a politikai tespedés, a közélet hanyatlása, a demoralizáczió terjedése tovább igy nem mehet, hogy átalakitás, reform kell a nemzet fejében, a nemzet testében. (Igaz! Ugy van! Szünni nem akaró, lelkesült éljenzés.) Ezt az intést, ha a kormány megérti és magáévá teszi, nemcsak nemzetünknek, de neki is üdvére válhat. (Igaz! Ugy van!) Mert nemzetünk sokkal türelmetlenebbül, sokkal égetőbben áhitozza a szükséges reformokat, semhogy azokkal 4 évig várhasson a legközelebbi általános választásokig. Én óhajtom és akarom, hogy ebben a parlamentben menjen keresztül a politikai életnek regeneráczíója, hogy még e parlamentben törjön magának utat az üdvös és törvényes reformnak eszméje, hogy még ez a parlament tegye reá lábát a korrupcziónak és erkölcsi sülyedésnek minden ezer hidra fejére és ezért az intésért, ezért a figyelmeztetésért, a mit önök a kormányhoz és a parlamentbez mai szavazatuk által intéztek, ezért a haza önöknek hálával tartoztk. (Szünni nem akaró lelkesült éljenzés.) Ezt az intést meg fogja hallani az ország és keresztül fog vitetni, meg fog érkezni a jobb korszak, a jelenlegi kormánynyal, a mit ugyan nem hiszünk, ha lehet, de a jelenlegi kormány nélkül és ellenére is, ha kell. Éljen a belvárosnak elvhü polgársága, de éljen ennek a polgárságnak hozzája méltó képviselője Kaas Ivor báró! (Szünni nem akaró viharos, lelkes éljenzés és taps.)

A közönség ezután Kaas Ivor báró és Kossuth Lajos éltetése mellett oszlott szét.

*

Nyolcz óra után nagy tömegben járta be a lelkesült közönség a főváros egy némely utczáját. Hazafias dalokat énekelve éljenezte Kaas Ivort s a győzelmes párt vezéreit. A muzeum köruton még jobban felszaporodott a csoport, s mire az *Egyetértés* szerkesztősége elé ért a kecskeméti-utczát egész szélességében jókora területen betöltötte. Szerkesztőségünk előtt megállott a lelkes csoport, mely jobbára egyetemi fiatalságból állt. Elénekelte a szózatot, a himnuszt és azután zajos éljenzés közt vonult tovább, a nélkül, hogy a legcsekélyebb rendetlenséget csinálta volna.

*

A belváros uj képviselője, Kaas Ivor, a városházáról a koronaherczeg-utczán át pártvezérei kiséretében a vigadóba hajtatott, hogy ott azok társaságában töltse el az estét, a kik a mai nap nagy munkájának főtényezői voltak. A küzdelem intézői közül nem egy reggeltől kezdve mostanáig étlen-szomjan állt s járt a számára kitüzött helyen, nem véve magának egy perczenyi időt sem a pihenésre. A nap fömunkásainak *közös vacsorája* politikai jelentőségü rögtönzött lakomává vált s bár a Kaas-párt csak szerdán este fogja megünnepelni győzelmét, már a ma esti összejövetel is valóságos diadallakoma volt, a melyre a Kaas-párt vezetői közt küzdő *Polónyi* Géza, *Lukáts* Gyula, *Szadovszky* József és *Komjáthy* Béla képviselőkön kivül *Apponyi* Albert gróf, *Beöthy* Ákos, *Bolgár* Ferencz, *Ábrányi* Kornél s *Tóth* Ernő országgyülési képviselők is megjelentek. Ott voltak továbbá *Degré* Alajos, *Bartók* Lajos, *Ábrányi* Emil s a győzelmes választók s a Kaas párt diadalát óhajtók százai, ugy, hogy a vigadó földszinti éttermében alig lehetett helyhez jutni.

Kinek szólt volna az első felköszöntő, ha nem a nap hősének, *Kaas* Ivor országgyülési képviselőnek. *Török* György, a párt egyik legtevékenyebb vezére, emelt érte poharat, szivére kötve az ipar s kereskedelem érdekeinek képviseletét.

Kaas Ivor ujból köszönetet mondott a győzelem kivivásáért választóinak.

Polónyi Géza rekedt lévén, csak pár szót szólhatott, Lelkes szavakkal éltette *Kossuth* Lajost. (Zajos éljenzés.)

Apponyi Albert gr. igy szólott:

T. polgártársak! Rendesen örülni szoktam az ép egészséges hangnak, a melylyel az ur Isten engem megáldott, hanem ma, megvallom, irigylem azt a rekedt hangot, a mely t. Polónyi képviselőtársamé, mert ez a rekedt hang ékesebbszólóbb minden hangzatos szónoklatnál, mert ez a rekedt hang kifejezője mindazon fényes eredménynek, melyeket ő maga magának köszönhet. De hát t. barátaim bár a győzelem dicsőségében semmi részem, de annak örömében igen is részem van, melyet tőlem senki el nem vehet. Azt mondta tegnapelőtt Kautz Gyula, hogy a Kaas-párt alakulása a belvárosban feltünteti az ellenzéknek ugy a fővárosban, mint az országban siralmas, szánandó helyzetét. Ma is ugy beszél-e Kautz barátom, azt nem tudom, (Nagy derültség) mert abban a pártban csakugyan nem szokás arra, a mit mondtak, sokáig visssaemlékezni, De tegnapelőtt ezt mondta. Most már kérdem mért mutat hát siralmas állapotot Kaas pártja? Azért-e, hogy ez az ellenzék két pártárnyalata egyesült a küzdelem vivására? Hát t. barátaim, én azt hiszem, hogy az ellenzék helyzete siralmas mindakkor, mikor a két ellenzéki országos párt a kormánynak nagy örömére egymás hajába kap és akkor fényes, a mikor közös küzdelemre egyesül. (Hosszas tetszés.) Vagy talán azért siralmas-e a két ellenzék állapota, mert a Kaas-párthoz jeles és önálló kormánypárti férfiak is csatlakoztak? Hát tiszt. Kautz barátom, a szab. osztrák-magyar bank kormányzója; de most bátran egy ujabb szabadalmat is vehet erre az eszmére. Hiszen nézzük csak a dolgot közelebbről. A kormánypárttól elszakad egy rész és az ellenzékhez csatlakozik; és most ezért az ellenzék volna szánalomra méltó, mely gyarapodott, nem pedig a kormánypárt, mely erőt vesztett? (Viharos derültség és taps.) E napnak jelentősége tulterjed a pártélet korlátain; és ezt akarom önöknek megmagyarázni. (Halljuk! Halljuk!) A szabadelvü intézmények gyakorlása a népnek kezébe van adva; azoknak értéke a gyakorlatban annyi, a mennyi azon népnek erkölcsi értéke, melynek kezébe azok le vannak téve. (Helyeslés.) Tagadhatatlan, hogy e téren a politikai szabadság intézményeinek tántorithatlan hivei gyakran elszomoritó jelenségekkel találkoznak, melyeket a politikai szabadság intézményeinek engesztelhetlen és ólálkodó ellenségei káröröminel lobbantanak szemükre. (Ugy van!) A nép a drága fémek bányájához hasonlit. A ki csak a bányák bejárását nézi, a ki azokba be nem hatol, az ott talál mindenféle szemetet, éktelen földhányást, disztelen tárgyakat. A reakcziónak emberei, a szabad intézmények ellenségei ezekben a külsőségekben, abban a szemetben, mely a bánya bejárásánál felhordva van, abban szeret turkálni, arra mutat rá kárörvendve: Nézzétek milyen ez a nép, minő hitvány, minő gyámolatlan, igy szólnak, erre a népre pazaroljátok ti az eszmény, a meggyőződés, a szabad szó kincseit? mi máskép számitunk. Mennyi ember van a kormánytól függő hivatalokban? mennyi ember van a pénzintézetekből függésben? — Ezt kérdezzük mi, ti csak menjetek a piaczra szép eszméket prédikálni, mi a hatalom és gyarlóság járszalagán mégis a magunk táborába visszük a ti kedves népeteket.» Igy ők. De mi behatolunk a bánya mélyébe, és ott kutatjuk a rejtett kincset, és a ki megtalálja az utat a népnek szivéhez, a ki megtalálja az egyszerü munka embereinek nemesebb és jobb érzéseihez, megtalálja néha nagy fáradsággal, az megtalálja a tiszta szinaranyat, a rendithetlen becsületességet, megtalálja a legegyszerübb emberekben mutatkozó lelkesedésnek drága köveit, s azokkal ki tudja rakni azt a polgári koronát, melyet a legméltóbbnak fejére tüz. (Perczekig tartó viharos taps.) T. polgártársaim, itt a belvárosban akadtak fáradhatatlan, ügyes bányászok, kik feltalálták a nép szivében a szinaranyat. Ha bányászok nincsenek, nem hozatik napfényre sok drágaság, de ha a nép szivében szinarany nincsen, a bányászok munkája nem képes azt felszinre hozni. (Zajos tetszés.) Azért én a mai napot válasznak tekintem a reakczió és a politikai szabadság ellenségeinek minden hivalkodására és fondorkodására, azon gőgös czinizmusra, mely a népet mint hitvány portékát szereti ócsárolni, valljuk be, nem mindig a nép hibája nélkül. De ez a nép hős is tud lenni; meg tudja czáfolni azt a hitetlenséget, mely a politikai szabadságra feni a reakczió fegyverét. (Viharos taps.) Ezért lesz 1888. szeptember 24-ke az én kalendáriumomban egy szentelt, megőrzendő nap. (Elénk éljenzés.) Én az ország első választókerületének azon polgáraira emelem poharamat, kik a szabadság ócsárlóival szemben ma a szabadságnak ezen fényes erkölcsi diadalát kivivták. (Éljenzés.)

Ábrányi Kornél orsz. képviselő a belvárosi polgárságot éltette, felköszöntőjében kiemelve azt, hogy a választás mérlegében egy egyszerü toll lenyomta a hatalmas pénzintézetek palotáit. Ez a toll csak annak a szárnynak a tolla lehet, a mely a népeket a szabadságra emeli.

Bőthy Ákos orsz. képviselő fejtegette annak a *bizalmatlansági* szavazatnak nagy jelentőségét, a mit a mai választással a Tisza kormány az ország szivéből kapott. Méltatva a belvárosi függetlenségi pártnak nagy érdemeit a mai győzelem kivivása körül, reményét fejezte ki, hogy a két ellenzék a belvárosi polgárság példáját követve más alkalommal és más kerületekben és országszerte meg fogja találni a közös alapot, az együttes akczióra, a korrupczió, a nepotizmus mai kormányrendszere ellen s elvégre igy mégis sikerülni fog a mai kormány megbuktatása. Éltette a mai győzelem főtényezőjét, fővezérét, a párt győzelmes generálisát, *Polonyi* Gézát (Hosszas, zajos, szünni nem akaró éljenzés és taps), a ki oly nagy, oly ügyes volt, mint Wellington Waterloonál, vagy Moltke Sedánnál.

Visontai Soma élteti *Csemegi* Károlyt, a ki birt meggyőződése nyilvánitásának, a politikai függetlenség ama bátorságával, hogy kuriai tanácselnök s ő felsége valóságos belső titkos tanácsosa létére nyiltan Kaas Ivorra szavazott. A hetvenes években még valóság volt a birói függetlenség, ma már csak papiroson van az meg s ily körülmények között a Csemegi által adott szép példa nagyfontosságu.

Dr. *Preyer* Hugó határozottan jelezve Apponyiétól eltérő politikai pártállását, éltette *Apponyi* Albert grófot.

Komjáthy Béla kifejti, hogy bár nincs azon a politikai párton, a melyhez a most megválasztott képviselő tartozik, mégis ráadta szavazatát, mert meg van győződve, hogy Kaas a szabadságnak mindig barátja lesz. Élteti Kossuth Lajost. (Élénk éljenzés.)

Kaas Ivor báró élteti pártja két vezérét, *Királyi* Pált s *Kléh* István hazai takarékpénztári igazgatót.

Hentaller Lajos élteti az egyetemi iftuságot, a melynek tagjai reggeltől kezdve késő estig oly fáradhatatlan buzgósággal s rendithetlen kitartással segédkeztek a pártbizottságnak. A választó polgárság élénken megéljenezte a lelkes ifjuságot.

Még *Boldog* Lajos éltette Kaas képviselőt, s *Hentaller* Lajos inditványozta, hogy Kossuth Lajost táviratilag értesitsék a választás eredményéről. — A vacsoráról távozók tömegesen mentek el a korona kávéházba, a melynek tulajdonosa *Harkai,* Kaasra szavazott le, noha kávéházában volt ma a Steiger-párt kortes irodája.

*

Kossuth Lajos a mai választásról a következő sürgönyt kapta:

«Kormányzó ur! Akaratát megtettük. Győztünk. Kaas megválasztva. A jövő mienk. *Polónyi Géza.*

*

A Kaas-párt szerdán este 8 órakor a Vigadóban győzelmi lakomát rendez, a melyre a belváros összes választóit s mind azokat, a kik Kaas Ivor megválasztását óhajtották, tisztelettel meghivja. Egy teriték ára 2 forint.

*

Steiger Gyula a belvárosi kormánypárt jelöltje a következő sorok közlésére kért föl:

A Budapest belvárosi szabadelvüpárti választókhoz.

Tisztelt polgártársak!

Azon alkotmányos küzdelemben, melyet önök a szabadelvü párt elveiért a belvárosi képviselőválasztásnál folytattak, pártunk kisebbségben maradt.

Ne keressünk ezen eredményért kicsinyes, hozzánk nem méltó okokat.

Nyugodjunk meg, mint alkotmányos polgárokhoz és kötelességünkhöz illik, a választás ezen kimenetelében, mint megnyugszom én, ki nem csekély megpróbáltatásnak voltam kitéve azon ép oly nemtelen mint képtelen hiresztelések és rágalmak szónélküli elhallgatásával, melyeket ellenem némely oldalról terjeszteni illőnek tartottak.

Én, ki egészen a pártlakoma órájáig a fővárostól távol voltam és elvből távol tartottam magamat a pártküzdelemben való legcsekélyebb beavatkozás és befolyástól, nem tartottam méltónak azokra nyilatkozni, különben is meggyőződve lévén, hogy minden tisztességes és okos ember kellő értékük szerint veszi azokat.

De immár az izgalom oka megszünt; gondoljuk meg tisztelt polgártársak, hogy nem mint ellenségek, hanem csak mint politikai ellenfelek álltunk szemben a többséget nyert párttal, melylyel más téren hazánk és fővárosunk javára vállvetve dolgozhatunk.

Daczára azonban legyőzetésünknek, maradjunk buzgó hivei a szabadelvü-párt elveinek és zászlójának, azon zászlónak, melyet ez idő szerint ezen kerületben nem vezethettünk diadalra, de melyet a nemzet nagy többsége fényes diadalra juttatott és reméljük, abban fenntartani is fog.

Részemről — ki, jól tudják önök, nem kerestem, hanem csak önök megtisztelő ismételt fölhivásának és a párt megállapodásának engedve fogadtam el a jelöltséget — fogadják mindazok, kik szivesek voltak jelöltségem mellett küzdeni és bizalmukkal megtisztelni, őszinte hálámat és köszönetemet.

Steiger Gyula.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Az ujpesti olvasókör** multkori rendkivüli közgyülésén *Uhlik* Lajost jegyzőnek, *Tárnok* Mártont ellenőrnek választották meg.

— **A szent-István-társulat** szept. 27-én, csütörtökön délután 4 órakor választmányi-gyülést és f. hó 25-én hetes-bizottsági ülést tart,

— **A magyarhoni egyet. ev. egyházi gyámintézet** Pécsett, 1888. október hó 13. és 14. napjain tartja meg XXVIII. évi közgyülését a következő napirenddel. Szombaton, október 13-án: Délelőtt 9—12 és délután 3—6 óra közt központi választmányi ülés. Esti 6 órától értekezlet. Vasárnap, október 13-én: Délelőtt 9 órakor istenitisztelet, Bognár Endre lovászpatonai lelkész és egyetemes gy. jegyző szónoklatával és offertoriummal a «szeretet adomány» javára. Délelőtti 10 és ½ órától egyetemes gyámintézeti közgyülés a templomban.

— **A fővárosi egylet** szept. 25-én, kedden délután 5 órakor a régi városház tanácstermében értekezletet tart.

— **A budapesti kisdednevelő-egylet** minden 2—3 évben ünnepélyt szokott rendezni, hogy annak jövedelméből szüken mért anyagi eszközeit szaporithassa. Miuthogy azonban az egylet választmánya a mostani viszonyokat nem tartja kedvezőknek ily ünnepély rendezésére, elhatározta, hogy korlátolt számu (mindössze 100) gyüjtőivet fog szétküldeni a kisdednevelés barátai közt, a kik az egylet körül érdemeket szereztek, vagy pedig annak ügye iránt különös érdeklődést tanusitottak.

— **A Kisfaludy-társaság** szerdán, e hó 26-dikán, délután 5 órakor a m. t. akadémia kis termében tartja nyári szünete után első felolvasó ülését. Tárgyai a következők: 1. Dalmady Győző r. t.: Honvédsirok az isaszegi erdőben, költemény. 2. Imre Sándor r. t.: A néphumor a magyar irodalomban, értekezés. 3. Endrődi Sándor r. t.: Monológ, Sirok közt. A juhászlegényről, Süvöltöz az északi szél és Tengernagy viz a Balaton, költemények. 4. Bartók Lajos r. t.: Thurán Anna czimü történeti drámából. 5. Folyó ügyek.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Pribilné ügye.** A tabáni kettős gyermekgyilkosság ügyében dr. Moravcsik Ernő törvényszéki orvos már beterjesztette véleményét a büntető törvényszékhez. E szerint Pribil Ferenczné hiszteriában szenved s kedélye rendkivül izgatott. Ez két okra vezethető vissza: egyik az, hogy férje értesült hütlenségéről, a másik az, hogy kedvese, Hartner, elutasitó feleletet adott neki, midőn azt a kérdést intézte hozzá, hogy mit tenne, ha férje meg találna halni? Ezenkivül fennforog az öröklési terheltség esete ie. Be van igazolva ugyanis, hogy Pribilné atyját gutaütés érte, anyja idegességben szenvedett, testvére pedig öngyilkos volt. Ehhez járul, hogy Pribilné a tett elkövetése idején kilencz havi terhes állapotban volt. Ezek alapján a törvényszéki orvosnak az a véleménye, hogy Pribil Ferenczné akaratának szabad elhatározási képessége a vádbeli cselekmény elkövetése idején korlátolva volt. A másik törvényszéki orvosszakértő, dr. Ajtay Sándor, e napokban terjeszti be véleményét a törvényszékhez s ezután az összes iratokat felülvéleményezés végett az országos közegészségügyi tanácshoz terjesztik fel.

— **A «vén omnibusz».** Emlitettük, hogy Tuczingern Fichtl Mária becsületsértés miatt panaszolta be a IV—X. ker. járásbiróságnál Giergl István volt kártyagyárost, a ki nyilt levelező lapon nem a legudvariasabb dolgokat irta a panaszosnak. Fichtl Mária leginkább a «vén omnibusz» rejtélyes kifejezést fájlalja, mely szintén szerepelt a levelező lap megszólitásai között. A becsületsértési ügy tárgyalása mára volt kitüzve, azonban a panaszos képviselője bejelentette, hogy Giergl István ellen a törvényszék büntető osztályánál zsarolás és becsületsértés miatt vizsgálat van folyamatban s kérte a két ügy kapcsolását. *Gajzágó* Manó járásbiró erre határozatban kimondta, hogy az iratokat átteszi a törvényszékhez.

— **A kivándorlók hiénái.** A budapesti kir. törvényszék a napokban megkereste a bécsi tartományi törvényszéket, hogy a kivándorlási szédelgések ügyében az iratokat küldje Budapestre.

— **Sikkasztó pénzügyi ellenőr.** A budapesti büntető törvényszék hivatali sikkasztás büntette miatt nyolcz havi börtönre itélte Grein Józsefet, a ki az ó-budai vámnál pénzügyőri ellenőr minőségében volt alkalmazva. A kir. tábla ma helybenhagyta az elsőbiróság itéletét.

— **A kannibál.** Szőcs Mihály feltorjai lakos mindig görbe szemmel nézte mostoha leányát, s mikor csak tehette, kegyetlen módon kinozta, verte. Május 15-én a kis leányt ugy főbe verte, hogy a koponyája megrepedt s a szegény teremtés menten meghalt. Hogy gyilkos tettét elleplezze, Szőcs Mihály tüzbe vetette és porrá égette a holttestet. A kézdivásárhelyi törvényszék Szőcs Mihályt *tiz évi fegyházra* itélte.

— **A kortes-világból.** A mult évi képviselőválasztások alatt a polgárok választási joga ellen elkövetett vétség miatt tettek feljelentést a debreczeni törvényszéknél *Mikó* János hajdu-nánási korcsmáros ellen, a ki György Endre akkori képviselőjelölt érdekében kelleténél nagyobb buzgalmat fejtett ki. A törvényszék megszüntető határozatot hozott, de ma a kir. tábla I. büntető tanácsa Széll Farkas táblai biró referálása után megváltoztatta a törvényszék határvzatát, és Mikó János korcsmárost vád alá helyezte.

— **Mária Valéria apródja.** Lembergben szombaton mondtak itéletet Rauchman Izsák fölött, a ki «Rauchmann Ignácz raabthali lovag» név alatt különféle szélhámosságokat követett el. A csaló még a végtárgyaláson is azt állitotta, hogy a Mária Valéria főherczegnő apródja volt, s előkelő összeköttetésekre és ajánlatokra hivatkozott, többek közt Gautschra, Schönbornra, Smolkára. A szélhámost másfél évi sulyos börtönre itélték.

Évtizedes bünpör.

— Az *Egyetértés* tudósitójának távirata. —

Pozsony, szept. 24.

A pozsonyi törvényszék a közönség rendkivüli érdeklődése mellett ma tárgyalta az «Első magyar jégkárbiztositó társaság» tizesztendős bünpörét. A tárgyalást, melyre csak belépő jegyekkel lehetett bejutni, a törvényszéki épület legnagyobb termében tartották s ez is minden zugában megtelt érdeklődőkkel. Az érdekes végtárgyalás lefolyása a következő volt:

A törvényszék *Orosz* László elnöklete alatt *Csörgey* Titusz és *Gáspár* László szavazó birákból alakult; jegyző: *Rabats* János, vádló: *Déván* Ottó kir. ügyész. Védők: Csuzy Pál kamarásé *Istóczy* Győző, Adler Lajos Szilárd társulati vezérigazgatóé *Aixinger* László pozsonyi ügyvéd, Triangi Antal gr. kamarás és Ramschak Lajos igazgatótanácsosok védelmét dr. *Preissler* György pozsonyi ügyvéd vállalta el. Pallini Inkey Sándor nem jelentett be védőt.

Déván Ottó kir. ügyész az 1878-ik évben Pozsonyban alakult «Első magy. jégkárbizt. társaság» igazgatótanácsosai ellen a btk. 416. §-ának 1. 2. és 4. pontjai alapján *vétkes bukás* miatt emelt vádat. A társaság 1879. évi nov. 10-én kimondott csődbejutását a társulat igazgatótanácsosai az által okozták, hogy az alaptőkét, mely különben se felelt meg a kereskedelmi törvényben előirt összegnek, a kiadások fedezésére forditották. A társaság biztositási alapját szinleg kimutatandók, egyes igazgatótanácsosok birtokaikra zálogjogi bekebelezéseket engedtek, ezzel egyidejüleg azonban törlési engedélyeket állittattak ki maguknak, melyek alapján a bekebelezett zálogjogot rövid idő mulva ki is törültették. Az igazgatótanács tagjai a helyett, hogy a hiányokat megszüntették volna, mindig nagyobb zavart okoztak, s az ülések iránt közönyt tanusitottak. 1879-ben többen lefoglalták az egylet vagyonát: a hitelezők követeléseiket siettek végrehajtás utján biztositani. Mikor a csőd kikerülhetetlen lett, az által igyekeztek magukat megmenteni, hogy egyik igazgatósági tag a másik utan lemondott, s a társulatot cserben hagyta. A leltározásnál kitünt, hogy *csődtömeg nem létezik.* Az egyletnek 66,202 frt 85 kr bevétellel szemben 119,991 frt 70 kr kiadása volt. Forgalmi tőkével egyáltalában nem rendelkezett az igazgatóság s igy a kiadásokat legalább is mérsékelnie kellett volna: e helyett azonban ereje felett költekezett, pazarolt. Az igazgatóság tagjainak a legválságosabb időkben ülésenkint 10, utazásokra pedig 15—15 frt dijakat állapitottak meg. A vádhatározat felolvasása ½12-ig, tehát jó másfél órát tartott. Az is ki van emelve a vádhatározat indokaiban, hogy az igazgatóság gyakran félre vezetni iparkodott a közönséget. A társulat hirdetményeit, felhivásait, ugy szerkesztette, hogy a társulatot könnyen össze lehetett téveszteni a mindenesetre már jó hirü Első magyar általános biztositó-társulattal. Ez eljárás a társulat szédelgésszerü keletkezésére és ügyvitelére vall.

Tiz perczenyi szünet után a szakértők jelentésének felolvasása következett. (Szakértők: Hell Ferencz és Reiss Gyula voltak, a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéktől.) *Déván* kir. ügyész inditványára azonban a jelentés egész terjedelemben való felolvasása elmaradt, miután annak tartalma a tárgyalás során ugy is részletezve és méltatva lesz. Csak három pontot olvastak fel azokból *Istóczy* Győző kivánságára, mely pontok némileg Csuzy Pál mellett bizonyitanak; e pontok egyike szerint: midőn a fölvett kölcsönöket az igazg. tagok nyugtatták, az intézet

vagyonának rosszul állásáról *nem birhattak tudomással.*

Következett a vádlottak kihallgatása. Elnök felszólitására a vádlottak, Adler kivételével visszavonultak.

Adler Lajos Szilárd, magas, erős testalkatu ember, rokonszenves alak. Magyarul kéri a törvényszéket: engedné meg, hogy németül beszélhessen, mert 10 év óta van távol «hazájától» s igy a magyar nyelvet meglehetősen elfelejtette. Az általános kérdésekre elmondja, hogy 54 éves, nős, három gyermek apja, büntetve nem volt. Előadja, hogy ő az osztrák társulatok szép bevételeit ismerte s arra a gondolatra jött: hátha Magyarországban is lehetne egy hasonló, biztos alapra fektetett társulatot létesiteni. Ilyen társulat alapitására és ügyeinek vezetésére saját képzettsége és tehetsége folytán képesnek hitte magát. Összeköttetésbe lépett Herdliczkával, a «Landwirthschaftliche Zeitung» szerkesztőjével, ki által lassanként ismerkedett meg vádlott társaival, kik később az igazgatótanács tagjai lettek. Kijelenti, hogy a mit tett: mindazt az igazgatótanács megbizásából és meghagyására tette, a határozatok értelmében. Egyébként eleitől fogva büszke volt arra (s ezt több izben hangsulyozta), hogy olyan szép és virágzó társulatot alakitott Magyarországban.

Csuzy Pál kamarás 71 éves, de azért erőteljes alak, ruganyos járásu. A vádlott özvegy s komáromi születésü.

Elnök kérdéseire előadja, hogy a társaságba néhai Logothetti Vincze gróf által jutott be, ki őt ez ügyben megkereste. Vele ment először a társulat helyiségébe, hol Adlerrel megismerkedett. Az első ülésen (1878. deczember 1.) nem volt jelen, csak a deczember 16-iki ülésben vett részt. A társulat ügyeinek rosszul állásáról akkor vett először tudomást, mikor a törvényszék a vizsgálatot elrendelte. Akkor a mutatkozó hiányt az egyes tagok birtokára betábláztatták, azonban csak «feltételesen:» ha t. i. a törvényszék a biztositásnak e módját elfogadná. A kötelezvény és betáblázási engedélyadással egyidejüleg azonban valamennyien «törlési engedélyt» vettek a társulattól, hogy arra az esetre, ha a törvényszék a biztositás e módját nem fogadná el, birtokaikról a terhet haladéktalanul és fennakadás nélkül törültethessék.

Déván ügyész megjegyzi, hogy a törvényszék a biztositást elfogadta és az igazg. tagok *a zálogjogot mégis törültették birtokaikról.* — *Istóczy* védő azt állitja, hogy a törvényszék a biztositást nem fogadta el.

Miután az egész asztalt beteritő iratokból a Déván ügyész megjegyzését igazoló irомány hirtelen előkerithető nem volt: e kérdés függőben maradt egyelőre.

Csuzy ezek után előterjesztést nyujt be, melyben igazolja, hogy a vezérigazgatótól (Adlertől) követelései fejében több ezer forintra menő behajthatatlan dijváltókat kapott. *Déván* a végrehajtóbizottság jegyzőkönyveiből néhányat fölolvas. Azokból konstatálja, hogy Adler e dijváltókat *jogtalanul* adta ki Csuzynak.

Istóczy megjegyzi, hogy az alapszabályok által előirt három igazgatótanácsbeli tag a dijváltók kiadása mellett szavazott. E három tag: *Adler* vezérigazgató, *Csuzy* és *Inkey* tanácsosok voltak. Csuzy ugyanis 3000 frtot adott volt a társulatnak s miután azt készpénzben visszafizetni nem tudta, ennek fedezésére adta neki a dijváltókat az igazgatótanács.

A tárgyalás délutáni ½2-ig tartott. A folytatás: az elnök d. u. 3 órára tűzte ki.

A délutáni tárgyaláson Inkeyt, Ramschokot és Triangit hallgatták ki. Az első azt akarja elhitetni, hogy a mit tett, hazafiasságból tette. A két utóbbi nagyon keveset ért a társulati ügyekhez.

Rochlitz tömeggondnok vádlottakat, ezeknek felmentése esetén, az összes biztositó feleket egyetemlegesen kérte elmarasztaltatni a hiányzó összeg megtéritésében.

Ezután a perbeszédek következtek. *Déván* Ottó ügyész az összes vádlottak elitélését kéri vétkes bukás vétsége miatt. Aixinger, Istóczy és Preissler védők a vádlottak ártatlanságát iparkodtak bizonyitani, s a felmentésüket kérték. *Inkey* maga védelmezte magát.

A törvényszék itéletét holnap reggel 9 órakor hirdetik ki.

MULATSÁGOK.

— A mátyásföldi nyaralótulajdonosok egyesülete e hó 22-dikén tartotta meg telepének megnyitó és fölszentelő ünnepélyét a telep diszes vendéglői helyiségében, melyet Beniczky Gábor földbirtokos épittetett. A résztvevő tagok és a meghivott vendégek d. u. 6 óra tájban érkeztek a czinkotai helyiérdekü vasut különvonatával a Mátyásföldre, melynek csinos, barátságos külseje a rögtönzött kolosszális diadalkapuval együtt mindenkit kellemesen lepett meg. Az érkezőket Beniczky Gábor földbirtokos s Kunkel Imre és Pozsgay Tivadar rendezők fogadták, mire Szeniczey Ödön elnök s Kerekes Elek, dr. Móczár Gyula és Fái Béla rendezők körülvezették a vendégeket a terjedelmes telepen, melyen már tizenkét nyaraló áll, kisebb-nagyobb, stilszerü épületek, melyeknek nagyobb részét Hirschler Zsigmond épitész tervezte és épitette. Általános volt az a vélemény, hogy a kies erdőt körülölelő telep biztos felvirágzásnak néz elibe s mihamarább a főváros környékének egyik legszebb pontjává növi ki magát. A száztéritékü lakoma 7 óra felé vette kezdetét. A három terembe nyuló kettős asztalsor közepén Szeniczey Ödön elnök foglalt helyet, mellette gróf Szápáry István, Pestmegye főispánja és Földváry Mihály alispán. A kitünően összeállitott menüről és a jó italokról Podruzsik József vendéglős gondoskodott. A lakoma lefolyása a hölgyekkel tarkitott társaságban igen élénk volt. Első, a ki fölállott, hogy poharat emeljen, gróf *Szápáry* István főispán volt, felköszöntve a telep alapitóit, kik e helyen hajlékot emelnek és reményét fejezte ki, hogy a telep fel fog virágzani. *Szeniczey* Ödön elnök emelt ezután poharat, a meleg megindulás hangján, utalva arra a helyre, melyen a telep épült, s mely az itt járt Mátyás király emlékét a mai napig is őrzi, de a melynek talán most uralkodó királyunk is sokszor fordul meg, személyesen is érdeklődvén a telep iránt, lelkes, a szokott felköszöntők sablonjától elütő hangon emeli poharát a királyra, a királynéra és a trónörökösre, a királyiak e ritka gyöngyére. A társaság, mely a lendületes szavakat állva hallgatta végig, háromszoros, lelkes éljenzésben tört ki. Kerekes Elek Pestvármegyét és annak fejeit, a főispánt és az alispánt köszönti fel, a megye pártfogásába ajánlva a telepet, mely kisded és menyasszony egyszerre s melynek dajkája és vőlegénye az egyesület. *Földváry* Mihály alispán a köszöntőre felelve, utal a török hódoltság gyászos korára, midőn a megye magyar helységei, mint Budaörs, Budakeszi stb. kipusztultak s utóbb német és szerb telepitvényesekkel népesittettek be. Pestnek és Budának idegenajkusága is ez időkből ered. A főváros az utóbbi évtizedek folyamán nemcsak napról-napra magyarosodott, de immár rajokat is bocsát ki a vidékre és segiti az egész megye magyarosodását. Üdvözli hát ez uj telepet a megye közönsége nevében, poharát első sorban Beniczky Gábor földbirtokosra, másodsorban azokra a derék fővárosi polgárokra emelve, kik itt a megyében hajlékot alapitottak. *Bossányi* László Kerekes elnevezése szerint a dajkákat s nevezetesen a födajkát, kinek a telep létesülésében legtöbb érdeme van, Kunkel Imre tejcsarnoki igazgatót élteti. *Beniczky* Lajos tb. főjegyző a társaság diszére, a nők egészségére emeli poharát, a kiknek beleegyezése nélkül a telep nem létesült volna. Dr. *Neuman* Ármin orsz. képviselő a fővárosra, mely az ünnepélyre szintén hivatalos volt, emeli poharát. — *Földváry* Mihály a telep létesitőjét Beniczky Gábort köszönti fel, dr. *Bencsik* József ügyvéd a szomszédos József főherczeg telep részéről üdvözli a mátyásföldieket. *Pozsgay* Tivadar az egyesület nevében *Beniczky* Gábort köszönti fel, kinek az egyesület oly sokat köszönhet. *Beniczky* Gábor szerényen visszaháritva magáról az érdemet, azokat köszönti fel, kik ezt a telepet valósággal létesitették. *Beniczky* Lajos az egyesület titkárjára, *Fái* Bélára emeli poharát. *Szeniczey* Ödön ékes szavakkal köszönti fel a sajtót, melyet egy régibb magyar lapról hirharangnak nevez, fölismerve benne a harangról mondott legendás hivatást: «Vivos voco, mortuos plango fulgura frango,» mert egybehivja az élőket, góczpontját képezve a társadalmi életnek, méltatja a elsiratja a holtakat, és küzdve a társadalmat és a házát fenyegető vészek ellen megtöri a villámokat. A nagy tetszéssel fogadott toastra *Fái* Béla felel a sajtó nevében és poharat emel a helyi érdekü vasutra és vezérigazgatójára *Jellinek* Henrikre, ki a telepet támogatásában részesitette és a mai ünnepélyre is különvonatokat bocsátott rendelkezésre. A pompásan sikerült lakomát tánc követte, mely a legnagyobb kedvvel folyt éjfél utánig. A hölgyek közt ott láttuk: Kunkel Imréné, Véninger Ferenczné, Móczár Béláné, Kerekes Elekné, Fái Béláné, Kramplitsch Bertalanné, özv. Ferenczy Sándorné, Simkovich Jánosné, Polyák Menyhértné, Gunszt Miklósné, Pernhardtné, Prenoszil Sándorné, Filó Jánosné, özv. Szakáll Mihályné, Hirschler Zsigmondné, Masa Vidorné, Schön Rezsőné, Oszetzky Ferenczné asszonyokat, Kunkel Krisztina, Móczár Margit, Wagner Klotild, Hirschler Róza, Masa Vilma, Kleineisel Etelka, Schön Jozefa, Pernhardt Lujza kisasszonyokat.

HÁZASSÁG.

— Eljegyzések. *Goldzieher* Lipót Pa. Gyulaházáról eljegyezte Nagyváradon *Beck* Laura kisasszonyt. — *Zeisler* József monoki gazdász eljegyezte *Ferenczi* Ilonát, Ferencz Bernát miskolczi könyvkereskedő leányát.

GYÁSZROVAT.

Karagyena Mihály magyar királyi országos levéltári hivataltiszt szeptember 23-án életének 46. évében elhunyt. A megboldogultnak hült tetemei folyó évi szeptember hó 25-én délután 3 órakor fognak a magyar királyi lipótmezei országos tébolyda kápolnájában a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a németvölgyi temetőben örök nyugalomra tétetni.

Bazaine.

Madridból a táviró Bazaine halálát jelenti. Meghalt hetvenhét éves korában, e legnagyobb bün bélyegével, a hazaárulásával homlokán. Élte másfél évtized óta pangás és vezeklés volt, azé az emberé, kitől nemzete egykor fényes diadalokat, az «ősellenség» leveretését s Francziaország határainak a Rajnáig kiterjesztését várta, s a ki e reményekre vérmes nemzetének kipróbált katonai tehetségével, számtalan sikereivel jogokat is adott. Hiába volt azonban rendkivül tehetséges, rendkivül bátor és elszánt katona, ama vérözönben, melyet az 1870—71. porosz-franczia háboru boritott Francziaországra, elmerült ő is. Egy szabálytalan kapituláczió, a metzi s a Napoleon császári családhoz ragaszkodása, katonai törvényszék elé vitték. A törvényszék, melynek elnöke Aumale herczeg volt, egyhangulag halálra itélte a vesztes, a várfeladó marsallt. Mig a biróság ez itélet meghozásán tanácskozott, Bazainet mintegy ötven hü barátja vette körül, a Trianon melletti termekben, aggódva várván, mint hitték, a felmentő itéletet. Hosszas, másfél órai kétségbeejtő várakozás után megjelent Lachaud, kinek feldult arczáról Bazaine leolvasta a Job-hirt, mielőtt szóhoz juthatott volna. «Ugy-e halálra itéltek? Térjen magához barátom! «Azt várta, sőt kérte Aumaletól, hogy az itéletet gyorsan foganatositsák. De Mac-Mahon, a köztársasági elnök megváltoztatta az itéletet, halálból husz évi fegyházra. Bazaine csak rövid időt töltött a Sainte-Marguerite szigeten, nyolcz hónap mulva felesége s nehány hive segitségével megszökött. Ugy látszik Francziaország szökni engedte a hazaárulót, őreit összesen két-hat hónapra terjedő börtönnel büntette. Azóta Bazaine jobbára Madridban lakott, hol tavaly egy eszelős franczia merényletet követett ellene. Családja sem menekült meg a végzettől, mely Bazainet üldözte. Felesége s gyermekei Mexikóba költözködtek át, családi örökség elintézése végett s leányát nyilvános helyen megsértették, a mi akkor nagy feltünésre adott alkalmat. Mindent összevéve. Bazaine a korrumpált második császárságnak, melyhez szivvel-lélekkel ragaszkodott, volt áldozata s ma, az idők változásával, alig ömlik érte egy köny abban a Francziaországban, melynek pedig korábban sok szolgálatot tett.

Francois-Achille Bazaine, 1811 febr. 13-án Versaillesben született, hol atyja, mint nyugalmazott katonatiszt élt. Családjának régóta jó neve volt a franczia katonaságnál s a fiatal Bazainet is jókor, a családi hagyományokhoz megfelelően katonának szánták. Végezte az école politechnique-t s 1831-ben már Afrikában volt a hadseregnél s négy év mulva hadnagy s a becsületrend keresztese lett, melyet a csatamezőn rendkivüli bátorságával szerzett. 1837-ben Spanyolországban küzdött a karlisták ellen. Két év mulva ismét visszatért Afrikába s részt vett a milianati, kabyliei és marokkói expediczióban. 1848-ban alezredesnek nevezték ki s rábizták az idegen legio első osztályának vezetését s 1854-ben, a krimi hadjárat alkalmából, ugyanazon hadtestből alakitott gyalog-dandár parancsnokságával bizták meg. Canrobert és Pelissier haditudósitásaiban többször van megemlékezés téve az elszánt, derék katonáról, Bazaineról. Az oroszok visszavonulása után térparancsnoknak s osztálytábornoknak nevezték ki. 1855. október havában a Kinburn ellen rendezett expediczió vezére, mely feladatát teljes siker koronázta. Kinburn három hónapi ellenállás után megadta magát, 1420 foglyot s 174 ágyut szolgáltatván át a győző kezeibe.

Az olasz háboruban, 1859-ben, az első hadtest parancsnoka lett, ő ostromolta Melegnanot, s junius 24-én kiváló szerepet játszott a solferinoi ütközetben. A mexikói expediczióban (1862—64.) nagy katonai hirnévre vergődött. Erély, ravaszság, becsvágy s bátorság jellemezték. Kezdetben Veracruz parancsnoka volt, utóbb Forey tábornok alatt az első hadosztály parancsnoka volt. 1863. május 7-én megverte Comonfort tábornokot San-Lorenzo mellett. 1865. október 1-én Forey visszahivatván, ő vette át a fővezényletet. Az volt a főtörekvése, hogy a liberális párt vezérét, Donaldo tábornokot és Comonfort volt elnököt megnyerje. Midőn később Miksa főherczeg Mexikó császárja lett, ez utóbbi intézkedései ellen dolgozott. Ugyanez időtájt házasodott meg; egy gazdag mexikói hölgyet vevén nőül, kinek családja az uj császári állam leghatározottabb ellenségei közé tartozott. Miksa császárhoz való viszonya egész a francziák elvonulásáig kétértelmü és feszes volt s az uj császár több izben kérte föl III. Napoleont, hogy hivja vissza a tábornokot, de kérelmét nem vették figyelembe. Mikor végre Napoleon belátta, hogy Mexikóból el kell hivni csapatait, a franczia haderő Bazaine parancsnoksága alatt csak a Veracruzból Mexiko városon San-Louis Potosiba vezető utat és ennek környékét tartották megszállva. 1867. tavaszán a franczia csapatok visszavonulása megkezdődött. Márczius 12-én Bazaine csapatainak hátralevő részével Veracruzt elhagyta. Egy végső haditanácsban, melyet a mexikói notablesokkal tartott, Bazaine kijelentette, hogy Juarez ellen a háboru czéltalan s remény nélküli.

1864. szeptember 5-én Bazaine tábornagygyá neveztetett ki s ezzel a senatusba is meghivták. Bazaine volt az 5. hadtest parancsnoka, ahonnét a császári gárda főparancsnokává neveztetett ki. Az 1870-iki német-franczia háboru kitörésekor a 3. hadtest parancsnokságát vette át az ugynevezett Rajna-hadseregben. A wörthi és spiecherni csata (1870. aug. 6.) után bekövetkezvén Mac-Mahon tábornagy hadseregének fölosztása, Napoleon által a Rajna-hadsereg főparancsnokává neveztetett ki. Augusztus 12-én Bazaine átvette a parancsnokságot s Metz felé vonta össze a csapatokat. Akkor ő rendelkezett a császári gárda, a 2. 3. és 4. hadtest, az 5. hadtest egy dandára és 6. hadtest negyedfél hadosztálya fölött. Összesen 225,000 ember állt alatta. Bazaine belátta, hogy a Mosel-vonalat lehetetlen megtartania s azért a hadsereget a Maas-felé vezette, ahol egyesülni akart Mac-Mahonnak Chalonnál oszlásnak indult hadseregével. A colombey-nuilly-i és a mars-la-tour-vionvillei ütközetek után azonban késleltette a franczia sereg elvonulását. A német haderő Bazaine rajnai hadseregét a metzi táborba szoritotta be. Bazaine több izben keresztül akarta törni azt a kemény gyürüt, a melyet a német hadsereg vont köréje. Augusztus 31-én nagy kitörésre határozta el magát észak-nyugati irányban. Egész éjjel szóltak az ágyuk a következő nap reggeléig. De a németek keményen visszaverték. Szeptember 2-dikán Mac-Mahon hadserege is kapitulált Szedánnál. Szeptember 4-én Párisban a császári uralom megdőlt. Ezen események hire figyelmeztetés volt Bazainenak, hogy nagyobb vállalkozásokra ne merészkedjék. Mivel azonban a sedani kapituláczió folytán minden remény elveszett s mivel különben is az élelmi szerek hiánya folytán a csapatok közt a betegségek kezdtek pusztitani, Bazaine 1876. október 27-én 173,000 emberével és egész fölszerelésével megadta magát Frigyes Károly herczegnek. A kapituláczió értelmében egész hadseregével hadifoglya lett Németországnak, őt magát Casselbe internálták. A francziák azt vették Bazaine szemére, hogy a kirohanásokat nem intézte kellő erélylyel, mert a császárság visszaállitása esetére hadseregét Napoleon számára akarta fentartani. Sőt Gambetta, az ideiglenes kormány hadügyminisztere, egyenes árulással vádolta Bazainet. A békekötés után Bazaine családjával együtt Genfbe költözött; később visszatért Francziaországba, a hol eleinte nem bántották, de 1872-ben hazaárulás miatt elfogták és haditörvényszék elé állitották. E törvényszék elnöke Aumale herczeg volt; a közvádat de la Riviére tábornok képviselte, Bazainet pedig Lachaud és fia védte. A 377 tanu kihallgatása után Bazainet egyhangulag halálra és rangvesztésre itélték, Mac-Mahon elnök azonban föntartva a rangvesztést, a halálitéletet 20 évi fogságra kegyelmezte meg. Bazainet a St. Margherite sziget erődjébe zárták el, honnan azonban neje mexikói rokonainak segitségével kiszabaditotta. Azóta Bazaine előbb Belgiumban, majd Spanyolországban élt és teljesen távol tartotta magát a közélettől.

Bazaine neve alatt több, a porosz-franczia háborura vonatkozó adat látott sajtó utján napvilágot, sőt ideevonatkozó följegyzéseit következő czim alatt: l'Armée du Rhin le 12 Juin jusqu' au 29 octobre 1870, ki is adta. Ezenkivül még több röpirat szerzőségét is neki tulajdonitják.

A közönség köréből.

Henneberg G. Zürichben, selyemgyári raktár (cs. és k. udvari szállitó) magánosok számára mindennemü selyemszövetek, mint fekete, fehér és szinesek legolcsóbb bevásárlási forrása. Mintákat postafordultával. Kétszeres postadij. Átlagos raktár körülbelül 8000 db. 4868

250.000 forint nyerhető csak 5 forinttal.
Bécsvárosi igérvények à 3½ forint és 50 kr bélyeg.
Főnyeremény 200,000 frt. — Huzás október 1-én.
Záloglevél igérvények à 1 forint és 50 kr bélyeg.
Főnyeremény 50.000 frt. — Huzás október hó 15-én.
Mind a kettőnek ára összesen 5 forint.
Váltóház-részvénytársaság 7569
csak Bécsben Wollzeile Nr. 10. **A „MERCUR“** csak Bécsben Wollzeile Nr. 10.

Kisbaári Kiss Ferencz
ügyvédi irodáját **1888. szeptember 18-dikától kezdve V. ker., Ferencz József-tér 3. szám alá** (a Diana-fürdő-épületbe) helyezte át. 7529

90 kr. Egy doboz 90 kr.
Henri Nestlé
Gyermektáplisztje
Henri Nestlé
condensált teje
egy doboz 50 kr.
Főraktár Neruda Nándor-nál
Budapesten.
Kapható Budapesten és a vidéken az összes gyógyszertárakban, gyógy- és fűszerkereskedésekben. 7440

TÁVIRATOK.

Berlin, szept. 24. *György* görög király tegnap reggel hosszabb látogatást tett a császári párnál a márvány-palotában s ezután a trónörökös kiséretében Berlinbe jött. Délután 5 óra 35 perczkor a király Bécsbe utazott.

Berlin, szept. 24. Vilmos császár tegnap délelőtt Slözer vatikani porosz követet fogadta és meghivta reggelire.

Berlin, szept. 24. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Nat. Ztg* hosszabb czikkben méltatja a német császár küszöbön álló utazásainak politikai fontosságát. Az idézett lap igy ir: A nagy békeszövetség ünnepélyes megerősitését jelképezi a császár utja, s a fogadás, melyben a császárt az uralkodók és a népek részesitik, bizonyságául szolgál annak, hoyy a békeszövetség mély gyökeret vert az abban részes népeknél. Ha a császár bécsi és római utja ezzel bizonyos jelleget nyer, ugy az ut más tekintetben folytatása a peterhofi látogatásnak. Mert a békeszövetségbe maga a béke az irányt adó. A béke eszméjének meghóditani Európa összes népeit volt a nagy feladat, melyre Németország s vezérlő államférfia törekedett. Hálával tartozik Európa azoknak, kik az oly nagy veszélyekkel szemben meg tudták őrizni a békét.

Berlin, szept. 24. Vilmos császár ma még nem utazott el Detmoldba. Ma este jelen lesz a testőr-huszár-ezred tiszti kaszinójának felavatásánál és holnap megy Detmoldba. A császárné is csak holnap utazik Primkenauba.

Berlin, szept. 24, Ide érkezett hirek szerint a «Leipzig» nevü czirkáló-korvetta által partra szállitott csapatot az arabok tegnap megtámadták. A támadás rövid harcz után visszaveretett. Az arabok 100 halottat hagytak hátra; a németeknek nincs veszteségök.

Berlin szept. 24. A *Wolff-ügynökség* jelenti: *Bismarck* herczeg birodalmi kanczellár megkérdeztetvén, kijelenté, hogy *Frigyes* császárnak a «Deutsche Rundschau»-ban közzétett állitólagos naplóját *a szöveg megtekintése után apokrifnek tartja.*

Berlin, szept. 24. A Norddeutsche Allgemeine Zeitung irja: A Deutsche Rundschau «Frigyes császár naplójából» czimmel kivonatokat közölt egy naplóból, melyet az 1870—71-iki háboru alatt állitólag az akkori trónörökös, a későbbi Frigyes császár irt volna. Felhatalmazást nyertünk arra a kijelentésre, hogy a közzététel a császár előzetes tudta nélkül történt. A mi az állitólagos napló szövegét illeti, abban — az eseményekben résztvett személyiségek emlékezése szerint — a kronologia és a megtörtént tények szempontjából oly vastag tévedések vannak, hogy valódiságát kétségbe kell vonni, Ki van zárva nevezetesen, hogy annak egész tartalma magától a trónörököstől ered és hogy naponkint, tehát azon frissiben vettetett általa papirra.

Köln, szept. 24. A «Kölnische Zeitung» egy Berlinből eredő czikkében *Frigyes* császár naplóját illetőleg a következőket irja: E följegyzések a mostani császár előzetes tudta és beleegyezése nélkül kerültek a nyilvánosság elé és sok olyas van bennök, a mi nem felel meg a valóságnak. Jól értesült körökben nem kételkednek benne, hogy ez külön készült és kihagyások által nem csak megcsonkitott, hanem valódi jellegéből kivetköztetett mü, nem pedig teljesen valódi feljegyzései a megboldogultnak.

Berlin, szept. 24. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A Post kizártnak tartja azt a feltevést, hogy Frigyes császár emlékiratainak közzétételében Frigyes császárnénak része lett volna.

Róma, szept. 24. (Az *Egyetértés* távirata.) A német császár látogatása alkalmából tódulnak az idegenek Rómába, ugy annyira, hogy az olasz vasuttársaságok száz személyszállitó kocsit kölcsönöztek idegen társulatoktól.

Róma, szept. 24. (Az *Egyetértés* távirata.) Az *Italie* jelentése szerint a pápa szept. 28-án *a magyar (?) zarándokok* fogadásánál nyilatkozni fog mostani helyzetéről. Rampolla pápai államtitkár most dolgozik a pápa külföldi diplomácziai képviseletéhez intézendő körlevélen, mely a szeptember 20-iki emlékü ünneppel foglalkozik.

Páris, szept. 24. (Az *Egyetértés* távirata.) A *Matin* egyik tudósitója meginterwievolta Riegert és Gregrt. Rieger kijelenté, hogy azért nem opponál a Taaffe-kormány ellen, mert ez után a német kormány következnék. Rieger a beszélgetés folyamán a németeket és a magyarokat jelöli meg mint az ó és ifju csehek közös ellenségeit. Azt hiszi az ó csehek pártvezére, hogy daczára minden dementinek, Tiszának jó része van abban, hogy Strossmayer kegyvesztett lőn, s azt is hangsulyozta, hogy a magyarok politikája előbb-utóbb konfliktusra vezet. Gregr azt mondja, hogy ha tovább folyik a magyar gazdálkodás, a cseheket felemésztik a németek, s felemlité, hogy a magyarok Bismarck pressziójának engedtek, midőn a párisi kiállitástól visszavonultak. A Matin tudósitójára a két pártvezér nyilatkozatai azt a benyomást tették, hogy a két pártcsoport nem áll távol egymástól.

Páris, szept. 24. (Az *Egyetértés* távirata.) A szeptemberi forradalom emlékünnepét a vértanuk terén, hol az 1830-ban elesettek sirja felett emlékoszlop emelkedik, minden rendzavarás nélkül tartották meg. A szocziálisták megkisérlették, hogy megbontsák az ünnep rendjét, de vállalatuk nem sikerült. A klerikális lapok sürgetik, hogy a mise látogatás a csapatoknál tétessék kötelezővé.

Páris, szept. 24. Tegnap ment végbe az amiensi temetőben *Volta kapitány emlékszobrának leleplezése,* ki 1870-ben az amiensi cziladella védelmében esett el. Beszédet Goblet külügyminiszter tartott, melyben következőket mondá: Egy elvakitott kormány helyrehozhatatlan vereségbe sodort bennünket. Ha nem akarjuk, hogy ez ismétlődjék, soha se szolgáltassuk ki magunkat egy ember kezébe. Kivivtuk ujra szabadságunkat, őrizzük azt meg és maradjunk urai önnönmagunknak. Egyetlen gyöngeségünk belső viszályaink és ezek gátoltak meg abban, hogy visszavivjuk azt a helyet, mely minket megillet. Ha vissza akarjuk ezt vivni, ha nem személyes kormány, hanem a haza zászlaja köré fogunk csoportosulni, Francziaország ismét nagy és hatalmas lesz, a nélkül, hogy fegyverhez kellene nyulnia.

Szófia, szept. 24. *Klementina* herczegasszony ma délelőtt Ruszcsukba érkezett s holnap Várnába utazik és ott marad.

Szófia, szept. 24. Nehány hirlap még mindig a maczedóniai bolgár lakosság helyzetével foglalkozik, a bolgár kormány azonban teljesen közömbös álláspontot foglal el.

Szófia, szept. 24. A Havas-ügynökség felhatalmazást nyert, hogy határozottan meghazudtolja azt a beszédet, melyet több hirlap közölt s melyet állitólag *Mutkurov* ezredes tartott volna a ruszcsuki helyőrség tisztjei előtt.

Belgrád, szept. 24. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. A *Karadcsics-ünnepnek* politikai fontossága is volt, Karadcsics előtt ugyanis nem volt szerb nemzeti irodalom, nem voltak szerb nemzeli irók; minden munka az ó-szláv egyháznyelven jelent meg, melyet a nép nem értett. Karadcsics mentette meg a szerb individualitást, mely nélküle a pantheismusba veszett volna. A Karadcsics ünnepen minden párt s a lakosság minden rétege egyforma lelkesedéssel vett részt s igy ez az ünnep a szerb népnek a panrusszizmus alól való emanczipálásának ünnepét jelenti, a mely alapja lett Szerbia politikai emanczipálásának is. Az ünnep tehát nem egyéb, mint erélyes protestálás a panszlavizmus ellen. Szerb küldöttségek mindenünnen érkeztek, a hol csak szerbek laknak. Az ujvidéki Maticzát Savkovics elnök és Hadsics titkár képviselték; Bulgáriából is érkezett küldöttség. A többi szlávság távolmaradásával tüntetett.

Belgrád, szept. 24. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Itteni politikai körökben nagy bizalmatlansággal viseltetnek az iránt, hogy a bolgárok a maczedoniai kérdést ujra megpenditették, mert azáltal, ha a maczedoniai kérdést a bolgárok kedve szerint oldják meg, Szerbia érdekei Maczedoniában sérelmet szenvednek.

Belgrád, szept. 24. (Az *Egyetértés* távirata.) A Srpszka Werovismost, *Risztics* organuma a Strossmayer ügyről szólva azt mondja, hogy igazságtalan volt a püspök rendreutasitása, ki ismeretes táviratában csakis Oroszország világi missióját emelte ki, s a püspök válasza «Lelkiismeretem tiszta», méltó volt a nagy szláv hazafihoz. Oroszország missiója keleti Európában a keleti népek felszabaditása.

Bukarest, szept. 24. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Flevai a római követségi állomásra van kiszemelve.

Konstantinápoly, szept. 24. (Az *Egyetéréés* távirata.) Pol. Corr. Albániában, eltekintve a mirriditák és mulinorok közt folyó vérengzesektől, mindenütt csend és nyugalom van, s a vérbosszu megszüntetésére is megtették az intézkedéseket. Az a hir, hogy Tripoliban a dervisek több olaszt meggyilkoltak, alaptalan.

Konstantinápoly, szept. 24. Az orosz nagyherczegeket éjjeli 11 órára várják Buyukderébe. A nagyherczegek az éjet a hajón fogják tölteni. Holnap délelőtt a Yildiz-kioszk palotába mennek, az egész napot itt fogják tölteni s meglátogatják a szultánt, ki viszonozni fogja látogatásukat.

Konstantinápoly, szept. 24. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. *Az örmény gregoriánus patriárka megválasztása* e hó 21-én ment végbe. 92 jelenlevő közül 39-en *Bartholomeus* brusszai püspökre szavaztak, 36-an pedig *Chorenusz* luzignáni püspökre. Mivel a nevezettek közül egyiknek se volt meg a törvényes többsége, jövő pénteken kettőjük közt pótválasztás lesz.

London, szept. 24. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Bár Abdurrahman nagyon kedvező jelentéseket küld az indiai alkirálynak, mégis azt hiszik, hogy csak nehezen tudja majd Ishak khán felkelését teljesen leverni; a végleges győzelmet azonban bizonyosnak tartják. A 16,000 emberből álló angol csapatok bizonyára győzedelmeskedni fognak a fekete hegyek törzsei fölött s ez a győzelem az emirnek is hasznára lesz s megerősiti befolyását.

London, szept. 24. A Reuter-ügynökségnek jelentik *Kairóból* tegnapi keletiel: A «Racer» nevü angol ágyunaszád egy másik hajóval haladéktalanul Szuakimba megy, hová egy egyptomi zászlóaljat is rendeltek a helyőrség erősbitésére.

London, szept. 24. Hir szerint Olaszország kérdést intézett Spanyolországhoz, hogy minő föltételek alatt hajlandó a *hármas szövetséghez csatlakozni?* E kérdésre *Sagasta* azzal felelt, hogy Spanyolország fönn kivánja tartani *a cselekvés szabadságát,* ugy Francziaországgal, mint a hármas szövetséggel szemben. (Extrablatt.)

Potsdam, szept. 24. *Vilmos* császár külön vonaton Detmoldba és a *császárné* gyermekeivel Primkenauba utazott.

New-York, szept. 24. A sárgaláz a Mississipi mentén New-Orleánstól egész Louisvilleig elterjedt. Memphisben a legszigorubb vesztegzárt rendelték el. A gyanus egyéniségek bemenetelét megakadályozandó, miliczia van felállitva.

Pétervár, szept. 24. A karasii haditörvényszék 17 parasztot a csuvasok-törzséből, kik egy földbirtokon összevesztek és ez alkalommal a rendőrséggel szemben ellenszegülést tanusitottak és három rendőrt meg is öltek, halálra itélt.

KÖZGAZDASÁG.

Troppau, szept. 24. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az osztrák központi földhitelbank árverés utján 571,000 forintért megvette a Sickingen Ferencz gr. tulajdonát képező odraui birtokát a beruházásokkal együtt.

Prága, szept. 24. A tartománygyülés mai ülésén *idegen sertés-behozatal* korlátozását czélzó kérvényekre vonatkozólag a tartományi bizottság azt javasolta, hivja fel a tartománygyülés a tartományi bizottságot, hogy az idegen sertések Csehországba való behozatalának korlátozása tárgyában a kormánynyal további tárgyalásokat folytasson és ha a tárgyalások czélra nem vezetnének, a tartománygyülés elé megfelelő törvényjavaslatot terjeszszen.

Bukarest, szept. 24. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Farra, eddigi budapesti román főkonzul, rendelkezési állapotba való helyezésének egyetlen és kizárólagos oka a konzul egyik jelentésének teljes megbizhatatlanságában rejlik. Romániában már rég a legnagyobb figyelemmel kisérik a magyarországi kereskedelem, földmüvelés és ipar fejlődését s e tekintetben részletes és megbizható értesitéseket kivánnak s most még annál inkább, mivel a román kormány épen nem mondott le arról a reményről, hogy Ausztria-Magyarországgal kereskedelmi szerződést köthessen, melyre nézve megbizható adatokra van szüksége, hogy az engedményeket és ezek viszonzását helyesen mérlegelhesse. Farra konzul, mint bebizonyult, ismételten belga kollegájának adatait használta fel, melyek pedig a román kormányt nem elégithették ki, mivel Belgiumnak érdekei egész más irányuak, mint Románia érdekei.

Konstantinápoly, szept. 24. (Az *Egyetértés* távirata.) Pol. Corr. Dr. Vulkovich bolgár ügyvivő eddig a portánál nem jelentette be, hogy a bolgár kormány lefoglalni akarja a bellova-hermanly-i vonalrészt. — E hó 20-án a szultán elnöklete alatt minisztertanácskozás volt, melyen Kaullával, a német bank és a württembergi egyesületi bank képviselőjével *2 millió török lirás kölcsönügyletet* kötöttek. Egyuttal megadta a minisztertanács e pénzcsoportnak az ismidt-angarai vasut kiépitésére az engedélyt.

Borkiállitás Miskolczon.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

— szept. 24.

A kiállitások Magyarországon évről-évre szaporodnak; azonban az elfogulatlan itélő e jelenséget csak az esetben fogja közgazdasági szempontból örvendetes tény gyanánt elismerni, ha a kiállitások rendezése *helyes elvek szerint* történik s előmozditja azt a gyakorlati czélt, a melynek tulajdonképen minden kiállitásnak főképen szolgálnia kell, tudniillik a termelő és fogyasztó, az iparos és a kereskedő érintkezését.

A miskolczi bor-, borászati eszközök- és szőllőkiállitás, melyről már ismételten megemlékeztünk, legczélravezetőbb módon létesült; mert először földmivelésünk egyik speczialis ágára szoritkozik s másodszor egy borvidék termékeit mutatja be s igy mint regionális kiállitás szervezkedvén, megtartja azokat a korlátokat, melyeken tul a kiállitásra forditott munka, fáradság és költség a gyakorlati haszonnal arányban nem állana.

A kiállitáson részt vevő közel száz bortermelő legnagyobbrészben *miskolczvidéki* és *hegyaljai* fehér bort mutat be. A kiállitás hiven feltünteti borvidékünk termelésének irányát, a mennyiben tulnyomó számban a *szamorodni* és *aszu* szerepel. De azért megillető hely van juttatva a közönséges fehér asztali bornak is; ezenkivül az *eger-visontai* borvidék kollektiv kiámitása az ottani vörös borokkal vesz részt.

A bor a kiállitás főpavillonját foglalja el. A legnagyobb kiállitók a következők: Dr. *Szabó* Gyula tályai aszuját és szamorodniját s miskolczi pecsenye- és asztali borait különálló csinos állványon mutatja be. *Andrássy* Gyula gróf tokaji, mádi és szőllőskei 160 holdat tevő szőllőinek termésével. *Szathmáry* Király Pálné zsolnai és miskolczi borokkal. Dr. *Csáthy Szabó* István (Miskolcz), *Szirmay* Alfréd gróf (Szirma-Besenyő), *Zsedényi* Ottó (Ó-Liszka), *Borhy* Ferencz (Gyöngyös) s mások versenyeznek boraikkal.

Különös aktualitást kölcsönzött a miskolczi kiállitásnak az a két rendkivül érdekes előadás, melyet tegnap *Miklós* Gyula borászati kormánybiztos és dr. *Szabó* Gyula a fillokszera elleni védekezésről tartottak. A kiállitás leglátogatottabb napja volt a tegnapi s az emlitett két szakember népszerü előadását nagy hallgatóság kisérte figyelemmel. Remélni lehet, hogy a miskolczi és hegyaljai bortermelésben forduló pontot fog képezni e kiállitás s ezt első sorban azon tanulságoknak fogjuk köszönhetni, melyeket szőlőművelő közönségünk a szóban levő s nemsokára a nagy olvasó-közönség számára is közzé bocsájtandó előadásokból meritett. Miklós Gyula tüzetesen ismertette a fillokszera elleni védekezés eddigelé ajánlott négy módját, *a)* a szénkénegezést, *b)* a homoki müvelést, *c)* az elárasztást, *d)* az amerikai fajok kulturáját. Felsőmagyarországi bortermelésünkre nézve csakis a szénkéneggel való kiirtás és az amerikai fajok müvelése bir aktuális érdekkel; a másik kettő nem alkalmazható. Azonban a szénkénegezés sem csalhatatlan minden körülmények közt; sokba is kerül s ezért nem marad más hátra, mint az ellenálló fajokba való beoltás. Ez a módja a védekezésnek azonban nemcsak a végső eszköz, hanem egyszersmind a legjobb is. *Miklós* az ojtásra első sorban a *Riparia sauvage-et* s az ojtás külömböző módjai között a Baranyavármegyében divó, ugynevezett *zöld ojtást* ajánlja, melyet már a külföldi szakértők is a legbiztosabbnak és legczélravezetőebnek nyilvánitottak.

Tudvalevő, hogy az amerikai fajok müvelése tekintetében a legégetőbb kérdést az képezi és a kételkedők ezt támadják meg leginkább, vajon az ojtványok birnak-e azzal az ellenálló és élet-képességgel, a melylyel a direkt amerikai fajok. Erre a választ dr. *Szabó* Gyula adta meg fölötte érdekes leirásában, melylyel csak az imént megtett francziaországi utja eredményeiről a nyilvánosság előtt számot adott. Leirta körülményesen ama médeci és montpellier-i szőlőket, a hol 20—22 éves, teljes erőben levő és böven termő ojtványokat talált. Holdszámra mennek az amerikai fajokba oltott uj szőlőültetvények a francziaországi szőlőtermő vidékeken s Viette-nek, a franczia földmivelési miniszternek igaza volt, midőn legutóbb a franczia minisztertanácsnak azt a jelentést tette, hogy az ojtás és az amerikai kultura segitségével tiz év mulva a francziaországi szőlőmüvelés ujra vissza fog emelkedni arra a polczra, a melyről husz esztendő csapásai alatt lesülyedett.

A fillokszera rohamos terjeszkedése közben utoljára hagyta a hegyalját és a miskolczi borvidéket s ez az oka, hogy e vidék bortermelői, kiváltképen a kisebb szőllősgazdák a védekezés elutasithatatlan szükségességét is csak most kezdik fölismerni. A miskolczi borkiállitás ezért a legjobb időpontban létesült, hogy tanulságaival az okszerü szőllőmüvelés és a védekezés utját egyengesse. S ha a kiállitásnak más hatása nem lenne is, mint hogy az itteni termelők előtt világosan bebizonyitotta az amerikai fajokba ojtott szőllőnemek müvelésének sikerességét: ez eredményt az egész Hegyalja és Miskolcz jövő bortermelésére döntő fontosságunak kell elismernünk.

A kiállitás szőlőszeti része e tekintetben szintén üdvös tanulságot tár a látogató elé. A *tarczali* magy. kir. vinczellérképezde különböző oly faju szőlőket állitott ki, a melyek mind az amerikai Riparia-fajta ojtványainak a termése. Az ojtványok kitünő izü és sokkal gazdagabb gyümölcsöt teremnek, a mi bizonyitéka annak, hogy az ojtás megvénhedett szőlőinkbe uj életerőt hoz.

A szőlőkiállitás másik örvendetes tanulsága, hogy csemege-szőlőink termelése változatosságban és a fajok nemességében egyaránt fejlődik. *Andrássy* Gyula gróf szőllőskei hires szőleiből nem kevesebb mint kétszáz fajta szőlőt találunk kiállitva: hasonló gazdasága a fajoknak mutatkozik a *Bénisz* Bertalan (Miskolcz) és dr. *Csáthy Szabó* István (Miskolcz) kiállitásában is.

*

Matlekovics államtitkár tegnap folytatta az itteni ipartelepek megtekintését. Délelőtt Koos Miksának nyolcz év óta fennálló kőedény- és majolikagyárát szemlélte meg, mely 40 munkást foglalkoztat s főleg a Balkánfélszigetre exportál. Továbbá kirándulást tett a Hámor völgyébe, melynek gazdag természeti szépségei igen megnyerték tetszését. Itt a miskolczi kir. erdőfelügyelőség és a diósgyőri főerdőmester s az egész hivatali és erdőőri személyzet fogadták. A mesterséges tó megtekintése és a szabadban elköltött villásreggeli után az államtitkár a Zartl-féle fabutorgyárat és a hires diósgyőri, jelenleg Kolba tulajdonát képező papirgyárat tekintette meg s a mindenütt tapasztalt ipari haladás fölött megelégedését többször kifejezte.

Ezután az államtitkár Felső-Zsolnára hajtatott, hol özv. Szathmáry-Király Pálné fényes estélyt rendezett tiszteletére. Jelen voltak: báró Vay Béláné, szül. Teleky Zsófia grófnő, Matlekovics Sándorné és leánya, ifj. Szathmáry-Király Pálné, Szepessy Jolán, Szabó Gyuláné, Radványi Istvánné, Kun Kálmánné, Soltész Nagy Kálmánné, Kun Istvánné: továbbá: Horváth Lajos, báró Vay Elemér, Lévay József, Melczer Gyula, Melczer Géza, Ballagi Béla, Szabó Gyula, Radványi István, Molnár Bertalan, Kun Kálmán, s többen. Az estély igen vidám hangulatban folyt le.

Az államtitkár a ma délutáni vonattal utazott vissza Budapestre. A pályaháznál nagyszámu közönség jelent meg s az államtitkárt távoztakor zajosan megéljenezték.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **Dunai átrakodásra szánt gabona felvételének beszüntetése.** A lapunk mai számában ez ügyre vonatkozó közlemények kapcsán félreértések kikerülése czéljából figyelmeztetjük a szállitó közönséget, hogy nem a m. kir. államvasutak dunaparti teherpályaudvara számára szánt gabona küldemények felvételét szüntették be további intézkedésig, a mennyiben a nevezett pályaudvaron az államvasutak saját szállitmányai számára még elegendő fedett rakhely áll rendelkezésre. Megszüntették azonban azoknak a gabonaszállitmányoknak felvételét, melyek a dunagőzhajózási társaság czimére a végből érkeznek az emlitett pályaudvarra, hogy onnét hajóval a Dunán szállitassanak tovább. Ez pedig azért vált szükségessé, mert a Dunapartján ez áruk számára rendelkezésre álló szabad helyek is teljesen elvannak foglalva.

* **A magyar nyugati vasut** állami kezelésbe való átvételére vonatkozó hirekkel egyidejüleg egy bécsi lapban az a hir is merült fel a részvényesek kellemetlen meglepetésére, hogy az állami kezelésbe való átvételkor a vasut jelenlegi vezérigazgatója a rendes nyugdiján kivül 50,000 forint végkielégitést is kap, s ez összeget a szelvényekből vonják le. Mint illetékes oldalról értesitenek, a részvényeseknek semmi okuk sincs aggódni s ujabb szelvénycsonkitástól tartani, mert a Fackh vezérigazgatónak szérződésileg biztositott 50,000 forint végkielégités nem a részvényesek osztalékát, hanem az üzleti számlát fogja terhelni.

* **A keszthely-balaton-szent-györgyi helyiérdekü vasut** annyira elkészült, hogy a forgalomnak át lehet adni. A vasut igazgatósága a mütaurendőri bejárás elrendelése és kitüzése végett már folyamodott a közlekedésügyi miniszterhez, aki a bejárást e hó 25-ikére tüzte ki. A vasutat az általános forgalomnak a mütanrendőri bejárást követő legközelebbi napon, legkésőbben második napon tehát e hó 27-én adják át.

Első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság.

Kimutatás.

	1888.	1887.
Az aug. 30-tól szept. 5-ig terjedő hét bevételéről:	440,046.26 frt	407,102.70 frt
Ehhez a bevételek a hajózás kezdetétől aug. 29-ig:	8.217,735.32 frt	7.745,083.39 »
Összesen:	8.657,781.58 frt	8.152,186.09 frt

Mohács-pécsi vasut.

Kimutatás.

	1888.	1887.
Az szept. 2-től szept. 8-ig terjedő hét bevételéről:	21,602.22 frt	16,090.32 frt
Ehhez a bevételek a mult é. decz. 1-től szept. 8-ig:	659,562.86 frt	740,924.19 «
Összesen:	681,165.08 frt	757,014.51 frt

Budapesten, 1888. szept. hó 24-én.

A magyarországi forgalmi igazgatóság.

Kimutatás

a m. kir. államvasutak 1888. évi harmincznyolczadik heti bevételeiről.

Idő	Száll. mennyiség: Utasok (száma)	Száll. mennyiség: Áruk (tonna)	Bevételek: 1888-ban (o. é. frtokban (adópótlék nélk.))	Bevételek: 1887. hasonló időszak.	Több + kev. — 1888-ban 1887-hez képest
1888. szept. hó 16-től szept. 22-ig	172934	181713	864360	856215	+ 8145
1888. január 1-től szept. 15-ig	4652159	5031802	24522421	22655921	+ 1866500
— havi bevételi helyesbités a tényleges eredmény szerint	—	—	—	—	—
1888. január 1-től szept. 22-ig összesen	4825093	5213515	25386781	23512136	+ 1874645

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** A **budapesti kereskedelmi és iparkamara** ma délután teljes ülést tartott, melyre a tagok szép számmal gyültek össze. *Kochmeister* Frigyes báró elnök az ülés kezdetén meleg szavakban emlékezett meg Strasser Alajos kamarai alelnök elhalálozásáról. Az elhunyt helyébe kamarai tagnak *Guttmann* Adám hivatik be. A kamara kereskedelmi osztálya pedig felszólittatott, hogy a választást az alelnöki szék betöltése végett a legközelebbi ülésen tartsa meg. Meleg szavakkal emlékezett meg az elnök dr. Wagner László levelező tag haláláról is; a kamara ez érdemes tagjának elvesztése fölötti sajnálatát is kifejezi az ülés jegyzőkönyvében. A napirend előtt *Kohn* Gábor kamarai tag interpellácziót jelentett be a miatt, hogy az uj szeszadó-törvényjavaslat tárgyalását megelőzőleg nem kérték ki a kamara véleményét, a mely mellőzés egyáltalában nem alkalmas a kamara tekintélyét öregbiteni. Az elnök válaszában utalt az előleges közzététel nehézségeire olyan törvényjavaslatoknál, a melyeknek megállapitása mindkét állam kormányainak közremüködésétől függ. A közgyülés tudomásul vette a választ, egyuttal azonban kis bizottságot küldött ki, a mely módot találna arra nézve, mikép lehetne jövőre hasonló esetekben a kamara tekintélyét latba vetni. Következtek a napirend tárgyai. A főkapitány tudvalevőleg a háztetőkön és meredek épületrészeken eszközlendő munkáknál kötelezőleg kimondotta a derék-hevederek használatát. Minthogy a rendelet ellen különösen a mázolók több rendbeli kifogást tettek, a főkapitány kérdést intézett a kamarához, mely esetekben volna kivétel engedélyezendő. A teljes ülés e tárgyat Jungfer Gyula, Madary Gábor és Pucher József tagokból álló bizottsághoz utasitotta. A szegedi ipartestület beadványt intézett a kamarához a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumhoz felterjesztett oly irányu kérvényének pártolása iránt, hogy az iparjog elnyerése végett az I. foku iparhatósághoz intézett kérvények elintézésére az ipartestületeknek bizonyos mérvü befolyás engedtessék. A kamara tekintettel arra, hogy az országos ipartestületi kongresszus hasonló tárgyu felterjesztést intézett a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumhoz, a szegedi ipartestület beadványának tárgyalása előtt, a kongresszus felterjesztésének elintézését várja be. — Ezután tárgyalás alá került az aradi kereskedelmi és iparkamarának az idegen kereskedelmi utazók üzleti hatáskörének megszoritása iránt a kormányhoz intézett s pártolás végett a kamarának beküldött felterjesztése. A kérdéses felterjesztésben kifejtetik, hogy a vidéken, különösen a detailkereskedés terén észlelhető forgalomcsökkenést az általános kedvezőtlen viszonyokon kivül annak a körülménynek is lehet tulajdonitani, hogy az állandóan megtelepedett s nagy adóval megrótt czégektől a vásárló közönség nagy részét az idegen kereskedelmi utazók vonják el, kik a magánlakásokat is végigjárva, a feleknél megrendeléseket gyüjtenek. A nevezett kamara ezért az ügynek beható tárgyalása folyamában, melyben elnökön kivül főkép *Madary* Gábor, *Müller* Vilmos, *Török* György és *Walser* Jakab kamarai tagok vettek részt, az a megegyező vélemény jutott kifejezésre, hogy a mostani törvényes gyakorlat, melynélfogva az osztrák és német kereskedelmi utazó Magyarországban magánfeleknél is gyüjthet megrendeléseket, mig a magyar kereskedelmi utazó ettől az illető külországokban el van tiltva, a viszonosság elvével meg nem egyeztethető. Minthogy ez állapot, különösen a hazai iparra nézve hátrányos, melytől a külföldi utazók a legjobb vevőket vonják el: az osztály kivánatosnak tartja, hogy az ipartörvény 50. §-ának azon rendelkezése, mely szerint minden iparosnak jogában áll iparkészitményeire bárhol és bármikor, minták előmutatásával is megrendeléseket gyüjteni, vagy gyüjtetni, törvényhozási uton akként módosittassék, hogy a mint ez más államban törvényesen szabályozva van, a megrendelés gyüjtése csak kereskedőknél és iparosoknál legyen megengedve, tekintettel azonban arra, hogy léteznek s keletkezhetnek egyes iparágak, melyekre nézve a czélba vett megszoritás káros hatással lenne, s melyeknél a jelen állapot hátrányok nélkül föntartható, a kormány föl volna hatalmazandó, hogy a megszoritás alól egyes iparczikkekre kivételt állapithasson meg. A kamara ily értelmü felterjesztést intéz a kormányhoz. Az Albrecht Hildegard alapot illetőleg, melynek kamataiból tudvalevőleg iparosoknak kamat nélküli kölcsönök adatnak, sok oldalról panasz merült fel a miatt, hogy az alapitvány rendeltetésével ellentétben kölcsönök, a mostani kezelés hiányossága miatt csak gyéren adatnak, ugy hogy most is körülbelül 30,000 forint kamat van felhalmozva. E bajokon segitendő, a kamara azt a javaslatot terjeszti a főváros tanácsa elé' hogy a kölcsönök kiosztásánál, ugy mint a czéhrendszer idejében a czéhmesterek, most az ipartestületek képviselői hallgattassanak meg. Ezután a kamarai kültagok uti költségeinek megtéritése herült ismét szóba. *Ráth* Károly kiszámitotta ugyanis, hogy az esetben, ha a kamara bizonyos korlátok között például egy évben, legfeljebb négyszeri megjelenés alkalmával téritené meg a kültagok menetjegy kiadásait; e megtérités a kamarát legfeljebb 1500—3000 frttal terhelné meg. A közös ülés ez irányban teendő tüzetes számitás alapján formulázott javaslat készitésére a két osztály négy-négy tagjából álló vegyes bizottságot küldött ki. A napirend kimeritése után Diviaczky kamarai tag sürgető szükségnek mondta, hogy az uj regále-megváltási törvényjavaslat közzététele előtt a kamara megvitatásának tárgyává tétessék, mely czélból fel kellene irni a kormányhoz. Miután ez ügyben bizottságot küldtek ki, az ülés véget ért.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Szeptember 24. —

Gabona-tőzsde.

A *buza*-üzlet iránya megszilárdult. Mérsékelt kinálat mellett kedvező vételkedv uralkodott s mintegy 20,000 mm. buza kelt el, mi mellett az árak 5 krajczárral javultak. Más gabonanemekben gyenge forgalom volt változatlan irány és ugyanilyen árak mellett. — Eladatott:

Buza: *Tiszavidéki* 300 mm. 80 k., 100 mm. 81.5 k. és 100 mm. 81 k. 7.55 frt, 100 mm. 81.5 k. és 300 mm. 80.1 k. 7.55 frt, 200 mm. 80.5 k. 7.57½ frt, 79.7 k. 7.55 frt, 300 mm. 80 k. és 200 mm. 79.5 k. 7.47½ frt, 100 mm. 79.5 k. 7.45 forint, 200 mm. 79.5 k. 7.55 forint, 1000 mm. 79.5 k. 7.52½ frt, 100 mm. 79.5 k. 7.50 frt, 100 mm. 79.2 k. 7.50 frt, 100 mm. 79 k. 7.35 frt, 300 mm. 79 k. 7.50 frt, 100 mm. 79 k. és 100 mm. 78 k. 7.45 frt, 100 mm. 79 k. 7.47½ frt, 100 mm. 78 k. 7.55 frt, 100 mm. 77.5 k. 7.30 forint, 1000 mm. 80.5 k. 7.65 frt, mind három hónapra.

Pestvidéki 200 mm. 79.5 k. 7.45 frt, 100 mm. 79.5 k. 7.45 frt, 100 mm. 79.5 k. 7.45 frt, 100 mm. 79.2 k. 7.47½ frt, 100 mm. 79 k. 7.40 frt, 2000 mm. 77.8 k. 7.35 frt, mind három hóra.

Fehérmegyei 460 mm. 78.2 k. 7.35 frt, három hóra.

Bácskai 1700 mm. 79 k. 7.60 forint, 100 mm. 78.6 k. 7.50 frt, 100 mm. 78.5 k. és 100 mm. 78 k. 7.40 frt, 100 mm. 78.5 k. 7.40 frt, 100 mm. 77.5 k., 100 mm. 77 k., 100 mm. 76 k., 100 mm. 75.4 k. és 100 mm. 75 k. 7.30 frt, mind három hóra.

Északmagyarországi 100 mm. 80.5 k. és 100 mm. 79.5 k. 7.37½ frt, mindkettő három hóra.

Szerbiai 100 mm. 77 k. és 300 mm. 75 k. 6.10 frt, mindkettő három hóra.

Rozs 400 mm. 5.27½ frt, 100 mm. 5.30 frt, 100 mm. 5.35 frt, 200 mm. 5.45 frt, mind készpénzfizetés mellett.

Zab 100 mm. 4.90 frt, 100 mm. 5.10 frt, mindkettő készpénzfizetés mellett.

Tengeri 8000 mm. 6.15 frt, készpénzfizetés mellett.

Köles 500 mm. 5.35 frt, készpénzfizetés mellett, 300 mm. 5.30 frt, három hóra.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frtig
Buza	uj bánsági	78—81 k/g	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	78—81 »	7.30	7.50
—	» pestvidéki	78—81 »	7.25	7.45
—	» fehérmegyei	78—81 »	7.30	7.50
—	» bácskai	78—81 »	7.30	7.50
—	» északmagyarorsz.	78—81 »	7.15	7.35
Rozs	»	70—72 »	5.35	5.55
Árpa	» takarmány	60—62 »	5.35	5.75
—	» égetni való	62—64 »	6.25	7.25
—	» sörfőzdei	64—66 »	7.75	8.90
Zab	»	39—41 »	5.10	5.50
Tengeri	ó bánsági	75 »	6.15	6.20
—	» másnemü	73 »	6.05	6.10
Köles	ó	— »	5.20	5.50
Repoze	uj káposzta	— »	12.—	13.50
—	» bánsági	— »	11.75	13.—

Határidőüzlet tegnap magasabb newyorki árfolyamok következtében szilárd irányban nyilt meg; a forgalom gyenge volt. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza őszre mintegy 10,000 mm. 7.42, 7.41, 7.40, 7.41 forinton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 20,000 mm. 8.25, 8.26, 8.24, 8.23, 8.24, 8.25 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.33, 5.34, 5.33 forinton.

Szokványzab őszre mintegy 5000 mm. 5, 5.05 frton.

Hivatalosan e hó 29-ikére felmondtak 6000 mm. szokványbuzát és 3000 mm. szokványzabot.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén barátságos hangulat mellett gyenge üzlet volt. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 7.41, 7.42 frton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 5000 mm. 8.26, 8.27 forinton.

Tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 5.33, 5.34 frton.

Déli 1 órakor hivatalosan záródnak.

Szokványbuza őszre	frt	7.41	—	7.43
Szokványbuza 1889. tavaszra	»	8.25	—	8.27
Uj tengeri 1889. május—juniusra	«	5.33	—	5.34
Szokványzab őszre	«	5.—	—	5.01
Szokványzab tavaszra	»	5.57	—	5.59
Káposztarepcze augusztus-szeptember e	«	—.—	—	—.—

Délutáni forgalom.

A délutáni tőzsdén berlini és párisi magasabb árfolyamok következtében szilárd irány uralkodott ugyan, de a forgalom gyenge volt. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 7.43, 7.44 frton.

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 8.26, 8.27, 8.28, 8.29 forinton.

Délutáni 5 órakor záródnak:

Szokványbuza őszre	frt	7.44	—	7.46
Szokványbuza 1889. tavaszra	»	8.29	—	8.31
Uj tengeri 1889. május—juniusra	«	5.33	—	5.35
Szokványzab őszre	«	5.02	—	5.04
Szokványzab tavaszra	«	5.57	—	5.59
Káposztarepcze aug.—szept.-re	«	—.—	—	—.—

Terménytőzsde.

Terményekben élénkebb forgalom volt.

Disznózsir pesti, hordóstul 65.50 frton köttetetvén, maradt 65—65.50 frt.

Szalonna, táblás 56—56.50 frton, füstölt 62.50 frton kelt.

Szilva, szerbiai szokványminőségü október—novemberre 7 forinton, 90 darabos október—novemberre 9.50 forinton, szerbiai vagy boszniai 100 darabos október közepére 8.50 frton, szerbiai 100 drbos kis hordókban, utban 8.25 frton, köttetett 56 kilogrammonkint, bosznia kereskedelmi áru szeptemberre, állomásokról szállitandó 11.50 frton, vétetett 100 kilogrammonkint.

Szilvaiz szlavóniai készáru 14 forinton köttetett.

Luczerna, magyar 48—56 frt, vörös 56—64 frt; minőség szerint.

Értéktőzsde.

Üzérkedési értékek és járadékok, ámbár a valuta ismét hanyatlott, szilárd irányt követtek, de a forgalom nem nyert nagy kiterjedést. Közlekedési vállalatok alig változtak. Helyi értékek közt a bankok, Drasche-féle téglagyár, rimamurányi vasmü szilárd irányt követtek. Athenaeum olcsóbbodott. Valuták és váltók olcsóbbak.

Előtőzsde.

Az előtőzsdén osztrák hitelrészvény 313.50 és 314,50 közt ingadozott, magyar aranyjáradék 101.30-tól 101.40-ig kelt.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 314.40—314.50, magyar aranyjáradék 101.40—101.42²/₂

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén osztrák hitelrészvény 314.50 és 315 közt ingadozott, magyar hitelbankért maradt 307 pénz, pesti magyar kereskedelmi bank 760-tól 762-ig, magyar jelzálog hitelbank 141.75-ön, magyar aranyjáradék ultimóra 101.42½-től 101.30-ig, magyar papirjáradék ultimóra 91.12½-től 91-ig, pesti magyar kereskedelmi bank 760-tól 762-ig, Ganz-féle vasöntőde 878-on, Drasche-féle téglagyár 242-őn, rimamurányi vasmü 111-en köttetett.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 314.80—314.90, magyar hitelbank 307—307.25, magyar aranyjáradék 101.25—101.27½, magyar papirjáradék 91.05—91.07½.

Premium-üzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 2—3 frt, nyolcz napra 5.50—6 frt, egy hóra 12—14 forint.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén nyugodt irány mellett gyenge forgalom volt. Osztrák hitelrészvény 315-től 314.60-ig, osztrák-magyar államvasut 280-on, magyar aranyjáradék 101.25-ön árultatott.

2 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 314.60—314.70, magyar aranyjáradék 101.25—101.27½.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsde teljesen üzlettelen volt, kötés nem jött létre.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, szept. 24. Az üzlet változatlan. Magyar urasági öreg, nehéz 48—49 frt, fiatal nehéz 50—51 forint, fiatal közép 50—51 forint, fiatal, könnyü 50½—51 forint, közönséges (szedett) nehéz 48—49 forint, közép 48—49 forint könnyü 47½—48½ forint. Romániai, bakonyi, átmeneti nehéz ——— forint, közép ——— forint, könnyü —.— frt, eredeti (Stachel) nehéz ——— frt, közép ——— frt Szerbiai nehéz 49—50 frt, közép 49—49½, könnyü 47½—48½ frt. Hizó egy éves, —.— forint, hizó két éves makkos ——— forint, hizó öreg —.— forint. Sertéslétszám: Szeptember 21-én volt készlet 105,238 db, szeptember 22 és 23-án felhajtatott 759 drb, szeptember 22 és 23-dikán elszállittatott 1627 drb, szeptember 23-án maradt készletben 104,370 darab sertés.

BÉCSI ÉRTÉKTOZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, szept. 24. (Az *Egyetértés* távirata.) A helyi spekuláczió a mai előtőzsdén élénkebb tevékenységet fejtett ki, mint az utóbbi napokban, minek következtében az üzlet javult s az árfolyamok javultak. Hitelrészvényekben és járadékokban igen élénk forgalom volt. vasuti részvények nem javultak; osztrák-magyar államvasut ismét lanyhább volt; dunagőzhajózási részvények javultak. Valuták kinálva, lanyhábbak.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 314.60, magyar hitelbank 307.50, tartományi bank 227.25, uniobank 218.25, osztrák-magyar államvasut 247.40, déli vasut 104.75, dohányrészvény 110.75, májusi járadék 81.80, magyar aranyjáradék 101.40, magyar papirjáradék 91.15, husz frankos arany 9.60.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde szilárd árfolyamokkal nyilt meg. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 314.90, magyar hitelbank 307.50, osztrák tartományi bank 227.25, uniobank 218.25, angol-osztrák bank 116.25, osztrák-magyar államvasut 247.30, déli vasut 105, Károly Lajos-vasut 208. 75, dohányrészvény 111, májusi járadék 81.80, magyar aranyjáradék 101.42, magyar papirjáradék 91.12. husz frankos arany 9.60, német birodalmi márka 59.35.

A forgalom ismét csendes, csak dohányrészvényekben van jelentékeny üzlet emelkedő árfolyamok mellett. Váltók és valuták változatlanok, lanyhák.

2½ órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 314.60, angol-osztrák bank 116.50, uniobank 218.25, bankegyesület 100.75, magyar hitelbank 307.25, osztrák tartományi bank 227.25, osztrák-magyar államvasut 248.—, Károly Lajos-vasut 210.—, dunagőzhajózási részvény 409, Lloyd részvény 445, észak-nyugoti vasut 165.25, elbavölgyi vasut 201.25, tramway 227.50, déli vasut 105.50, májusi járadék 81.77, osztrák aranyjáradék 110.85, magyar aranyjáradék 101.34, magyar papirjáradék 91.07, északi vasut 2475, bécsi községi sorsjegy 144.50, 20 frankos arany 9.59½, német birodalmi márka 59.30. Valamivel gyengébb.

Bécs, szept. 24. *(Magyar értékek hivatalos zárlata).* Magyar földtehermentesitési kötvények 104.50, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 104 75, 5½%-os magyar földhitelintézeti záloglevél —.—. Erdélyi vasut. 179.75. Magy. keleti vasut els. k. 112.50. Magy. ny. sorsjegy 130.20. Szőlődézsmaváltsági kötvények —.— 5%-os papirjáradék 91.—. Tiszavölgyi sorsjegy 124.50. Magyar 4%-os aranyjáradék 101.30. Magyar vasuti kölcsön 146.75. Magyar hitelbank 307.50. Alföldi vasut 182.50. Magyar északkeleti vasut 160.50. Keleti vasuti elsőbbség 97.90. Tiszavidéki vasut-részvény 248. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank részvény 97.—. Kassa-oderbergi vasutrészvény 142.—. Dohány-részvények —.—. Leszámitolóbank —.—. Temes Béga —.—.

Bécs, szept. 24. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* **Osztrák hitelrészvény** 314.40. **Déli vasut** 106.—, **4%-os aranyjáradék** 110.75. **Váltó Londonra** 111.30. **Károly-Lajos vasut** 210.—. **1864-es sorsj.** 170.50, **1860-as sorsjegy** 139.75, **Török sorsjegy** 24.50. **Angol-osztrák bankrészvény** 116.25. **4·2%-os ezüstjáradék** 82.50. **Osztrák államvasut** 248.50, **20-frankos** 9.—. **4·2%-os papirjáradék részv.** 81.17. **Osztrák hitelsorsjegy** 183.—, **osztrák-magyar bankrészvény** 876. **Csász. kir. arany** 576. **Német bankváltók** 59.17, **Elbavölgyi vasut részv.** 201.50, **Bécsi bankegyesület részvényei** 100.75. **Dunagőzhajózási-társ.-részv.** 410. **Emelkedő.**

Délutáni és esti forgalom a bécsi értéktőzsdén

Bécs, szept. 24. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *A déli tőzsde zárlata után* jegyeztetett: Osztrák hitelrészvény 315.80, tartományi bank 228.25, osztrák-magyar államvasut 249.25, déli vasut 107, elbavölgyi vasut 201.75, magyar aranyjáradék 101.26.

Délután szilárd irány mellett gyenge üzlet volt. Osztrák hitelrészvény 314.70-en, magyar aranyjáradék 101.32-ön kelt.

Az esti magánforgalomban maradt osztrák hitelrészvény 314,40, magyar aranyjáradék 101.25.

Praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, szept. 24. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A dijtételek alig változtak. Osztrák hitelrészvény holnapra 1½—2 forint, nyolcz napra 5½—6½ forint, egy hónapra 11½—13½ forint, három hónapra 23—26 frt; osztrák-magyar államvasut egy hónapra 11½—13½ frt, három hónapra 23—26 forint, magyar aranyjáradék egy hónapra 2¾—3¼ százalék, három hónapra 4½—5½ százalék.

Magánkamatláb: Elsőrendü váltóra 4½—4¾ százalék, távolabbi látra és telepitett váltóra 4¾—5¼ százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, szept. 24. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A tegnapi magasabb newyorki gabonaárak következtében szilárdabb irány uralkodott s az árfolyamok mérsékelten javultak. Jelentékenyebb üzlet azonban csak buzában tavaszra fejlődött ki. Köttetett: *Buza* tavaszra 8.65, 8.68, 8.67 frton, *rozs* tavaszra 6.60 frton, *zab* tavaszra 5.49—5.52 frton, őszre 6.04—6.08 frtig, uj *tengeri* 5.63—5.64 frtig. Felmondatott 2000 mm. buza és 1000 mm. tengeri.

Délután jelentéktelen üzlet volt s az is buzára szoritkozott, mely kedvező külföldi tudósitások következtében szilárd irányt követett. Buza tavaszra 8.69 frton kelt, zab őszre 5.51 frton vétetett. Névleg jegyeztetett: buza őszre 7.85 frt, rozs őszre 5.95—5.97 frtig, tavaszra 6.56—6.58 frtig, zab tavaszra 6.06—6.08 frtig, tengeri szeptember—októberre 6.35 frtig, uj tengeri 5.64—5.66 forintig.

Kész áruban igen gyenge üzlet volt. Tengeri azonnali átvételre 3000 mm. kelt el 6.40 forintjával Győrből.

Szesz ára tartva. Kontingentált szesz január—májusra 18 frton, november—májusra 17.50 frton adatott el. Készáru 20.50 frt pénz, októberre a vevő tetszése szerint 20.25 frt pénz, novemberre a vevő tetszése szerint 19.25 frt áru.

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Hamburg, szept. 24. (*Kávé.*) Santos good average októberre 67, deczemberre 63.25, márcziusra 61.25 márka.

Newyork, szept. 24. *Kávé*: Rió vagy Santos VII. deczemberre 11.20, márcziusra 10.80 cent.

Havre, szept. 24. *Kávé* folyó hóra 85 frank, négy hóra 79 frank.

Prága, szept. 24. Nyers *czukor* Prágában átvéve 15.70 frt, Aussigból szállitva 16 frt, finomitott czukor Prágában változatlan.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Átszámitási árfolyam német piaczokra 100 márka vista 58.30 frt, 100 frt 47.55 frt.

Szeptember 24.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.			
Buza folyó hóra	26.30	12.58	—.—
— októberre	26.30	12.58	+ 0.02
— nov.-től 4 hóra	26.90	12.87	— 0.02
— első 4 hóra	27.25	13.04	— 0.05
Liszt folyó hóra	60.50	18.21	+ 0.12
— okt.-re	60.30	18.15	—.—
— nov.-től 4 hóra	60.50	18.21	+ 0.06
— első 4 hóra	61.10	18.39	+ 0.06
Olaj folyó hóra	67.50	33.30	+ 0.05
— okt.-re	67.25	32.18	— 0.56
— nov.-decz.-re	67.25	32.18	— 0.95
— első 4 hóra	66.—	31.58	+ 0.05
Szesz folyó hóra	43.—	22.42	+ 0.10
— okt.-re	40.75	21.24	— 0.17
— nov.-decz.-re	40.75	21.24	— 0.04
— első 4 hóra	41.25	21.50	— 0.17
BERLIN.			
Buza szept.-októberre	179.75	10.66	+ 0.02
— nov.-deczemberre	182.25	10.81	+ 0.02
Rozs szept.-okt.-re	156.25	9.27	+ 0.05
— nov.-decz.-re	158.—	9.37	+ 0.01
Zab szept.-okt.-re	132.—	7.82	— 0.02
— nov.-decz.-re	129.—	7.67	+ 0.04
Olaj szept.-okt.-re	56.50	33.50	+ 0.24
— 1889. ápr.-máj.-ra	55.80	33.09	— 0.27
Szesz szept.-okt.-re	35.50	21.05	+ 0.20
— 1889. ápr.-máj.-ra	36.—	21.34	+ 0.12
STETTIN.			
Buza szept.-októberre	179.—	10.61	— 0.18
— ápr.-májusra	186.50	11.06	— 0.12
Rozs szept.-októberre	152.50	9.04	— 0.67
— ápr.-májusra	157.50	9.34	— 0.02
Olaj szept.-okt.-re	56.50	33.50	— 0.17
— ápr.-májusra	56.50	33.50	— 0.17
Szesz helyben 50 márka fogyasztási adóval	53.25	31.58	— 0.19
— Helyben 70 márka fogyasztási adóval	33.40	19.81	— 0.16
— szeptemberre 70 márka fogyasztási adóval	33.—	19.57	— 0.10
— szept.-okt.-re 70 márka fogyasztási adóval	33.—	19.57	— 0.10
KÖLN.			
Buza nov.-re	19.60	11.62	— 0.12
— márcziusra	20.40	12.10	— 0.06
Rozs nov.-re	15.60	9.25	— 0.16
— márcz.-ra	16.40	9.73	+ 0.45
Olaj helyben	62.—	36.77	— 0.18
— októberre	60.25	35.73	+ 1.03
BOROSZLÓ			
Buza	17.30	10.26	— 0.27
Zab	15.10	8.95	— 0.17
Szesz	51.—	30.24	— 0.33
Rozs	17.20	10.20	— 0.17
Repoze	25.50	15.—	— 0.08
Tengeri	13.50	8.—	— 0.05

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető hely szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a transaktió-költségek, továbbá a medió- és ultimo-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 58 frt 30 kr 100 frank vista = 47 frt 55 kr.

Szeptember 24.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. értékben
PÁRIS.			
*Franczia 3%-os járadék	83.47	—.—	—.—
» 5½%-os »	105.85	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut . U	532.—	252.06	— 0.01
Osztrák déli vasut . M	228.—	104.93	+ 0.21
*Osztrák földhitel-részvénytársaság . M	846.—	—.—	—.—
*Franczia törleszthető járadék . U	86.70	—.—	—.—
Osztrák 4%-os aranyjáradék . U	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön . K	307.—	145.50	+ 0.28
Magyar jelzálog-hitelbank . M	—.—	—.—	—.—
Bécsi unió-bank . K	—.—	—.—	—.—
Magyar aranyjáradék . U	85.38	101.14	— 0.05
Magyar 5%-os papirjáradék . U	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank K	—.—	—.—	—.—
Magyar országos bank . K	—.—	—.—	—.—
BERLIN.			
Osztrák 4%-os papirjáradék . K	68.50	81.32	— 0.39
» 5%-os » . U	81.96	97.22	— 0.24
» 4%-os ezüstjáradék . K	69.20	82.27	— 0.35
» 4%-os aranyjáradék . K	92.80	110.49	— 0.88
Magyar aranyjáradék . U	85.20	101.29	— 0.16
» 5%-os papirjáradék . U	76.20	90.78	— 0.44
» keleti vasuti kötvények . K	82.—	97.61	—.—
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv. . K	103.30	122.75	— 0.73
Osztrák hitelrészvény . U	166.10	315.09	+ 0.25
Magyar hitelbank . U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut . U	105.—	249.00	— 0.68
Osztrák déli vasut . U	48.—	109.05	+ 2.05
Károly-Lajos vasut . U	89.—	210.93	— 0.24
Kassa-oderbergi vasut . K	59.60	141.73	+ 0.10
*Román vasutirészvények	—.—	—.—	—.—
Orosz bankjegy	218.80	129.75	+ 0.95
Váltó bécsi piaczra	168.10	59.41	— 0.07
*Keleti kölcsön II. kibocsátás	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-hitelbank . K	63.20	—.—	—.—
» leszámitoló és pénzváltó-bank K	—.—	—.—	—.—
» országos bank . K	—.—	—.—	—.—
FRANKFURT.			
Osztrák 4%-os papirjáradék . K	68.30	81.08	— 0.51
» 5%-os » . U	81.95	97.28	— 0.30
» 4%-os ezüstjáradék . K	69.20	82.27	— 0.31
» 4%-os aranyjáradék . K	92.80	110.49	— 0.88
Magyar aranyjáradék . U	85.20	101.29	— 0.26
» %-os papirjáradék . U	76.30	90.85	— 0.32
Osztrák hitelrészvény . U	264.62	315.19	+ 1.25
Osztrák-magyar bank . U	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut . U	209.—	248.47	—.—
Károly-Lajos vasut . U	177.12	210.55	— 2.29
Osztrák déli vasut . U	90.—	107.71	+ 1.69
Erzsébet osztrák nyugoti vasut . K	—.—	—.—	—.—
Magyar-gácsországi vasut . U	—.—	—.—	—.—
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötvények . K	—.—	—.—	—.—
Váltó bécsi piaczra	168.10	59.41	— 0.12
*4½%-os földhitelintézeti záloglevél . K	—.—	—.—	—.—
Magyar leszámitoló és pénzváltó-bank K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelbank . U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálog-bank . K	—.—	—.—	—.—
Magyar orsz. bank	—.—	—.—	—.—

Trieszt, szept. 24. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Váltó Londonra 121.50, olasz bankpiaczokra 47.55, Napoleon d'or 9.57½, májusi járadék 81.75, magyar papirjáradék 91.15, magyar aranyjáradék 101.40, osztrák hitelrészvény 314.70, osztrák-magyar Lloyd-részvény 440, olasz járadék 96.30, olasz bankjegy 47.60.

Berlin, szept. 24. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A tőzsde általában élénk, az árfolyamok emelkedtek, bankok és bányaértékek kedveltek, vasutak közül csak egyesek részesülnek nagyobb figyelemben. Arra a pétervári hirre, hogy az ötszázalékos aranykölcsönt konvertálják, orosz járadékokban élénk üzlet fejlődött. Zárlat szilárd. Rubelek emelkednek. Magánkamatláb 2⅞%.

Berlin, szept. 24. (Tőzsdei tudósitás.) Az irány nagyon szilárd; rubelhausse folytán élénk; bankok élénkek, járadékok, különösen magyar aranyjáradék igen élénkek.

Berlin, szept. 24. (Utótőzsde.) Magyar aranyjáradék 85.25, osztrák hitelrészvény 166.25, osztrák déli vasut 45.75, osztrák-magyar államvasut 105.50. Szilárd.

Páris, szept. 24. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *12 óra 55 perczkor jegyeznek*: 3%-os járadék 83.45, 4½ százalékos járadék 105.95, olasz járadék 97.55, magyar aranyjáradék 83.43, egyiptomi kölcsön 434.37, spanyol kölcsön 76.18, török vasuti kölcsön 15.70, ottoman bankrészvény 559.37, Rio Tinto 618.75, Szuezrészvény 2262, Panama-részvény 273.75, osztrák-magyar államvasut 533.75, osztrák déli vasut 225.

3 óra 40 perczkor záródnak: 3%-os franczia járadék 83.47, 4½%-os franczia járadék 105.87, osztrák államvasut 532, déli vasut-részvény 228, osztrák földhitel-részvény 846, franczia törleszthető járadék 86.70, magyar vasuti kölcsön 307, 4%-os magyar aranyjáradék 85⅜, ottomán bank 556.87. Renyhe.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Marhavásár.

Bécs (St.-Marx), szept. 24. (Távirat.) Felhajtatott 5378 vágómarha: közte 2812 magyar, 1213 gácsországi és 1353 német fajta; közte 1191 sovány. Jó áru kevés volt, s azért árát tartja, silányabb áru 1 forinttal olcsóbb. Fizettek: magyar ökrökért 51—62 frtot, gácsországi ökrökért 52—62 frtot, német ökrökért 52—64 frt, legelőre valókért 47—51 frtot 100 kilónkint.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Ló- és szarvasmarha-dijazás.** A somogymegyei gazdasági egyesület által évenkint rendezni szokott lóárverés — eredményét tekintve — már évek óta hanyatlott: az utóbbi pedig teljesen elesett. Hogy tehát a gazdasági egylet az állattenyésztés terén meghozza továbbra is áldozatát, sőt e téren hasson és buzditson, Somssich Andor, az egylet alelnöke a tenyészállat-dijazást inditványozta egy bizottsági ülésen, mely bizottsági inditványképen a nagygyülés elé terjesztetvén, az egyhangulag elfogadta azt. Az első dijazás f. hó 17-kén volt a honvédtéren, hol nemcsak az egyesület által kiküldött bizottság jelent meg pár kivétellel, de a birtokos osztályból is sokan voltak, a polgárságból pedig tömegesen. Lovat sokat állitottak ki s a megyének több vidéke erősen volt képviselve, mint p. o. Pula, Egres, Hetes, Atala, Gölle stb. községek. Az is fokozta az érdeklődést, hogy ugyan ezen alkalommal a hadsereg lószükségletének fedezése végett katonai lóvásár és mének vásárlása is volt kiküldött katonai bizottságok jelenlétében. A földmivelésügyi miniszteriumtól jelen volt Luczenbacher oszt.-tanácsos, Szabó, Girovecz alezredes, Hegedüs és Dezső századosok; Inkey Antal, a lótenyésztési szakosztály elnöke; az osztrák honvéd-lovasságtól Schmitzhausen százados stb. A tenyészkanczák és piaczképes lovak jutalmazása egészen külön helyen történt; mind az anyakanczák, mind a más sorozatba eső lovak külön felállitva. Tenyészanya kancza volt összesen 51 darab, mindegyik mellett csikója. Piaczképes ló pedig 60 és néhány darab. Tehát összesen 110-nél több a csikókon kivül. A gyakorlótér másik pontján voltak a katonai lóvásárra vezetett lovak; ismét másik pontján a ménlovak.

A mi azonban a tenyész-szarvasmarhákat illeti, itt megdöbbenést keltett általánosan az a szomoru tény, hogy egyetlen magyar fajta tenyész tehenet nem láttunk a dijazásnál.

Somogymegyében a szarvasmarha létszám nagyon megfogyott, a minőség pedig tökéletesen alászállt annyira, hogy ha erősebb munkabiró, igavonó marhát akarnak venni gazdáink, messze vidékeken eső vásárokra kell elmenniök, hogy azt beszerezhessék. Ennek pedig legfőbb oka az, hogy a tagositások alkalmával a közlegelők nagy részben megszüntek; az egyes telkes polgároknak eső rész feltöretett s jelenleg mivelés alatt van; télen s nyáron pedig istállón tartani barmot, csak olyan polgárok tehetik, kiknek birtokuk nagyobb, vagy másként jól élnek.

Általánosan leverő esemény a szarvasmarha létszámának csökkenése s minőségben alászállása, különösen olyan nagy termelő megyében, minő Somogy.

Midőn a vidékiek megérkeztek, megkezdte a biráló bizottság müködését, és pedig elsőben a piaczképes lovaknál. Következők nyerték a dijakat: Kovács Antal Pulából az első dijat, 5 db. aranyat, 3½ éves pejkanczájával, apja Okból. Paiss Mihály Csökölből 3 db. aranyat világos pejkanczájával, 3½ éves, apja Nonius. Puskás József M.-Egresről 3 db. aranyat 3½ éves szürke kanczájával, apja Tündér. Bodó János Gölléből, 2 db. aranyat pej kanczájával, 3½ éves, apja Boros. Puska Albert Gölléből, pej kanczájával 2 db. aranyat. Tenyészanyakanczáknál: az első dijat 10 db. aranyat kapta Kelemen Ferencz Pulából, aranysárga lovával 5½ éves, apja sárga liliom. Visnyai János Pulából sárga 7 éves lovával kapta az 5 db. arany dijat, apja Sif Justice. Berki Imre Karádról sárga 7 éves lovával 3 db. aranyat, apja Pulkán. Berényi János Karádról 4 éves sárga lovával 3 db. aranyat, apja Sif Justice, Vargha József N.-Dobszáról 8 éves pej lovával 2 db. aranyat, apja Gidrán. Illés József 8 éves pej lovával 2 db. aranyat, apja Atlás.

Mi a lovakat illeti, volt több szép alkatu, jó anyag, a polgárok közül csak kevesen viselik gondját még szép lovaiknak is. Magyar fajta tenyésztehén egyetlen darab nem volt, holott 40 db. arany volt kitüzve dijazásukra. Egy nyugati faju tehén volt csak, s hogy jutalmazás nélkül ez se menjen el, és ösztönzésül szolgáljon, — a bizottság eltért a programmtól és 3 db. aranynyal dijazta.

Arany diszoklevelet kaptak: Czaidar Károly Igalból, Kelemen Imre Pulából, Marosi János Hetesről, Tóth Imre Atalából, Kalmár Imre ugyanonnét, Szántó János Hetes és Déczi Sámuel Aszalóból.

A katonai lóvásáron szinte sok ló volt eladó; vettek 12 darabot; legdrágább ár volt egy lóért 375 frt, legkevesebb 235 frt. Egy ló egyik szemére vak volt, mely utóbb visszaadatott gazdájának.

Gazdasági tudósitások.

Ó-Kanizsa, szept. 23. (Az *Egyetértés* tudósitása.) A tengeri szedése megkezdődött s már évtizedek óta nem volt olyan bő termésünk mint az idén, a csövek nagyok, jól megtermettek s nehezek. Időjárásunk igen száraz, ami egyrészt igen alkalmas a tengeri szedésre, másrészt azonban a szántás ezáltal lehetetlenné van téve, mert a föld nagyon száraz, Gabonakereskedésünk, mely az idén igen élénk volt, most szünetel, az árak hanyatlanak, jegyeztetik: Buza I. r. 6.80 frt, árpa 4.70—4.80 frrt, zab 4.40—4.60 frt, bab 7 frt, csöves tengeri 2.10—2.20 frt, minden métermázsánkint. A Tisza apad s a terhes hajók közlekedése akadályokkal jár.

NAPIREND: szeptember 25-én.

Naptár: Kedd. — Róm. kath.: Kleofás, Jéz. tan. — Prot.: Kleofás. — Görög-orosz: (szept. 13.) Földtám. temp. — Zsidó: (tisri 20) — Nap kél 5 ó. 52 p., nyugsz. 5 ó. 50 p. — Hold kél 8 óra 36 p. este. nyugsz. 10 óra 54 p. délelőtt. — Délelőtt 9 órakor hold a földközelben.

Miniszterelnök mint pénzügyminiszter fogad d. u 5—6.

Kereskedelmi miniszteri államtitkár fogad délelőtt a rendes hivatalos órák alatt.

Horvát miniszter fogad d. e. 10— d. u. 2.

A főv. egylet ülése d. u. 5 órakor a régi városházán.

Az országos régészeti és embertani társulat havi ülése d. u. 5 órakor az akadémia ülés termében.

Királyi várpalota Budán, megtekinthető d. e. 9—12 és d. u. 3—6. Jelentkezhetni a várkapitányságnál.

Hazai termékek állandó kiállitása a kereskedelmi muzeumban. Városligeti iparcsarnok. Naponként d. e. 9—12 óráig és d. u. 3—7 óráig. Vasárnap és ünnepnapokon d. u. 20 kr belépti dij, különben szabad a belépés. Ugyanott látható a *müfestészeti sorsjáték nyeremény-tárgyainak kiállitása.* Belépti dij 20 kr.

Nemzeti muzeum: régiségtár d. e. 9 d. u. 1.
Orsz. tanszermuzeum a budai állami tanitóképző intézet épületében d. e. 9—12 és d. u. 3—6.
Gazdasági muzeum a Köztelken d. e. 10— d. u. 5-ig.
Műszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9-től 1-ig.
Vörös-kereszt-egyleti Erzsébet-kórház (Budán, Krisztinaváros) I. és II. osztályán levő betegek meglátogathatók d. e. 9—11, d. u. 2—5 óra között, a III. osztályon levő betegek d. u. 2—4 óra között, idegenek megszemlélhetik a kórházat d. u. 2—4 óra között.
Akadémiai könyvtár d. u. 3—7-ig.
Egyetemi könyvtár d. e. 10—12 és d. u. 4—8.
Muzeumi könyvtár d. e. 9-től d. u. 1-ig.
Egyetemi füvészkert az üllői-uton d. e 8—12 és d. u 2—7-ig.
Állatkert nyitva egész nap. Látható Krao majomkisasszony. Belépti dij 30 kr.
Margitsziget a felső vendéglőnél csütörtökön és vasárnap katona zenekar. Hajó-közlekedés félóránként.

Kivonat a hiv. lap szept. 23. számából.

Arverések a fővárosban. Eibisch Gyuláné 824 frtra becs. ingós. szept. 24. VI. ker. Csányi-utcza 6. Willers Emil 826 frt 50 krra becs. ingós. szept. 28. II. ker. fő-utcza 16. Mandl Ignácz 7887 frtra becs. ingós. okt. 6. V. ker. bálvány-utcza 22. Fürst Albert 26,789 frt 10 krra becs. ingós. okt. 2. V. ker. váczi körut 56. Obláth Rudolf 483 frt 30 krra becs. ingós. szept. 24. I. ker. Döbrentei-utcza 24. Beck Mór 320 frtra becs. ingós. szept. 24. Vesselényi-utcza 39.

Arverések a vidéken. Pitzl Mártonné 3796 frtra becs. ingatl. okt. 17. Bánfalu. (Nezsider.) Lóh Gusztáv 3100 frtra becs. ingós. okt. 3. Beszterczebánya. Vida István 486 frtra becs. ingatl. szept. 27. Tök. (Pestvidéki kir. törvényszék.) Taposy Márton 3658 frtra becs. ingatl. nov. 1. Gyöngyös. Svartz András 1485 frtra becs. ingatl. decz. 28. Homok. (Kaposvár.) Ziniel Anna 3689 frtra becs. ingatl. nov. 30. Barátfalu. (Nezsider.) Schussmann Joszim 776 frtra becs. ingatl. okt. 4. Gattaja. (Detta.) Popi Joczáné 2657 frtra becs. ingatl. okt. 10. Szabadhely (Arad.) Pavek József 586 frtra becs. ingatl. okt. 29. Neszmély. (Tata.) Hamp József 615 frtra becs. ingatl. decz. 12. Csakova. Tar Gyula 2556 frtra becs. ingatl. okt. 22. Nagy-Szőllős. Gombos Rozi 600 frtra becs. ingatl. okt. 6. Zenta. Thoma Mihály 1681 frtra becs. ingós. szept. 29. Bia. (Pestvidéki kir. törvényszék.) Kiss Kelemen 316 frtra becs. ingós. szept. 24. Vecsés. (Monor.)

Csődmegnyitás. Weisz A. L. nagyszombati bej. keresk. ellen. Csődbiztos Hettlényi Lajos trvsz. jegyző, tömeggondnok dr. Kirz Bernát nagyszombati, helyettes Aixinger László pozsonyi ügyvédek. Bejelentési határidő nov. 12.

Csődmegszüntetés. Novák és Maksay kolozsvári bej. keresk. és Maksay és Beke kolozsvári bej. keresk. ellen.

Pályázatok. A gy.-szt.-miklósi kir. jbiróságnál irnoki, — a szigetvári kir. adóhivatalnál adótárnoki, — a homonnai m. kir. adóhivatalnál VI-od oszt. adótiszti, — a mohácsi kir. sóhivatalnál sóhordári, — a nyirbátori kir. jbiróságnál irnoki, — a temesvári m. kir. dohánygyárnál kapusi állásokra.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

NYILT-TÉR.

Német szinház.

Előleges jelentés.

Vasárnap, 1888 szeptember hó 30-án,
Első vendégjátéka a meiningi hercz. udv. szinháznak.

Először:

Die Jungfrau v. Orleans.

Regényes szinmü 5 felvonásban és egy előjátékkal **Schiller Frigyestől.** 7562

Az ülések árai a következők:

Földszinti páholy 12 frt, I. rangu páholy 10 frt, II. rangu páholy 8 frt, ülés a vidékiek páholyában 3 frt, földszinti ülés I. sorban 3 frt, földszinti ülés II.—VII. sorban 2.50 kr., földszinti ülés VII.—XVI. sorban 2 frt, földszinti ülés XVII.—XXIII. sorban 1.50 kr., erkély I. sor 2 frt, erkély II. és III. sor 1.50 kr.. ülés a II. rang 1. sorban 1.50 kr., ülés a II. rang 2., 3., 4. és 5. sorban 1 frt, ülés a III. rang 1. sorban 70 kr., ülés a III. rang 2. és 3. sorban 60 kr., belépti dij III. rang 30 kr. Páholyjegyek és biztos ülések délelőtt 10—1 óráig és délután 3—5-ig József-tér 9. szám alatt az udvarban és a szinház épület előcsarnokában — gyapju-utcza — kaphatók f. hó 27-től kezdve.

Első fővárosi orpheum

Nagymező-utcza 17. sz. 7454

Ma fellépnek: **Schwab és Lichtenstein** kitünő duettistáknak. — **Olga Iwanowna** orosz-román énekesnőnek. Továbbá fellépnek a következők: a **Japáni-csoport, Schenk Márton** bécsi dalkomikus ismételt fellépte, csupa uj kupléval. **Neumann Laura** k. a. bécsi dalénekesnő két nővérével **Amália** és **Gizellával**, tyroli énekesnők. **Feldau Jozefin** k. a. **Senorita Lotty** egyensulytartó a mozgó gömbön. **Huline Brothers** a világ legelső zenészeti mimikusai. **Lala Sultana Hadgi** tornázó-társaság. **André-család** bűvészek és equilibristák. **Brady** és **Wallenstein** bécsi párdalosok.

SZINHÁZAK.

NEMZETI SZINHÁZ.
Évi b. 192. Havi b. 24.
Budapest, szeptember 25-én.

MEDEA.

Tragédia 5 felv., irta Grillparzer, forditotta Ambrus Z.

Személyek:

Kreon	Szacsvay
Kreuza	Hegyesi M.
Jázon	Nagy I.
Medea	Jászay M.
Aizon	Turcsányi O.
Abszürtosz	Novák I.
Góra	Györgyné
Követ	Pintér
Földmives	Abonyi
Rabszolga	Bérczi
Cseléd	Lubinszkyné

Kezdete 7 órakor.

Holnap, szeptember 26-án. *Ida.*

M. KIR. OPERAHÁZ.
Bérlet 14. sz.
Budapest, szeptember 25 én.

FIDELIO.

Nagy opera 2 felvonásb. Irta Treischke. Forditotta Lengei. Zenéjét szerzette Beethoven Lajos.

Személyek:

Fernando	Tallián
Pizarro	Láng
Florestán	Pauli
Leonora	Györgyné
Rocco	Szendrői
Marcellina	Kordin M.
Jaquino	Kiss D,
1-ső fogoly	Kiss B.
2-ik »	Szekeres
1-ős tiszt	Sebestyén
2-ik »	Várady

Kezdete 7 órakor.

Holnap, szeptember 26-án. Arkel Teréz assz. és Perotti Gyula ur vendégjátékául: *Ördög Róbert.*

NEP-SZINHAZ.
Budapest, szeptember 25 én.
Blaha Lujza asszony mint vendég.

Királyfogás.

Eredeti nagy operette 3 felv. Irta Csiky Gergely. Zenéjét szerzette Konti József.

Személyek:

Radzivil hg	Vidor
Marx	Kassai
Kopek	Gyöngyi
Balström	V. Kovács
Fjóra	Blaha L.
Almanzor	Horváth
Lola	Hevesi J.
Don Bernardo	Németh
Amadil	Bácskai J.
Cogollos	Ujvári
Sanguszkané	Klárné
Zborovszky	Tirnovai
Vislocki	Füredi K.
Melniczky	Halász
Zamojsky	Izsó
Granadai érsek	Kósa
Guzman	Narczisz
Granadai hirn.	Kopácsi
Országgy. kikiáltó	Egri
Narciss	Marton
Venczel	Bajor
Udvarmester	Enyvári
Udvari orvos	Csendes

Kezdete 7 órakor.

Holnap, szeptember 26-án. Blaha L. assz. mint vendég. *A suhancz.*

KRISZTINAVÁROSI SZINKÖR.
Budapest, szeptember 25-én.

A peleskei nótárius.

Eredeti szinmü 4 felv.
Kezdete 7 órakor.

Vizállás, 1888. szept. 24.

A folyó neve	Állami vizmércze állomás	Ma (méterben) 0. pont felett	Ma 0. pont alatt	Tegnap (méterben) 0. pont felett	Tegnap 0. pont alatt
Duna	Pozsony	2.46	—	2.79	—
	Komárom	2.82	—	3.15	—
	Budapest	2.75	—	3.10	—
	Mohács	4.14	—	4.62	—
	Ujvidék	4.15	—	4.81	—
	Pancsova	2.12	—	2.11	—
	Orsova	2.56	—	2.54	—
Vág	Szered	0.27	—	0.30	—
	Máramaros-Sziget	0.27	—	0.18	—
Tisza	V.-Namény	—	0.74	—	0.66
	Tokaj	—	0.60	—	0.56
	Szolnok	—	0.60	—	0.54
	Szeged	—	0.22	—	0.16
	Török-Becse	0.86	—	0.88	—
Szamos	Szatmár	0.09	—	0.11	—
Bodrog	S.-Patak	0.04	—	0.07	—
Körös	Békés-Gyula	—	0.28	—	0.36
	Gyoma	—	0.61	—	0.60
	Szarvas	—	—	—	—
Maros	Arad	—	1.14	—	1.13
Béga	Temesvár	—	0.51	—	0.50
Dráva	Barcs	1.01	—	1.17	—
	Eszék	2.56	—	2.60	—
Száva	Sziszek	—	0.44	—	0.43
	Mitrovicza	0.70	—	0.76	—

Közlekedési utmutató.

Megjelent legutóbb az Egyetértés szeptember 7-diki számában.

Időjárás

a m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1888. szept. 24. reggel 7 órakor.

Budapesten a megelőző nap legnagyobb hőfoka + 22°, legkisebb = + 7° Cels. A légnyomás a tengerszinre van átszámitva. A szélirány jelölése: É = észak, K = kelet. D = dél, Ny = nyugot. Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 — többnyire derült, 2 — részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult; ● = eső: ✳ = hó, ≡ = köd, ↯ = zivatar.

Megjegyzések: A légnyomás mindenütt süllyedt, Stockholmban 6 mm. A minimum (30—36) É.-Skandinávia, a maximum (65—70) Magyarország felett terül el. A hőmérséklet keveset és szabálytalanul változott.

Kilátás: Meleg déli szelek, tulnyomóan derült és száraz idő.

Állomások	Légnyomás mm.	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya és ereje	Felhőzet	Csapadék mm
Sopron	764	+ 11.4	D 2	0	—
Magyar-Óvár	64	+ 8.4	—	0	—
Trencsén	65	+ 8.2	EK 4	0	—
Selmecz	68	+ 9.0	DNY 1	0	—
Korpona	68	+ 10.5	E 4	0	—
Beszterczebánya	66	+ 7.8	E 1	0	—
Budapest	66	+ 10.2	—	0	—
Szolnok	66	+ 13.2	—	0	—
Eger	67	+ 9.5	E 1	0	—
Debreczen	68	+ 6.0	—	0	—
Késmárk	68	+ 4.5	—	0	—
Uj-Tátrafüred	—	—	—	—	—
Ungvár	—	—	—	—	—
Szatmár	70	+ 8.3	EK 2	0	—
Nagyvárad	—	—	—	—	—
Mármaros-Sziget	69	+ 8.1	K 1	0	—
Kolozsvár	69	+ 4.6	NY 1	0	—
Nagy-Szeben	69	+ 4.1	DNY 1	0	—
Orsova	69	+ 8.4	DNY 1	0	—
Temesvár	69	+ 8.8	—	0	—
Arad	67	+ 11.9	DK 2	0	—
Szeged	67	+ 9.5	K 2	0	—
Pancsova	67	+ 12.0	K 3	1	—
Keszthely	—	—	—	—	—
Csáktornya	64	+ 7.0	EK 1	0	—
Zágráb	65	+ 10.8	NY 1	0	—
Fiume	66	+ 13.3	E 1	2	—
Bécs	65	+ 8.5	—	0	—
Prága	65	+ 6.2	DNY 1	≡	—
Krakó	66	+ 8.2	ENY 1	0	—
Lemberg	67	+ 10.6	NY 1	0	—
Bregenz	64	+ 11.4	—	≡	—
Salzburg	65	+ 8.3	DNY 5	1	—
Grácz	66	+ 10.3	K 2	0	—
Trieszt	67	+ 18.7	—	0	—
Pola	66	+ 15.5	D 1	1	—
Abbazia	—	—	—	—	—
Lesina	66	+ 18.0	—	1	—
Kopenhága	67	+ 10.8	E 2	4	—
Stockholm	56	+ 12.7	E 4	4	—
Szt. Pétervár	48	+ 13.1	NY 4	4	—
Moszkva	61	+ 6.9	DNY 1	1	—
Varsó	64	+ 7.9	DNY 1	1	—
Hamburg	63	+ 10.5	D 1	≡	—
Berlin	63	+ 10.5	—	0	—
München	65	+ 13.9	—	1	—
Stornoway	64	+ 8.9	K 6	●	—
Scilly szigetek	61	+ 13.9	K 4	4	—
Páris	62	+ 16.2	—	1	—
Nizza	63	+ 18.4	K 1	3	11
Florencz	65	+ 18.9	K 2	4	—
Róma	64	+ 17.6	EK 1	≡	—
Odessza	68	+ 11.3	—	0	—
Konstantinápoly	67	+ 19.0	EK 2	2	—

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései szeptember 24.

(100 kilogramm ára)

Faj		Irányzat	Minős. suly hektolit.	100 kilogramm ára frttól	frtig	Minős. suly hektolit	100 kilogramm ára frttól	frtig
Buza								
Bánsági	uj	szilárd	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«	«	«	78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
«	«	«	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
Tiszavidéki	«	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«	«	«	78	7.30	7.35	79	7.35	7.40
«	«	«	80	7.40	7.45	81	7.45	7.50
Pestvidéki	«	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«	«	«	78	7.25	7.30	79	7.30	7.35
«	«	«	80	7.35	7.40	81	7.40	7.45
Fejérmegyei	«	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«	«	«	78	7.30	7.35	79	7.35	7.40
«	«	«	80	7.40	7.45	81	7.45	7.50
Bácskai	«	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«	«	«	78	7.30	7.35	79	7.35	7.40
«	«	«	80	7.40	7.45	81	7.45	7.50
Magyarészakvidéki	«	«	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
«	«	«	76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
«	«	«	78	7.15	7.20	79	7.20	7.25
«	«	«	80	7.25	7.30	81	7.30	7.35

Gabona	ó vagy uj	Irányzat	Faj	Minőségi suly hektoliterk.	100 kilogramm ára frttól	frtig
Rozs	ó	csendes	—	70—72	5.35	5.55
Árpa	«	«	takarmány	60—62	5.35	5.75
«	«	«	égetni való	62—64	6.25	7.25
«	«	«	sörfőzdei	64—66	7.75	8.90
Zab	«	szilárd	—	39—41	5.10	5.50
Tengeri	uj	csendes	bánsági	75	6.15	6.20
«	«	«	másnemü	73	6.05	6.10
Köles	ó	—	—	nélkül	5.20	5.50
Káposzta-repcze	uj	szilárd	—	—	—	13.50
Bánsági repcze	ó	—	—	—	11.75	13.—

Szony-kvia gabona határidőre	Irányzat		100 kg ára pénz	100 kg ára áru
Buza	lanyha	tavaszra	8.25	8.27
«	«	őszre	7.41	7.43
Tenger	«	jul.—aug.-ra	—.—	—.—
«	«	máj.—jun. 1888.	5.33	5.34
Zab	«	tavaszra	5 —	5.01
«	«	őszre	5.57	5.59
Káp. repcze	—	aug.-szept.		

Különféle termények	Irányzat	Faj	Pénz frt	Áru frt
Heremag	szilárd	Luczerna magyar	48.—	56.—
«	«	Franczia	—.—	—.—
«	«	Olasz	—.—	—.—
«	«	Vörös	—.—	—.—
Repczeolaj	szilárd	Nyers azonnali szállit.	56.—	64.—
«	«	Ei omittott	—.—	—.—
«	«	Őszi, kétszer finomitott	34.—	34.50
Lenmagolaj	csendes			
Olajpogácsa	szilárd	Repcze	5.75	5.80
Disznózsir	szilárd	Pesti	65.—	65.50
«	«	Vidéki	56.50	57.50
Szalonna	csendes	M. Ia légensz. áru m. sz.	56.—	56.50
«	«	Városi légensz.	62.—	62.50
«	«	Füstölt	30.—	31.—
«	«	Olvasztott	—.—	—.—
Faggyu	szilárd	Bozsniai hordóban 1887.	—.—	—.—
Szilva	csendes	« zsákokban	—.—	—.—
«	«	Szerbiai hordóban	—.—	—.—
«	«	« zsákokban	—.—	—.—
« határidő	lanyha	Bozsniai hordó okt.-nov.	12.50	13.—
«	—	Zsákokban «	—.—	—.—
«	—	Szerbiai hordó «	12.50	12.75
«	—	« zsákb. «	13.25	14.—
Szilva-iz	csendes	Szlavoniai uj	—.—	—.—
«	«	Bánsági uj	—.—	—.—
« határidő	lanyha	Szlavoniai szept.-okt.	13.25	13.75
«	lanyha	Bánsági	13.—	13.50
Dió	—	Magyar minőség szerint	—.—	—.—
«	—	Szlavoniai	—.—	—.—
Gubacs	—	Magyar Ia	—.—	—.—
«	—	Szerbiai	—.—	—.—
«	—	Bosznia	—.—	—.—
Borkő term.	szilárd	Fehér Ia	80.—	90.—
«	«	« IIa	65.—	70.—
«	«	Vörös	—.—	—.—
Méz	csendes	Nyers	—.—	—.—
«	«	Sárga, csurgatott	—.—	—.—
«	«	Világos szinü	—.—	—.—
Viaszk	szilárd	Rozsnyói	115.—	117.—
«	«	Szlavoniai	—.—	—.—
Szesz	csendes	Szesz	18 —	18.50
«	«	Szesz-élesztő	21.50	22.—

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
ÁLLAMADÓSSÁG.			
Magy. kir. aranyjáradék adómentes 100, 500, 1000	4%	101.30	101.60
« « « 10,000	4%	—.—	—.—
« papirjáradék adómentes	5%	91.—	91.20
« vasuti kölcsön à 120 frt o. é. (300 frank)	5%	146.50	147.—
« « 120 frt egyes darabokban	5%	146.50	147.—
« gömöri államvasuti záloglevelek	5%	—.—	—.—
« 1869. keleti vasut államkötv. (elsőbbs.) adómentes	5%	98.—	99.—
« 1873. « arany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm.	5%	—.—	—.—
« 1876. « államkötvény aranyban	5%	112.50	113.50
« kir. nyeremény-kölcsön 100 frt		131.—	131.50
« « « 50 frt		130.50	131.50
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	124.50	125.50
1871-iki magyar állam-kölcsönkötvény font st.-ben	5%	—.—	—.—
1873-iki « « «	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	104.50	105.50
« « « 1867. záradékkal	5%	104.—	105.—
« « temesi	5%	104.50	105.50
« « 1867. záradékkal	5%	104.—	105.—
« « horvátországi	5%	104.—	—.—
« « erdélyi	5%	104.25	105.—
« országos jelzálog urbéri váltságkötvények (100 frt)	5%	98.50	99.50
Kir. horv.-szlavonjelzálog földváltságkötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	100.—	100.50
Magyar kir. kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban máj.-nov.	4 2/10%	81.75	82.25
« « febr.—aug.	4 2/10%	81.75	82.25
« « ezüst kamat jan.—jul.	4 2/10%	82.50	83.—
« « apr.—okt.	4 2/10%	83.—	83.50
Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	110.75	111.25
« papirjáradék adómentes	5%	97.50	98.—
« államadósság, kisorsolás 1854-ki 250 frt p. p.	4%	133.50	134.50
« « 1860-ki 500 frt o. é.	5%	140.—	140.50
« « 1860-ki 100 frt « «	5%	141.50	142.50
« « 1864-ki 100 frt « «		170.—	171.—
« « 1864-ki 50 frt « «		170.—	171.—
A temes-bégavölgyi vizszabályozó-társulat	5%	96.25	—.—
Pest város kölcsöne 1870-ből adómentes	6%	107.—	107.50
« « 1871-ből	6%	105.—	107.—
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne adómentes	5%	101.—	102.—
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	36.—	36.50
Bécs város nyeremény-kölcsön 1874-ből		144.50	145.50

Osztalék 1887-re	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
	RÉSZVÉNYEK.			
	a) Bankok.			
6.—	Angol-osztrák bank	100	—.—	—.—
7.50	Budapesti bankegyes. r.-társ.	100	109.—	109.75
—.—	Budapesti kereskedelmi és iparb. r.-t.	50	50.—	55.—
7.50	Fiumei hitelbank	100	116.75	117.—
14.—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
16.—	Magyar általános hitelbank	200	307 —	307.50
31 frc	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
15½ frc	Magyar jelzálog-hitelb. II. kib. id. e.	100	141.75	142.—
5.50	Magyar leszámitoló és pénzváltóbank	100	97.50	97.75
13.—	Osztrák hitelintézet	160	313 80	315.—
39.80	Osztrák-magyar bank	600	876.—	880.—
11.—	I. magyar iparbank	150	155 —	156.—
50.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	760 —	762.—
7.—	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
12.—	«Unio»-bank	200	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
10.—	Bécsi biztositó társaság	200	199.—	203.—
—.—	Bécsi élet- és járadék-bizt. társaság	200	210.—	215.—
150.—	Első magyar általános bizt. társ.	1000	3000—	3010—
—.—	Foncière pesti biztositó intézet	100	70.25	71.—
15 frc	Magyar-franczia biztositó társas. ar.	200	175.—	180.—
31.—	Pannonia viszontbiztositó társaság	300	—.—	965.—
	c) Gőzmalmok.			
25.—	Concordia gőzmalom	500	530.—	540.—
50.—	Első budapesti	500	1080—	1085—
16.—	Erzsébet-malom	200	274.—	275.—
25.—	Hengermalom	500	580.—	590.—
—.—	Lujza-malom	160	256.—	257.—
25.—	Molnárok és sütők	200	380.—	384.—
25.—	Pannonia	1000	850.—	855.—
—.—	Viktória	150	151 —	153.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
—.—	«Adria» m. tengeri haj. r.-t.	100	—.—	—.—
10.—	Alföld-fiumei	200	182.—	183.—
	Aradi és csanádi egyesült vasut	100	—.—	—.—
	Barcs-pakraczi vasut részvény-társ.	200	—.—	—.—
9.85_4	Bátaszék-dombovári	200	—.—	—.—
9.50	Budapest-pécsi vasut r.-t.	200	188.50	189.50
	Bpest-Szt-Lőrincz helyi érdekü v.-r.-t.	100	—.—	—.—
	« « « « els. r.	100	—.—	—.—
	Debreczen-hajdunánási v. e. r.	200	—.—	—.—
2 frc	Déli vasut	200	—.—	—.—
9.80_4	Északkeleti vasut	200	161.50	162.50
9.85_4	Erdélyi vasut	200	179 —	180.—
1.—	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
7.95	Kassa-oderbergi vasut	200	142.50	143.50
9.85_4	Magyar-galicziai vasut	200	171 —	172.—
9.73_4	M. ny. v. (székesfehérvár-győr-gráczi)	200	170 50	171.50
	Mármarosi sóvasut r.-t. els. r.	100	92.25	93 25
	N.-Kikinda-N.-Becskerek v.-u. els. r.	100	—.—	—.—
17½ frc	Osztrák-magyar államvasut ar.	200	247 50	248.50
9.85	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
25.—	Szamosvölgyi vasut t. els. r.	500	—.—	—.—
10.—	Szatmár-nagybányai vasut els. rkb.	200	—.—	—.—
	Tiszavidéki vasut	200	—.—	—.—
5.25	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	—.—	—.—
24.—	Pesti közuti vaspálya	200	408.—	410.—
14.—	« « « élv. jegy	200	230.—	232 —
	e) Takarékpénztárak.			
7.—	Budapesti III. kerületi	60	110.—	114.—
28.—	Országos központi	300	467.—	472.—
400.—	Pesti első hazai	1000	7750—	7800—
28.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	466.—	470.—
5.—	Magyar ált. takarékpénztár r.-t.	100	96.—	96.50
	f) Különféle vállalatok.			
9.—	Alagut	105	152.—	154.—
4.—	Általános waggon-kölcsönző társaság	80	72.—	73.—
7.—	Északmagyarországi e. kőszénb. r.-t.	100	109.—	—.—
13.50	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	206.—	209.—
30.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	100	435.—	440.—
80.—	Pesti könyvnyomda részvény-társ.	500	1100—	—.—
—.—	Pallas irodalmi és nyomdai tr.	200	150.—	155.—

Osztalék 1887-re	ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
45.—	Fiumei I. m. rizshánt. és rizskeményítő	500	680.—	700.—
65.—	Ganz és Társa vasöntöde és gépgyár	400	878.—	885.—
23.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	342.—	345.—
15.—	Gyapjumosó és biz. első magy.	200	248.—	250.—
34.—	Kereskedelmi testület épülete	210	675.—	—.—
6.—	Kőszén- s téglagyár (Drasche)	200	242.—	243.—
9.—	Salgótarjáni kőszénbánya	80	150.—	155.—
20.—	Gőztéglagyár, kőbányai	150	246.—	248.—
12.—	Tégla és mészégető, ujlaki	200	160.—	162.—
	Magy. fegyver s lőszergyár részv.-társ.	100	—.—	—.—
2.—	Nemzetközi waggon-k. részv.-társ.	100	70.—	72.—
6.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	100	111.—	112.—
6.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	170.—	171.—
50.—	Serfőzde első magyar	350	845.—	855.—
18.—	Sertéshizlaló	200	308.—	310.—
—.—	Spodium és csontlisztgyár	200	127.—	130.—
6.—	Szálloda részvény-társaság	80	106.—	108.—
	Szegedi szeszgyár és finomitó r.-t.	100	—.—	—.—
	Török bir. dohány-egyedárus frc	250	111.—	112.—
32.50	Uj-Antalvölgyi üveggyár r.-t.	500	498.—	505.—
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magyar földhitelint. papirérték	5%	102.—	103.—
	« « «	4½%	100.50	101.—
	« « «	4%	96.50	97.—
	« « ar. v. ez.	5%	128.—	129.—
	« « elzálogbank	5½%	103.—	—.—
	« « «	5%	101.25	102.—
	« « «	4½%	98.50	99.—
	Magy. orsz. közp. takarékpénztár	4½%	98.—	98.50
	Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete	5½%	101.50	102.50
	« « «	5%	100.75	101.25
	Osztrák-magyar bank o. é.	4½%	101.—	101.75
	« « « « 40½ évre	4%	99.75	100.50
	« « « « 50 évre	4%	99.75	100.50
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6%	102.—	103.—
	« « « «	5½%	101.—	—.—
	« « « «	5%	101.25	101.75
	« « « «	4½%	98.50	99.—
	Pesti magy. ker. bank községi kötv.	4½%	100.—	100.50
	«Albina» takarék- és hitelintézet	6%	101.—	102.—
	« « «	5%	98.—	98.50
	Nagyszebeni földhitelintézet	5%	100.25	100.75
	« «	5½%	101.50	102.—
	« «	6%	103.—	—.—
	« ált. takarékp. 110 frt	5%	101.50	102.—
	Magy. jelzálogb. nyer. kölcs. kötv.	4%	105.—	105.50
	« « nyeremény-jegy		16.—	18.—
	Osztr. földh.-int. dij kölcsön kötv.	3%	103.—	104.—
	« « kötv. nyerem. jegy	3%	18.—	20.—
	Pesti hazai I. takp. e. kib. kötv.	5%	101.—	101.50
	« « « «	4½%	98.50	99.—
	ELSOBBSEGEK.			
	Alföld-fiumei v. u. (v.-északi v.) 200	5%	100.—	100.70
	« « vasut 1874. kib.	5%	—.—	—.—
	Budapesti közuti vasp. társ. részlet	5½%	100.50	101.—
	« « « «	4½%	96.—	96.50

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
Báttaszék-dombovár-zákányi v. 200	5%	98.75	99.50
Budapesti lánczhid 100	6%	104.—	105.50
Budapest-pécsi vasut 200	5%	100.—	101.—
Déli vasut 400/2000 márka	4%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság 100/200	4%	—.—	—.—
« « 100	6%	—.—	—.—
Északkeleti vaspálya 300	5%	98.—	98.50
« « (aranyb.) 200	5%	—.—	—.—
« « « 1000	6%	—.—	—.—
Lloyd és tőzsde-épület 100	5%	99.50	—.—
Magyar-galicziai vaspálya 200	5%	98.25	99.—
« « II. kib. 200	4%	—.—	—.—
« « ezüst	4%	—.—	—.—
M.-ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi) 200	5%	100.75	101.50
Magyar nyug. v. 1874. kib. 200	5%	99.50	100.50
M. v. elsőbbs. beruh. aranyb. 200	5%	123.—	124.—
« « « « 1888	4½%	116.25	117.—
I. erdélyi vaspálya 200	5%	99.—	100.—
Győr-sopron-ebenfurti vasut arany 200	3%	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut ezüstben 200	5%	101.—	101.50
« « v. (eperjes-tarn.) 300	5%	—.—	—.—
« « (osztr. vonal) 200	5%	—.—	—.—
« « (m. v.) arany 200	5%	—.—	—.—
Osztr.-magyar államvasut arany 200	5%	—.—	—.—
O.-m. államv. 1888 kib. 400/2000 márka	4%	—.—	—.—
O.-m. államv. X. kib. 1885. 500 frc	3%	—.—	—.—
Tiszavidéki vasut 100	5%	—.—	—.—
Viktoria gőzmalom elsőbbs. kötv. 150	5%	162.—	166.—
MAGÁNSORSJEGYEK.			
Budavárosi sorsjegy		60.50	61.50
Keglevich sorsjegy		45.—	—.—
M. sz. korona orsz.-vörös kereszt egylet		12.—	12.50
Nyer.-kötv. a bpest-lipótv. bazil. felép.		8.75	9.25
Az olasz vörös kereszt egylet		14.20	14.50
Osztrák hitelintézet		182 50	183.50
Osztrák vörös kereszt egylet		18.—	18.50
Pálffy sorsjegy		59.—	61.—
PÉNZNEMEK.			
Császári királyi arany (vert)		5.78	5.78
Császári királyi arany (kör.)		5.66	5.71
Osztrák-magyar 8 forintos arany		9.58	9.63
20 frankos arany		9.58	9.63
20 márka		11.86	11.90
Török arany lira		—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst		—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi		59.30	59 50
Váltók árfolyama (látra)	bank k. láb		
Német bankpiaczok 100 márka	3%	59.35	59.55
Amsterdam 100 hollandi forintért	2½%	100.50	101.75
Brüssel 100 frankért	2½%	—.—	—.—
Páris 100 frankért	2½%	47.85	48.05
Marseille 100 frankért	2½%	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért	3%	47.75	47.90
Zürich 100 frankért	3%	47.75	47.90
London 10 font sterlingért	3%	121.50	122 —
Szentpétervár 100 rubelért	5%	—.—	—.—
Olasz bankp. 100 lira nouve ital.	5½%	—.—	—.—

Felszámitolási árfolyamok:

Magyar 4% aranyjáradék	—.—
« 5% papirjáradék	—.—
« általános hitelbank	307.—
« pénzv. és leszám. bank	—.—
Tisza és szegedi kölcsön	—.—
Magyar jelzálogbank	315.—
Osztrák hitelintézet	—.—
Anglo-osztrák bank	—.—
Állami vasut	—.—
Déli vasut	—.—
Török birodalmi dohány	—.—
Rima-Murány	—.—
Jelzálog nyeremény	—.—

A mai déli tőzsdén eladatott „szállitásra“.

	Határidők	Utolsó árkelet pénz	áru	Előfordult kötés legmag.	legalac.
4% magyar aranyjáradék	szept. 30.	101.25	101.30	101.30	101.42_5
5% magyar papirjáradék	szept. 30.	91.05	91.10	91.—	91.12_5
Magyar hitelbank	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Osztrák hitelbank	1888. szept. 4.	—.—	—.—	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Déli vasut-részvény	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Leszámitoló-részvény	—	—.—	—.—	—.—	—.—
Jelzálog hitelbank részvény II. k	—	—.—	—.—	—.—	—.—

Pályázat karnagyi állásra.

Az «orsovai magyar dalkör» közgyülése által rendszeresitett karnagyi állásra, ezennel pályázat nyittatik.

A karnagy évi javadalmazása 400 forintban és a beléptidij mellett rendezendő hangversenyek jöveoelmeinek 10%-ban van megállapitva; ezen javadalmazás felett azonban, az évi közgyülések módositásokat tehetnek. — A tanórák száma s a dalkör tagjai, valamint ezek családtagjainak az egylet helyiségében és hangszerein külön dijazás mellett leendő tanitása tekintetében esetről-esetre a választmány határoz; a karnagy jogait és kötelességeit pedig az alapszabályok és a házszabályok tüntetik föl.

Választási határidőül 1888. **október 7.** napjának délutáni 3 órája a dalkör helyiségébe, Orsovára tüzetik ki.

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy a képesitési oklevéllel, valamint az életkort, nyelvismeretet és erkölcsi magaviseletet igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeket az «orsovai magyar dalkör» elnökségéhez, f. é. október hó 1-ső napjáig, annál bizonyosabban benyujtsák, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Magyar zeneakadémiát végzett pályázó előnyben részesül.

Kelt Orsován. 1888. évi augusztus hó 22-én. 7565

Bogdanovits P. titkár. **Szabó Gusztáv** alelnök.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönetirat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az **elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást,** bármennyire is idültek, valamint mindazon **női betegségeket,** melyeknek a **magtalanság** egyik főokozója, és **bőrbetegségeket** gyógyit **ujgyógymód** szerint biztos sikerrel, **gyorsan és alaposan**

Dr. GARAY ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt csász. kir. oszt.-főorvos.

Lakás: BUDAPEST,

IV. ker., kigyó-utcza 1. sz.

Rendel: naponta 10 órától d. e. egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. ☛ Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz. — **Nőknek külön váróterem.** 7327

Ugyanott megjelent és szerzőnél Dr. GARAY ANTAL-nál megrendelhető:

☛ **Népszerü utmutató** ☚

a nemi betegségek s ezek észszerü gyógykezeléséhez czimü könyv, máris a második kiadás. — **Ára 2 frt 50 kr.**

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. II. A nemi élet ébredése. III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések. IV. A hugycsőfolyás. V. A bujakór (syphilis). VI. Fehérfolyás. VII. Elgyengült férfierő. VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostitutió.

IGÉRVÉNYEK

Bécsvárosi sorsjegyekre.	**Földhitel sorsjegyekre.**
Huzás **október hó 1-én.**	Huzás **október hó 15-én.**
Főnyeremény	Főnyeremény
200,000 forint.	**50,000 forint.**
Ára 3 frt 75 kr bélyeggel együtt.	Ára 1 frt és 50 krajczár bélyeg.

Mindkettő együttvéve csak 5 frt.

A „MERCUR“ kiadóhivatalának

bank- és váltó-üzlete

POLITZER S. 7536

Budapest, V., Dorottya-utcza 12.

Norddeutscher Lloyd.

Posta- és gyorsgőzös

BRÉMA

és

New-York / Brazilia / Keletázsia (között)	Baltimore / La Pláta / Ausztrália (között)

Prospektusokat és menetterveket kivánatra küld

A Norddeutscher Lloyd **igazgatósága.**

5563

42941. számhoz.

Árlejtési hirdetmény.

A m. kir. távirda 1889. évi 23407 db. 6½ meter, 20835 db 8 meter és 450 db 10 mtr. hosszu távirdaoszlop szükségletét irásbeli ajánlatok alapján kivánván beszerezni, felhivatnak mindazok, kik a 131 külön lerakó helyen átadandó fentebbi oszlopmennyiség egy vagy több részletének szállitására vállalkozni óhajtanak, hogy az előirt módon felszerelt irásbeli ajánlataikat legkésőbben **f. é. október hó 15-én déli 12 óráig,** a közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszterium segédhivatali igazgatóságához nyujtsák be.

A pályázati feltételeket, valamint az egyes rakhelyek megnevezését és az ezeken átadandó oszlopok mennyiségét tartalmazó kimutatás a közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszteriumban (Budapesten, Széchényi-utcza 2.) továbbá a m. kir. posta- és távirda igazgatóságoknál, a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapesten, 1888. szeptember 19.

A közmunka és közlekedésügyi m. kir. minisztertől.

☛ (Utánnyomás nem dijaztatik.) ☚

Szabadalmazott

aczélbádog

zaj nélkül 6947

gördülő ajtókat.

MEIDINGER

töltő, szabályozó és szellőztető

kályhákat

szállit legjutányosabban

PASCHKA LAJOS

BUDAPEST

Teréz-körut 21.

Hol keressük a legjobb POUDERT?

Kérjünk

MÜLLER J. L.-féle „Blaha Serail POUDERT“

Blaha Luiza (báró Splényiné) szinmüvésznő legkedvenczebb arczrizspora.

Valamennyi arczpor legjelesebbje ugy nappalra, mint estére, tekintélyek által megvizsgáltatván, vegytisztának és tökéletesen ártalmatlannak találtatott. Mint pipere-czikk nélkülözhetlen, az arczbőrnek a leggyöngédebb fehérséget, ifjukori üdeséget, szépséget és rózsapirt kölcsönöz. **Egy doboz ára 60 kr., nagyobb 1 frt.**

☛ **CRÊME POMPADOUR.** ☚

Az illatászat terén jelentékeny párisi kitünőségekkel való összeköttetéseim folytán sikerült, a világhirü és fölötte hatásos **„Crême Pompadourt“** egész eredeti tisztaságában és erejében előállitanom. Ez azon szer, melylyel a hirneves **Pompadour asszony** egész agg koráig fenn tudta tartani csodaszépségét, anélkül, hogy az egészségének ártott volna; azért nem mulaszthatom el a tisztelt hölgyvilágnak azt a leghathatósabban ajánlani. E kitünő szer jóval felülmul minden eddigi enemü gyártmányt.

„Crême Pompadour“ este és reggel alkalmaztatik, arczot és kezet bedörzsölve; aztán egy kissé behinteni a **„Poudre de Serail“**-jal. **Egy tégely ára 1 frt 60 kr.**

Kapható a készitőnél:

MÜLLER J. L.

illatszer és pipereszappan gyári raktárában:

Budapest, Koronaherczeg-utcza 2.

A vidéken valamennyi hirneves gyógyszerész és kereskedő uraknál.

Dus választék rendkivül kitünő fog-, haj- és ruhakefékből, fésük, bivalyszarv, elefántcsont és békateknőből, mindennemü tükrök, szivacsok, legfinomabb köröm-ollók, hajsütők. — Továbbá

hölgyeknek különös figyelmébe

ajánlom, folyton a legdivatosabb és legujabb hajtükből berendezett dusválasztékuraktáromat.

Külföldi gyártmányu illatszeráruk olcsóbbak mint bárhol.

☛ Óvakodjunk a hamisitásoktól s határozottan csak **Müller J. L.**-féle **«Blaha Serail Pouder»**-t kérjünk, mely a budapesti országos kiállitáson a legnagyobb kitüntetésben részesült. 4637

Bécs „Hôtel Métropole“

Ringstrasse. Franz Josefs-Quai.

☛ **Első rangu nagy szálloda.** ☚

100 szoba és terem (1 frttól feljebb) **személy-felhuzó,** olvasóterem minden országbeli ujsággal, **„Egyetértés“, pompás üveg-terem,** dunafürdők és távirdai hivatal a szállodában. Szállodai omnibusz minden vaspályaudvarban. Hosszabb idei tartózkodás mellett **mérsékelt árak.**

6428 **SPEISER L.,** igazgató.

A **PALLAS** könyvkiadóhivatalában Budapesten és minden hazai könyvkereskedésben kaphatók a következő

jeles szépirodalmi munkák.

MAROSSZÉKI TÖRTÉNETEK irta **Jakab Ödön.** Diszes kötet **Gyárfás Jenő** ötven illusztrácziójával. Ára füzve 2 frt, kötve 4 frt.

KARENIN ANNA. Orosz regény, irta **Tolsztoi Leon** gróf, forditotta Rónaszéki **Trux Hugóné.** 7 kötet. Ára füzve 3 frt 60 kr.

A FÉRJ. Franczia regény, irta **Richebourg Emil.** Négy kötet. Ára füzve 3 frt 60 kr.

AZ ÉN UTCZÁM. Beszélyek és rajzok, irta **Petelei István.** Ára füzve 1 frt 80 kr.

EGY FÉRJ FILOZOFIÁJA. Regény, irta ifj **Ábrányi Kornél.** Ára füzve 1 frt 20 kr

KÁPRÁZATOK. Beszélyek, irta **Justh Zsigmond.** Diszes kötet. 261 lap. Ára füzve 2 frt.

Magyar királyi államvasutak.

67890. sz.

Hirdetmény.

(Felső sziléziai-osztrák-magyar kőszén forgalom.)

Folyó évi szeptember hó 10-től további intézkedésig a közvetlen felső szilézai magyar kőszén forgalomban, a mennyiben az ide vonatkozó dijszabások osztrák papir értékben vannak felállitva, az e dijszabásokban foglalt azon tételek alkalmaztatnak, melyek az osztrák papirérték 165—170 árfolyamának felelnek meg.

Budapest, 1888. szeptember hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a többi érdekelt vasutak nevében is.

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik, és a hirdetés alatt álló szám közöltetik.

Önálló

vagyonos hölgygyel ismerettséget kötni óhajt egy fiatal ember. Leveleket «Speciálitás» név alatt kérek a kiadóhivatalba. 2242

Muczus.

Jól láttam minden egyes tudósitást, csak hogy ugy hiszem nem valódiak, és hogy egyszer vagy többször történt-e, azt nem tudom, egyébiránt mit is aggódom olyasmin, a mit vakon kell hinnem, és igy nem marad más, mint reád bizni sorsomat, mert tőled függ, hogy veled beszélhessek.
2253 Önfeláldozó.

2256 **G. E.**
Remény czimen levele van.

Elveszett

egy koszoru alaku zafir és gyémántkövekkel kirakott melltü az Andrássy-uton. Találó megfelelő jutalomban részesül. Czim a kiadóhivatalban. 2259

Házassági ajánlat.

Oly izr. nemeslelkü férfiuval óhajtanék megismerkedni, ki **özvegy** és kinek gyermekei vannak, és viszonyai megengedik, hogy egy jó családból származó **vagyontalan,** de szép kelengyével biró és intelligens leányt nőül vegyen. Nem vagyok nagyon fiatal, csunya sem vagyok. Gyermekeket végtelenül szeretem, azok neveltetéséhez nagyon értek, és jó lélekkel mondhatom, hogy az **árvák** bennem **igaz anyára** és egy férj **jó feleség és kitünő háziasszonyra talál.** Őszinte ajánlatok «E. E.» alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek 9352

Eladás.

Használt és uj

pénz-szekrények

rendkivüli olcsó áron kaphatók a Bécsi pénzszekrény gyári raktár **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 7326

NYAKKENDŐK

6 db	tiszta selyemből	1.20
12 «	finom gallér	1.80
1 «	finom fehér ing	1.50
1 «	« szines ing	1.25
1 «	« Piquet ing	1.50
1 «	halcsont mellfüző	2.—

Leveleket kérek **SCHWARZ A.** nyakkendő- és fehérnemü-gyárához Budapest, VI., nagy-mező-utcza 14. sz. kéretnek. Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. 6698

Velocipéd,

(Bicycly) mely csak kevéssé volt használva, s igen jó karban van, 75 frtért eladó. Vételár 250 frt volt. Bővebb tudósitás a kiadóhivatalban. 9346

Csinos földszintes, minden kényelemmel berendezett

ház Budán,

egészséges fekvés, a reáltanoda és gimnázium közelében, csinos kert, szép kilátás a Dunára és környékére, méltó árért eladandó. Felvilágositást ad **Kulka** Budapest, «Tigris» szálloda. 2240

Gőzfürész berendezés,

24 lóerejü, **2 cirkulárisfürészszel** együtt továbbá **szivacs ládácskák», gyujtófa-sodronyok** és Ganglof-féle **zsindely-gépek** eladók. Bővebb felvilágositást ad a gräfl. **Hompesch-sche Gutsverwaltung Rudnik, Bahnstation Rzeszów, Galizien.** 7537

Friss tolnai

vaj

85 kr. Urasági tea-vaj 1 frt 05 kr. kilónkint, háromszor hetenkint. **Groyi, ementhali, csemege-sajtok, szalámi, muszkák.** Nagyon jutányos árak. 2263

KRAUSZ MÓR
vaj- és sajtkereskedésében
V., váczi-körut 42. szám.

Szép szalon garnitur

helyszüke miatt eladó. Czim a kiadóhivatalban. 225

Eladó ez idei bortermés

Kőbányán. Értesitést kaphatni Kauser János tulajdonosnál VIII. ker., gyöngytyuk-utcza 5. sz. délután 2—4 óra közt. 2260

Földváry J.

1873. alapit. nagy áruházában Budapest, városház-tér 9-ik szám alatt kapható:

Finom atlasz paplan	12.—
Atlasz Cachemir	6.—
Bécsi vörös	2.50
Alsó lepedő varrás nélkül	1.50
Jobb minőség	1.50
Paplan-lepedő	2.—
Jobb minőség	2.50
Szalmazsák	1.50
Legjobb minőség	2.—
10 mtr prima Chiffon	5.40
10 mtr primissima	6.40
10 mtr R.	8.—
1 vég 30 rőfös vászon	5.50
10 meter nehéz zsinór barhet	4.—
10 mtr szines barhet	3.50
1 10/4 tiszta gyapjukendő	2.50
1 10/4 Panama «	4.—
1 10/4 Himalaya «	6.—
20 meter nehéz sárga Angin	6.—
20 mtr nehéz fehér Angin	8.—
20 mtr nehéz vörös Angin	8.—
1 damast finom czérna teriték 6 személy	4.50
1 damast finom czérna teriték 12 személy	9.—
Egy 6 sz. abrosz damast	1.75
12 személyre	3.50
12 drb nehéz czérna damast törülköző	5.50
12 drb szinesszélü vászon zsebkendő szegve és mosva	2.50

Finomabb 3 frt. 6 kitünő női ing, czérna csipkével 7 forint. 6 finom hálórekli szegéskékkel és himzéssel 10 frt 50 kr. Hat finom fehér férfiing 9 frt. Hat kitünő lábravaló 7 frt. Menyasszonyi kelengyék szintén csecsemők számára, rendkivüli olcsón. 7567

A legjobb és legkedveltebb gyártmányu

sorvetőgépek

szórva vetőgépek, lóhermag vetőgépek, *tisztitó rosták, lóherfejtő készülékek, trieurők,* **egy- és kétvasu ekék,** *boronák és hengerek, tengeri morzsolók, répa- és szecskavágók, darálók*

csak közvetlen, közvetitő nélküli rendelményeknél eredeti gyári árakon és a legmagasabb engedményekkel *legjutányosabban.*

Geittner és Rausch
Budapest, Andrássy-út 8.

Nem szédelgés

uj ruhákkal, melyek mintrégiek adatnak el, hanem csakis

uraságoktól levetett uri öltönyök, 7323

mint **télikabátok, felöltők, őszi öltönyök, nadrágok, frakkok** és **szalonkabátok** a legnagyobb választékban a legolcsóbb áron kaphatók a **Károly-körut 2. szám alatt, hatvani-utcza sarkán, az udvari ruha-raktárban.** Ugyanott ruhakölcsönzőintézet.

Földbirtok

Fehérmegyében a legszebb és legjobb birtok egyike 600 hold, sik fekvésü, I. osztályu, kitünő fekete talaj, egy tagban 6 holdas kert ős fákkal és szép kastéllyal val. elegendő és jókarban levő gazdasági épületekkel ellátva és teljesen felszerelve, azonnal és olcsón eladó. Bővebbet

FUCHS és SCHNEIDER

ingatlanok adás-vevési-ügynökségénél Budapesten, VIII. kerepesi-ut 43. 7588

Egy 8 lóerejü

lokomobil,

használt, de még igen jó üzemképes állapotban, uj tüzelőszelenczével, valamint egy 36" kettős őrlőjárat, egy fekvőtelep felállitása miatt jutányosan eladók. Bővebb értesitést nyerhetni és fenti tárgyak megtekinthetők Patek K.-nál vásárkeri gőzmalom Nyiregyháza. 7563

Szőllő!

Ménesi, paulisi és neszmélyi csemege és **gyógymódra** alkalmas fajok kaphatók

PINTÉR GYULA

füszer- és csemegekereskedésében **Budapest, Kecskeméti-utcza 8. sz.** Vidéki és külföldi megrendelések 5 kilós postakosarakban és 10 kilós export-kosarakban utánvét mellett pontosan a legolcsóbb napi áron szállittatnak. 7568

Vétel.

Lakásba való csinos

iró-asztal

vételre kerestetik. Ajánlatok «Iróasztal» czim alatt az utolsó ár megjelölésével a kiadóhivatalba kéretnek: 9345

Alkalmazást nyer

2250 **Nevelő**

(keresztény), ki a nevelés terén tapasztalatokkal bir, jó fizetés mellett két 2-ik reálba járó fiu mellé felvétetik. Előnyben részesül, ki a franczia nyelvet tökéletesen birja. Az eddigi tevékenységet feltüntető ajánlatok «A. B.» czim alatt a kiadóhivatalhoz intézendők.

Uradalomba

ajánlkozom gépészkovácsi állomásra vagy kisebbszerü gőzmalomban akár rögtön, akár ujév napra. Szalay István gépész Erdő-Teleken, Hevesm. 2222

Gyakornok

(keresztény) jó házból egy női divat-kereskedésben felvétetik. Czim megtudható a kiadóhivatalban. 2267

Alkalmazást keres

Müvelt

28 éves nő (kath.), ki a háztartás minden ágában jártas, ruhavarrást, szabászatot, fésülést, egyszóval minden kézimunkához ért, német, magyar nyelvet tökéletesen beszéli, leginkább mint házikisasszony falura vagy pusztára szeretne alkalmaztatni. Levelek «Szerény 24» czim alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 2246

Kovácsgépész,

Szent-Mihályra uradalomban alkalmazást keres. Állomását, hol 10 év óta alkalmazásban volt, csak a napokban hagyta el. Kitünő lóvasalási stb. bizonyitványgkkal rendelkezik. A gépészet terén az összes legujabb vivmányokat oly kitünően ismeri, hogy bármely rendezett gazdaságban jól megfelelhet valamennyi követelményeknek. Czime Szoboszlai István Budapest, József-körut 15., ajtószám 9. 2257

Igen jó házból való

gyermektelen özvegy nő, r. k. vallásu, a gazdálkodás minden ágában teljesen jártas, előkelő család által ajánlva, jó bizonyitványokkal, urasági háznál mint kulcsárnő vagy ehhez hasonló állást óhajt elnyerni. Becses felvételi levelek e lap kiadóhivatalához «Kulcsárnő 22» számra kéretnek. 2247

Uraságokhoz

ajánlkozik házvezetőnek, gazdaságkezelőnek vagy komornik szolgálat teljesitésére vidéki nőtlen férfi, magyar származásu, németül, tótul beszél, középiskolát absolvált, elméletileg képzett, ügyesen fogalmaz, szakszámadások vezetésében jártas, a háztartás és külső gazdálkodás minden fásisát allodiálisan kezelni érti, tapintatos, ildomos modoru, ki ura kegyeiért mindenre kész, tagja lévén köztiszteletben álló családnak, mint olyan feddhetlen jellemü. Okirataival rendelkezésre áll. Czim a kiadóhivatalban. 2255

Oktatás.

Okleveles nevelő

(izr.), kitünő iskolai és müködési bizonyitványokkal, nép-; polgári- és reáliskolai tanulókhoz (esetleg zongora tanitás), szerény feltételek mellett azonnali állást keres. Ajánlatok «Nevelő 30» czim alatt a kiadóhivatalhoz intézendők. 2264

Német okl. nevelőnő,

zene- és nyelvismeretekkel uri családnál alkalmaztatni kiván. Ajánlatok «Szerény» czim alatt a kiadóhivatalhoz intézendők. 2265

Állást kereső nevelőnő,

(magyar, német, franczia nyelv és kézi munka), uri háznál alkalmaztatni kiván. Ajánlatok «müveltség» czim alatt a kiadóhivatalhoz intézendők. 2266

Házitanitónak

ajánlkozik egy szegény, de jó házból való tanuló. Czim a kiadóhivatalban. 2262

BAHNERT tanár
franczia- és olasz-tanfolyamaiba felvételek Károly körut 24. II. em. 7. sz. naponta esti 7—8 óráig eszközöltetnek. 7544

Előkelő izraelita

családhoz nevelőül ajánlkozik, egy e téren évek óta kiváló sikerrel működő joghallgató. Bővebbet a kiadóhivatal. 2231

Franczia nő

órákat ad. Czime a kiadóhivatalban. 2251

Magyar nevelőnők

nyelv-és zeneképességgel, azonnal állást nyerhetnek, uricsaládokban 300—500 frt évi fizetéssel. Bővebbet **Grossé Dorottya okl. északnémet tanitónőnél Budapesten, Andrássy-ut 86. sz. I. em.**

Komoly,

szolidéletü orvosnövendék, ki már több éven át nevelősködött, gyermekek mellé házi nevelőül v. korrepetitorul ajánlkozik. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők «Tapasztalt nevelő» cz. alatt. 9341

Polgári iskolai

tanárjelölt, okl. tanitó, több évi sikeres tanitási működéssel, a nép-, polg.- és reáliskola minden tantárgyaiban, mint korrepetitor v. nevelő ajánlkozik, esetleg vidékre is. (Magyar, német, franczia és héber.) Szives megkeresések «A B 100.» alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 9347

Lakás és bérlet

Igen csinosan butorozott

szép utczai szoba a muzeum-köruton kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 9330

Magányos

urnőnél egy elegánsan berendezett nagy utczai szoba külön bejárattal, egy vagy két ur részére kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 2258

Az „Arany sas“ szállodában

II. emeleten két ágyas hónapos szobák olcsón kiadandók. Különösen alkalmasak egyetemi hallgatók és önkéntes urak részére. 2261

Bérbe kerestetik

egy földszintes ház, 5—9. kerületben néhány lakásokkal és nagy udvarral. Ajánlatokat «B. M. 3809.» alatt a kiadóhivatalhoz. 7570

Igen jutányosan

azonnal bérbeadandó: A külső dob-utczában egy 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás, mely kényelmes vizvezetékkel, valamint closettel bir. Bővebbet a kiadóhivatal. 7546

Lakás,

esetleg teljes ellátás olcsón kapható egy gyermektelen házaspárnál. Czim a kiadóhivatalban. 9336

A József-köruton

egy III. emeleti egy utczai szoba alkovval, 2 udvari, elő- és fürdőszoba, konyha, éléskamra és closetből álló lakás kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 9340

Szép nagy különbejáratu butorozott szoba előszobával a kecskemétiház első emeletén, azonnal kiadó. Bőv. a kiadóhivatalban. 9255

Egy utczai

meg egy udvari butorozott szoba a váczi-utczában különkülön kiadó. Hol, megmondja a kiadóhivatal. 9333

Két tanuló

kosztra és teljes ellátásra egy szolid házhoz felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatal. 9331

Különféle.

Vállalat.

Magyarország északkeleti részén egy nagyszabásu folyamátmetszési munkálat teljesitésre társ-vállalkozó kerestetik husz vagy huszonöt ezer forint tőkével, mely összeg telekkönyvileg is biztosittatik. A vállalat rendkivül előnyös. Érdeklődők «Vállalat» czim alatt keressék meg a kiadóhivatalt. 9334

Teljes ellátással

tanulókat elfogad egy tisztességes család. Czim a kiadóhivatalban. 9335

Tanuló

teljes kitünő ellátást, külön szobát zongora használat, fürdőszoba) nyerhet, egy a kath. főgimnázium, állami reáliskola és kereskedelmi akadémia közelében lakó intelligens családnál mérsékelt áron. Czim a kiadóhivatalban. 9339

Teljes ellátásra

hajlandó egy tisztességes család, az 1888/89. tanévre egy vagy két iskolai tanulót, 10—14 éveseket, kedvező feltételek mellett (150 frt tiz hónapra egyenkint) elfogadni. Czim a kiadóhivatalban. 9329

Asthmát

alaposan gyógyitok, enyhülés még idosb betegeknél is. Hatóságilag megvizsgált és orvosi tekintélyektől elismert sikerek minden körben. A baj leirását és megemlitését annak, hogy hidegek-e a lábak, P. Weidhaas-hoz Dresden, Reissigerstrasse 42, I., gegenüber d. kgl. Polizeibureau. 6676

Szülők figyelmébe!

Egy gyermektelen házaspár 1—2 tanulót vesz a jövő iskolai évadra szerény feltételek mellett teljes ellátásra. Bővebbet a kiadóhivatalban. 9328

Egy tanárnál

lakást és teljes ellátást nyerhet egy tanuló, esetleg nyelv- és zeneoktatás, correpetitióval együtt. Bőv. a kiadóhiv. 7545

WATERBURY-

Remontoir zsebóra à 6.50, | Remontoir chronometer à 9.25

Ebresztő-órák különféle árban.

A világ legjobb órái.

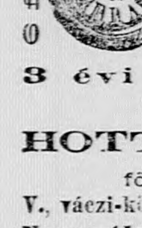

Tokjaik, álany-ezüstből, mindig fehérek maradnak; járásuk pontos, szerkezetük tartós, külsejük csinos.

3 évi kezességgel adatnak el
a magyarországi főraktár és javitóműhely által:

HOTTELMANN Á. Budapesten

főraktár:	fióküzlet:
V., váczi-körut 28/A. szám a.	IV., koronaherczeg-utcza 5.

Nagy választékos raktár japán és china-árukban.
Kitünő tea. 6150

Mivel most küldött Waterbury chronometer ép oly jónak és pontosnak bizonyult, mint a tavaly októberben küldött Waterbury remontoir, azért küldjön kérem még egy chronometert ép oly árban, mint a multkori, t. i. 9 frt 25. Reménylem ép oly pontos Waterbury chronometert fogok kapni, mint a multkor. Tisztelettel Csorna, Sopronmegye 1888. augusztus 7-én. **Illés Rafael** pormentrei kanonok.

7357 **Szállitható malmok**
és
malom-felszerelések
legjutányosabb áron

GRAEPEL HUGÓ
gépgyárosnál,
BUDAPESTEN,
V., külső váczi-ut 46. szám
(volt Brogle-féle gyár).

Dr. BORSODI FERENCZ

nemzetközileg szabadalmazott

electro-metallo mechanikus készüléke,

az elgyengült férfierőnek Impotentiának gyógykezelésére.

Ezen készülék, mely a mai előrehaladt tudománynak egyik legbecsesebb találmánya, nemcsak **a tehetetlenség biztos és teljes gyógyulását eredményezi**, aránylag rövid idő alatt, **minden külső vagy belső gyógyszer alkalmazása nélkül,** hanem sajátságos mechanikus berendezése folytán a működni megszünő idegeket és izmokat pótolván, **egészen rendes és természetes képességi eredményt létesit,** még pedig, mint a számos tapasztalati kisérletek mindegyikének **csalhatlanul bebizonyult sikere** bizonyitotta, **már az alkalmazás első napján azaz azonnal.**

Ezen készülék a következő fontos előnyökkel bir.

1. Minden ember, a használati utasitás egyszeri olvasása után, azonnal és minden segitség nélkül tudja alkalmazni.
2. Alkalmazása senkit sem gátol foglalkozásában.
3. Oly berendezésü, hogy alkalmazását senki, még egy második személy — sem veszi észre.
4. Semmiféle külső vagy belső gyógyszer hozzá nem szükséges s igy az egészségre teljesen ártalmatlan.
5. **Az elgyengülteket már az alkalmazás első napján képessé teszi.**
6. A legnagyobbfoku elgyengülést is aránylag rövid idő alatt teljesen meggyógyitja.

A készüléknek ezen rendkivül előnyös sajátságai daczára, az árak a lehető legalacsonyabbra tétettek azért, hogy mindenkinek hozzáférhetők legyenek.

Ezen készülék egész Magyarországra egyedül a gyári raktárból rendelhető meg.

Czim: **Dr. Borsodi gyára M.-Bánhegyes.**

Árak: **I. rendü 55 frt, II. r. 40 frt, III. r. 30 frt** o. é.

Megrendelések az ár beküldése mellett vagy utánvétellel eszközöltetnek.

Megrendeléseknél kéretik a czimet tisztán és olvashatóan irni és megjegyezni, hogy heves, ideges természetü, vagy renyhe és hidegvérü vagy végre középvérmérsékletü egyén részére lesz megrendelve.

NB. **Dr. Borsodinak** az elgyengült férfierőről — Impotentiáról — annak electro-metallo gyógymódja és mechanikus helyettesitési módszeréről irt igen érdekes értekezlete, ugyanazon megrendelési helyre postautalványban megküldendő 50 krért magyar vagy német szövegben, mindenkinek portomentesen megküldetik. 7585

CHOCOLAT LEJET

N. LEJET TRIESTE
Goutez et comparez, qualité sans rivale. 5486

Két vasu ekék „Yull szabadalma“

első dijjal kitüntetve Szolnokon és Topolyán,

7355 **darabonként 50 frt,**

GRAEPEL HUGÓ
gépgyárosnál,
BUDAPESTEN,
V., külső váczi-ut 46.
(volt Brogle-féle gyár).

A mi legjobb hirü ismert cs. k. kiz. szab.

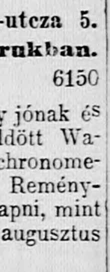

MEIDINGER-OFEN
H. HEIM

valódian csak fióküzletünkben
Budapesten, Thonet-udvarban
kaphatók.

A feltaláló dr. Meidinger Henrik tanár urtól kizárólag felhatalmazott **Meidinger kályha-gyár**

7444 HEIM H. Bécs és Budapesten.

Kész uriruhák,

tiszta gyapjuból legolcsóbb szabott árakon csak

GROSSMANN S.

legnagyobb uriruha-raktárában kapható

Budapest, Deák Ferencz és bécsi-utcza sarkán.

Fióküzlet: Egyetem-tér.

Felöltők	10 frttól	fölfelé.
Mencsikoffok	12 «	
Téli kabátok	20 «	

7530

SÁRKÁNY IG.

butorgyáros, kárpitos és diszitő

ajánlja a m. t. uraságoknak és a n. é. közönségnek, akik **butorszükségleteit lelkiismeretes kiszolgáltatás** és **jutányos árak mellett** beszerezni óhajtják

Budapesten e nemben egyedül létező

BUTORTERMEIT

(belváros) Rózsa-tér és Lipót-utcza sarkán, I-ső em.
a Haris-bazár közelében és közvetlen a régi városháza mögött)

meglátogatni és a legcsekélyebb bevásárlásnál is meggyőződést szerezni, hogy itt **minden versenyt felülmuló olcsó áron** a legszilárdabban kiállitott butorzatok kaphatók. **Ezen 16 teremben nagyszerüen berendezett butor-telepzet a vidékiek által felkeresett látványossságot képez** és megtekinthető tájékozásul (nem vevőnek is) bármikor. **Itt elsőrendü szakiparosok közmüködéseikkel** mindennemü kitünő **asztalos- és kárpitos-butor** ugy az egyszerü **polgári házastársnak,** mint a legdiszesebb **urasági berendezések,** továbbá **phantasie és diszczikkek** mindenkor a **legnagyobb választékban** készen találhatók. Épugy a **legujabb alaku szalongarniturák** különböző szövetekkel diszesen kárpitozva **minden árban,** ugy hogy itt bárki igényeinek bármely irányban is butorszükségletét **teljes megelégedésére bizalommal bevásárolhatja.** 7568

Terjedelmes képes árjegyzék bérmentesen.

Kisebb és nagyobb

birtokok,

készpénz elleni vételre kerestetnek. — Értesitést ad: **Behördl concess. Bureau Wien, I. Bez., Bräunerstrasse 14. I. Stock.** 7553

Igérvények

Bécsvárosi sorsjegyekre

Főnyeremény

200,000 forint o. é.

Huzás október hó 1-én.

Darabja 3 forint 75 kr.

MAY, ELFER ÉS ADLER

bank- és váltóüzlet 7587

Budapesten, fürdő-utcza 6. sz.

TITKOS betegségek.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönő irat folytán ezen legöregebb és legismertebb rendelési intézet a hol a tudomány legujabb vivmányai a legbővebb tapasztalatokkal párosulva értékesittetnek, legmelegebben ajánlható.

Dr. LEITNER

45 év óta fennálló, minden segélyezközökkel ellátott rendelő helyiségében, *Budapesten, dob-utcza 18. sz.* **titkos betegségek, tehetetlenség,** önfertőzés, fehérfolyás **levélileg is biztosan gyógyittatnak. Rendelési órák: reggel 6—9-ig, d.u. 1—5-ig, este 7—10-ig.** 7016

Csak ezen védjegyel valódi!

Dr. LIEBER tanár 7517

Idegerő-elixirje

a legmakacsabb idegbántalmak tartós gyógyitására, kivált sápkór, rettegés, gyengeség, fejfájás, migrén, szivdobogás, és gyomorbántalmak stb. ellen. — Bővebbet az üvegehez mellékelt nyomtatványban. Az ár beküldése vagy utánvét mellett kapható a gyógyszertárakban.
Egy üveg 2 frt, 3 frt 50 kr, és 6 frt 50 kr,

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában
Budapest, király-utcza 12.

Raktárak: Moldoványi, Pillich, Szöllösy, Egressy özvegye gyógyszertárában Budapesten, továbbá Molnár Lipótnál Kassán. Dr Rothseknél Debreczenben. Barcsay C.-nél Szegeden. Az «Isten szeméhez» czimzett gyógyszertárában Versecen. Sipőcz Istvánnál ésett. Dr. Adlernél Pozsonyban. Ring L.-nél Aradon.

Magyar kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szegeden.

Pályázat.

A m. kir államvasutak dáljai pályaudvarán f. évi október 31-ik napjával megüresedő vendéglő üzletének bérbeadására ezennel nyilvános pályázat nyittatik.

Felhivatnak ennélfogva mindazok, kik azt bérbe venni óhajtják, hogy kellő bizonyitványokkal felszerelt és szabályszerüen belyegzet ajánlatukat, jövő **október 10-ig napjáig** a m. kir. á. v. szegedi üzletvezetőségénél benyujtsák, melynek III-ik (forgalmi) osztályában a bérleti feltételek is megtudhatók.

Szeged, 1888. szeptember 16-án.

Az üzletvezetőség.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapesten, IV. kecskeméti-utcza 6

Uj szerb királyi 10 frankos államsorsjegy 1888-ik évről.

Bejelentéseket **ezen** már a legközelebbi napokban nyilvános aláirásra kerülő sorsjegyekre darabonként

6 forint 50 krjával

már mától kezdve elfogadunk.

Előfizetés darabonként **1 frt 50 kr.**

MAY, ELFER ÉS ADLER

bank- és váltóház 7586

Budapesten, fürdő-utcza 6. sz.

6880

MELROSE

Kedvelt és Elterjedt **HAJ RESTORER**

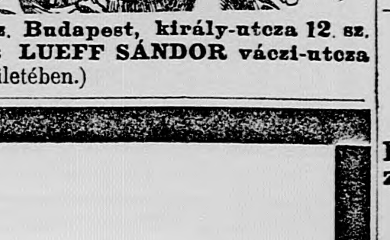

NEM hajfestőszer, nem piszkitja a bőrt sem a fehernemüt, lassankint adja vissza az ősz hajnak ifjukori szinét és udeségét. Egy üveg ára 2 f. 50.

Magyarországi főraktár TÖRÖK JÓZSEF gyógysz. Budapest, király-utcza 12. sz. Kicsibeni eladás LUEFF M.-nél váczi-utcza 28. és **LUEFF SÁNDOR váczi-utcza 22. sz.** («Nemzeti szálló» épületében.)

A PALLAS könyvkiadóhivatalában Budapesten kaphatók a következő könyvek és nyomtatványok

közigazg. hatóságok számára.

KÖZSÉGI KÖZIGAZGATÁSI KÉZIKÖNYV. Utmutató a községi közigazgatás minden ágában, irta **Dobosi István.** Negyedik bővitett kiadás. (A belügyminiszterium által 1994/86. eln. sz. alatt hivatalosan ajánlva. Ára 8 frt.

A MAGYAR ÁLLAM KÖZIGAZGATÁSI JOGA. Kézikönyv joghallgatók és szigorlók számára. Irta **Dr Csiky Kálmán** egyetemi m. tanár. I. A m. állam közig. szervezete. Ára 2 frt.

NYILVÁNTARTÁSI UTASITÁS a hadsereg és tengerészek számára. Hivatalos kiadás. I. rész. Legénység. Ára 45 kr.

NYILVÁNTARTÁSI NYOMTATVÁNYOK közig. hatóságok számára. Egy-egy iv. **2.** kr. és pedig:

9. minta.	**Nyilvántartási jegyzőkönyv** (utasitás 20. §. 199. lap).
10. «	**Névlajstrom** ehhez (20. §. 202. lap).
14. «	**Jelentkezési könyv** (utasitás 22. §. 209. lap).
15. «	**Névlajstrom** ehhez (utasitás 22. §. 212. lap).
16. «	**Nyilvántartási jegyzék** (utasitás 22. §. 213. lap).
20. «	**Tartózkodási változási kimutatás** havonkint (utasitás 24. §. 217. lap).
30. «	**Menetutalvány** (ságа a közös hds. sz.)
« «	(fehér a honvédség sz.)
« «	(kék a tengerészet sz.)
31. «	**Igazoló-jegy.**
42. «	**Előjegyzőkönyv a szökevények gyanánt fogyatékba vett személyekről.**

NÉPFÖLKELÉSI TÖRVÉNY ÉS MIN. UTASITÁS a m. korona országai részére. Ára 25 kr.

NÉPFÖLKELÉSI NYOMTATVÁNYOK közigazgatási hatóságok részére. Egy-egy iv 2 kr. és pedig:

2. A. minta.	**Népfölkelési lajstrom** (utasitás 13. §.) kiképzettek sz.
2. B. «	**Népfölkelési lajstrom** (utasitás 13. §.) ki nem képzettek sz.
3. A. «	**Népfölkelési összeiró lajstrom** (utasitás 14. §.) kiképzettek sz.
3. B. «	**Népfölkelési összeiró lajstrom** (utasitás 14. §.) ki nem képzettek sz.
4. minta.	**Összetes kimutatás a népfölkelésre kötelezettekről** (utasitás 34., 84. §.)
7. «	**Értesitő a népf. kötelez. egyénekkel előfordult változásokról** (utasitás 39. §.)
10. «	**Ideigl. fölmentendők névjegyzéke** utasitás 104. §.)
13. «	**Igazolvány** (utasitás 127. §.)
9. «	**Mentesitő igazolvány** (utasitás 101. §.)

SZABÁLYRENDELET a hadsereg és honvédség lószükségletének fedezése iránt. Hivatalos kiadás. Ára 50 kr.

BELÜGYM. RENDELETEK az 1886. évi XXI., XXII., XXIII. törvényhatósági és fegyelmi törvényczikkek életbeléptetéséről (37621., 38934., 38506., 37690.) Ára 30 kr.

ERDŐ-TÖRVÉNY (1879 : 38. t.-cz.) magyarázatokkal, irományi-példákkal és a min. rendeletetek felsorolásával. Ára 80 kr.

BÉLYEGILLETÉKI TORV. ÉS SZABÁLYOK illetéki dijjegyzékkel, késed. kamattáblákkal, % illetéki dijtáblákkal és a p. ü. közig. biróság döntvényeivel. Az 1887 : 45. t.-cz. szerint átdolgozott uj kiadás. Ára 2 frt.

Első cs. kir. szabadalm. dunagőzhajózási-társaság.

Hirdetmény.

A **budapest-bécsi** postahajó-járatok és a **budapest-ujszőnyi** személyhajó-járatok **október közepén,** a folyó évre **megszünik.**

Budapestről Bécsbe október hó 13-án.
Bécsből Budapestre október hó 15-én.
Budapestről Uj-Szőnybe október hó 13-án.
Uj-Szőnyből Budapestre október hó 14-én.
megy az **utolsó hajó.**

Ellenben **Budapest** és **Győr** között **naponkint** fognak a személyhajók közlekedni.

Ind. **Budapestről Győr felé** naponkint 7 órakor reggel. (Első ut október 14-én.)

Ind. **Győrből Budapest felé** naponkint 7 órakor reggel. (Első ut október 15-én.)

A **budapest-zimony-belgrádi postahajók,** október hó 15-étől kezdve hetenkint csak három utat fognak tenni és pedig:

Budapestről Orsova-Galaczig minden kedden, csütörtökön és szombaton 7 órakor reggel és **Orsováról Budapestre** minden vasárnapon, kedden és pénteken 6 órakor reggel.

A **budapest-mohácsi személyhajók** naponkint közlekednek az őszi évadban is. Indulás Budapestről 7 órakor reggel, Mohácsról 11 órakor délelőtt.

A **bogdán-budapesti helyihajók** október 15-étől fogva Bogdánból ½6 órakor reggel, Budapestről 3 órakor délután indulnak.

Budapesten, 1888. évi szeptember havában.

A forgalmi igazgatóság.

Az első **osztrák**

ajtó-, ablak- és padozat-

gyári-társaság

BÉCS IV., Heumühlgasse 13., alapittatott **1817.**

MARKERT M. vezetése alatt,

ajánlja **nagy áruraktárát,** melyben **kész ajtók** és **ablakok bezárólag kapcsokkal,** ugyszintén **puha hajótalajok ; tölgyfából amerikai fries- és parquettalajok.**

A gyár **szárazfa-anyagjának** nagy raktára által, mint szintén kész áruinak nagy készlete következtében ama helyzetben van, hogy minden szükségletet fentnevezett árukból a legrövidebb idő alatt teljesithet. A gyár vállalkozik **portálék** előállitására, **kaszárnyák, kórházak, iskolák, irodák** stb. stb. berendezésére is, **épugy csomagolóládák minden nagyságban,** nemkülönben mindenféle gépekkel előállitható **famüvek** készitésére adott rajzok és minták után. 6220

Farugony-matráczok à 6 frt.

Nyomatik a kiadótulajdonos: Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6. szám.